

Державний вищий навчальний заклад
«Запорізький національний університет»
Міністерства освіти і науки України

Ю.В. Гончаренко
О.А. Єрмакова

**ХОРЕОГРАФІЯ:
ОСНОВИ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ**

Рекомендовано
міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України
як навчально-методичний посібник
для студентів вищих навчальних закладів

Запоріжжя
2012

УДК 792.8(075.8)
ББК Щ 320 я 73
Г 658

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор Класичного приватного університету
Т.І. Сущенко

Кандидат педагогічних наук, доцент Бердянського національного університету
О.В. Мартиненко

Заслужена артистка України, старший викладач Київського національного
університету культури і мистецтв
Л.Ф. Хоцяновська

Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
як навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів
Лист № _____ від _____

Гончаренко Ю.В., Єрмакова О.А.

Г 658 Хореографія: основи класичного танцю: Навчально-методичний
посібник. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. – 239 с.

ISBN

Навчально-методичний посібник містить теоретичні положення, основні поняття, методичні рекомендації та музичний матеріал курсу «Хореографія: основи класичного танцю». Призначений для студентів – майбутніх акторів, викладачів хореографії вищих навчальних закладів, а також для керівників танцювальних та театральних гуртків шкільних й позашкільних закладів освіти.

УДК 792.8(075.8)
ББК Щ 320 я 73

ISBN

© Запорізький національний
університет, 2011
© Гончаренко Ю.В.
Єрмакова О.А., 2011

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ВПРАВИ З ОСНОВ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ЕКЗЕРСИСІ БЛЯ СТАНКА.....	8
DEMI-PLIE TA GRAND-PLIE.....	9
BATTEMENTS TENDUS.....	15
BATTEMENTS TENDUS JETSE.....	24
ROND-DE-JAMBE PAR TERRE EN DEHORS ET EN DEDANS.....	33
BATTEMENTS FONDUS.....	42
BATTEMENTS FRAPPES.....	51
ROND-DE-JAMBE EN L`AIR.....	59
PETITS BATTEMENTS SUR LE COU-DE-PIED.....	65
BATTEMENTS RELEVES LENTS TA BATTEMENTS DEVELOPPES.....	73
GRANDS BATTEMENTS JETES.....	84
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	92
КОРОТКИЙ СЛОВНИК ТАНЦЮВАЛЬНИХ ТЕРМІНІВ.....	103
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	111
МУЗИЧНИЙ МАТЕРІАЛ.....	115
Музика до вправ з повільними плавними рухами.....	115
Музика до вправ з енергійними та різкими руха.....	186
ВИКОРИСТАННА ЛІТЕРАТУРА.....	237

ВСТУП

Кардинальні зміни, які відбуваються на сучасному етапі розвитку українського суспільства, висувають нові вимоги до системи освіти. Одним із її пріоритетних напрямів стає якісна професійна підготовки фахівців до роботи в різних галузях соціокультурної діяльності, зокрема театральній. Професійне становлення та професійне зростання студентів-майбутніх акторів драматичного театру, здатних до глибокого особистісного сприйняття навколишнього світу, осмислення національного та світового культурного досвіду, а також активної художньо-творчої діяльності, є нагальною проблемою сучасної театральної педагогіки. Для вирішення окреслених питань педагогічна спільнота веде активний пошук відповідних навчально-виховних технологій, що сприятимуть підвищенню рівня професійних акторських якостей, а саме: розвиненості емоцій, почуттів, суджень, смаків, умінь, жвавої уяви, фантазії, творчого мислення, психофізичної свободи й пластичної культури тіла майбутнього актора, а також потреби брати участь у створенні прекрасного в житті й мистецькій творчості.

Серед дисциплін театального циклу, у процесі вивчення яких здійснюється пластично-культурний, емоційно-почуттєвий та естетично-творчий розвиток майбутніх акторів драматичного театру, одне з головних місць належить хореографії. Танцювальне мистецтво здатне задовольнити прагнення студентів не тільки до професійного зростання, а й забезпечити їхній естетичний розвиток: поєднати внутрішній і зовнішній світ, активізувати емоційні реакції, творчу уяву, фантазію тощо.

На перший план змісту танцювальної діяльності вітчизняні й зарубіжні педагоги-хореографи (М. Боголюбська, О. Березова, Л. Бондаренко, О. Конорова та інші) виводять класичний танець. На їх думку, жоден із видів хореографічного мистецтва не дає стільки позитивних результатів для розвитку пластичних, акторських, творчих і музичних здібностей особистості, як класичний танець. Адже його засобами можна не тільки розвивати людину

фізично (еластичність м'язів і суглобів, координацію всіх частин тіла, гарну поставу тіла тощо), а й сприяти формуванню в неї вміння створювати виразні, неповторні образи. Тобто вправи класичного танцю, окрім фізичного розвитку й тренування тіла майбутнього актора драматичного театру, здатні ще й збагатити його рухами, необхідними для естетично-виразного втілення внутрішніх емоцій і почуттів художнього образу.

Вправи класичного танцю є головною складовою в накопиченні майбутніми акторами драматичного театру танцювальної лексики й у подальшому виступають запорукою у формуванні в них культури й естетичної виразності жестів, міміки, рухів, необхідних для їхнього професійного зростання. Оволодіння студентами необхідними танцювальними вміннями й навичками дозволить їм осмислено-емоційно, правдиво передавати зміст, характер і духовне наповнення художньо-драматичних образів. Крім того, засобами класичного танцю розвивається духовна (мислення, емоції, почуття) й тілесна краса майбутніх акторів драматичного театру (сила м'язів, координація рухів, стрибучість, витривалість тощо).

Хоча охарактеризований вид танцю і є фундаментом для засвоєння інших танцювальних форм, його викладання в класичних університетах (у яких функціонують спеціальності, пов'язані з підготовкою акторських кадрів) та спеціалізованих вищих театральних закладах повинно здійснюватися з певним коригуванням змісту. Зокрема, необхідно враховувати природні фізичні дані кожної особистості студента. Тому дуже важливо насичувати зміст хореографічної діяльності майбутніх акторів драматичних театрів такими елементами класичного танцю, котрі б відповідали їх природнім здібностям і сприяли набуттю танцювально-рухових умінь і навичок.

Саме це й зумовило розробку та впровадження в процес навчання хореографії певних танцювальних елементів і комбінацій з основ класичного танцю, які б сприяли підвищенню рівня професійних якостей студентів-майбутніх акторів драматичного театру.

Навчально-методичний посібник «Хореографія: основи класичного танцю» розрахований на студентів I–IV курсів напряму підготовки «Мистецтво» (які отримують кваліфікацію «Актор драматичного театру та кіно»). В основу його структури та змісту покладена концепція всебічного розвитку майбутнього фахівця в цілісному навчальному процесі вищої школи.

Метою посібника є формування пластичної культури й образної виразності студентів-майбутніх акторів драматичного театру та кіно, розвиток їх практичних танцювальних умінь і навичок, надання теоретичних знань з основ класичного танцю.

Завдання посібника:

1. Забезпечити пластичне, емоційне, образно-виразне й методично правильне виконання елементів з основ класичного танцю.
2. Надати практичні й теоретичні знання про стиль і манеру виконання вправ класичної хореографії.
3. Формувати вміння творчо сприймати й емоційно відтворювати танцювально-художні образи.
4. Розвивати вміння координувати рухи, силу м'язів, рухливість суглобів усіх частин тіла.
5. Виховувати естетичні почуття, судження, художньо-культурні смаки, здатність сприймати й інтерпретувати мистецькі твори.

Студенти повинні знати:

- види й жанри хореографічного мистецтва;
- лексичну мову класичного танцю;
- методику виконання елементів з основ класичного танцю;
- стилістичні особливості хореографічного мистецтва;
- історію створення й розвитку класичної хореографії.

Студенти повинні вміти:

- методично правильно виконувати елементи з основ класичного танцю;
- емоційно, художньо виразно відтворювати танцювальні образи;

- чітко, правильно передавати стиль і манеру виконання класичних танців;
- технічно виразно й емоційно насичено створювати танцювально-імпроваційні комбінації, етюди, композиції.

Особливу увагу при формуванні пластичної культури майбутніх акторів драматичного театру необхідно приділяти виразному, змістовному музичному супроводу, який повинен пробуджувати їхню уяву й надихати на етично-естетичну образність.

Аналіз наукових і творчих робіт митців хореографії (В. Ванслов, Р. Захаров, Н. Ельяш та ін.) дозволяє стверджувати, що саме музика надихає людину на танцювальну творчість, створює умови для пробудження в ній творчих імпульсів, формує почуття, розвиває творче мислення. Музика дає людині поштовх для внутрішніх переживань, відчуттів, викликаючи в неї бажання передавати свої емоції, створювати в танцювальних композиціях художні образи.

Найскладнішим у хореографічному мистецтві є створення й передача образу, що висвітлював би сутність музичної композиції. Тому наш посібник містить приклади музичних творів для оформлення занять з хореографії. Запропоновані музичні матеріали для кожної вправи мають варіативний характер, що дасть можливість студентам і викладачам використовувати різні за мелодією, але однакові за розміром музичні твори.

За допомогою музичного матеріалу рухи студентів наповнюватимуться позитивною чуттєвістю, матимуть більш розгорнутий зміст і повною мірою розкриватимуть художній образ. Різнобічний характер музики, її динамічні відтінки, інтонації та темп допоможуть вирішити основні завдання пластичного виховання майбутніх акторів драматичного театру, а саме: привчити їх свідомість відчувати часові періоди однакової тривалості, тобто навчити відчувати темп; розвинути відчуття музичного метру, що передається пластичними наголосами; закріпити відчуття ритму.

ВПРАВИ З ОСНОВ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ЕКЗЕРСИСІ БІЛЯ СТАНКА

Запропоновані вправи з основ класичного танцю складаються з трьох прикладів. Матеріал кожного прикладу подається за принципом поступового ускладнення й презентує теоретичні положення методики виконання основ класичного танцю. Такий підхід дає можливість студентам добирати й варіювати необхідний танцювальний матеріал залежно від конкретних навчальних завдань.

♪Зверніть увагу

Кожну вправу екзерсису студенти повинні вивчати стоячи обличчям до станка, тримаючись за нього обома руками на відстані передпліччя: кисті рук лежать на станку на відстані, що дорівнює корпусу тіла особистості; зігнуті в ліктях руки знаходяться перед корпусом, не торкаючись його; плечі опущені вниз.

Вихідне положення для виконання вправ екзерсису стоячи боком біля станка: кисть однієї руки лежить на станку трохи попереду корпусу на відстані передпліччя, зігнутий лікоть опущений вниз, друга рука знаходиться в підготовчому положенні, ноги стоять у V позиції, права нога попереду (окрім вправи *rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans*, яка завжди виконується з I позиції ніг).

При виконанні вправ екзерсису необхідно дотримуватися таких вимог: тримати підтягнутими діафрагму та м'язи спини, трохи з'єднаними лопатки й опущеними вниз плечі, підведене підборіддя. Тобто, зберігати пряму гордовиту осанку – апломб.

У перших прикладах екзерсису біля станка *preparation* (відкривання рук із підготовчого положення на I і II позиції та виведення ноги в бік на носок і на 45°) виконується на чотири вступних такти музичного супроводу: перші два такти слід стояти у вихідному положенні, на третій і четвертий такти через I позицію відкрити руку на II позицію. По закінченню вправи на два музичних

акорди відбувається закривання руки і ноги в підготовче положення. У другому прикладі preparation виконується на два вступних такти музичного супроводу. У третьому прикладі – на два вступних акорди.

DEMI-PLIE TA GRAND-PLIE

📖 Теоретичні відомості

Demi-plie ta grand-plie виконуються по I, II, IV, V позиціях. Під час вивчення цих рухів слід дотримуватися рівномірного розподілу ваги тіла на обидві ступні, не допускаючи завалювання на їх внутрішню частину. На всіх етапах руху корпус залишається підтягнутим і зберігає пряме положення. Перед початком виконання *demi* та *grand-plie* м'язи сідниць і навколо колін послабляються. Присідаючи, слід максимально розкрити коліна вбік і умовно тягнути їх до великих пальців ніг. *Demi plie* виконується не відриваючи п'яток від підлоги. Під час *grand-plie* по I, IV, V позиціях п'ятки утримуються на підлозі до глибокого напівприсідання, доки дозволяють сухожилля ніг, що для кожної особистості індивідуально. Тобто, процес розтягування сухожил' повинен контролюватися студентом самостійно. Відчувши неможливість утримувати п'ятки на підлозі, виконавець переходить на півпальці. Винятком є *grand-plie* по II позиції ніг, яке виконується стоячи на всій ступні ніг. Також необхідно контролювати поступовість і м'якість піднімання п'яток від підлоги та максимальну напруженість, підтягнутість м'язів стегна, що забезпечить розвиток сили м'язів ніг і не дозволить провисання тазостегнового суглобу на п'ятки. Підводячись із *grand-plie*, виконавець опускає п'ятки на підлогу, виконуючи глибоке *demi-plie*, доки коліна знаходяться в зігнутому положенні.

Описані елементи призначені для розвитку сухожил' і зв'язок колінного, гомілковостопного й тазостегнового суглобів ніг. Для їх виконання використовуються музичні твори в повільному темпі.

Єднальні рухи

Методика виконання *port-de-bras* (I та III).

Цей рух може виконуватись як самостійно, так і використовуватись у якості зв'язки, допоміжного елемента. Підтвердженням цього є використання *port-de-bras* у комбінаціях *demi-plie*, *grand-plie* та *rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans*, приклади яких подаються нижче.

Для виконання I (першого) *port-de-bras* потрібно стати у I, II або V позицію ніг. Опорна рука кладеться на станок, робоча знаходиться в підготовчому положенні, голова повернута на центр танцювальної зали. Робоча рука рухається в I позицію рук, одночасно голова нахиляється ліворуч, погляд спрямовується на кисть руки. Далі робоча рука рухається в III позицію, голова повертається праворуч, погляд переводиться трохи вище ліктя. Рух руки в II позицію починає кисть, яка, ніби «вдихаючи повітря», переводиться на ребро в II позиції, погляд спостерігає за кистю. Рука закривається в підготовче положення, роблячи *allongee*: лікоть трохи зігнутий, кисть руки робить «вдих», повертається долонею в підлогу й плавно опускається вниз, одночасно підхоплюючи й закругляючи лікоть.

III *port-de-bras* має таку схему виконання: стати в V позицію ніг (також може виконуватися по I чи II позиції). Опорна рука кладеться на станок, робоча знаходиться в II позиції, голова повернута на центр танцювальної зали. Робоча рука, робить «вдих» і опускається в підготовче положення. Одночасно корпус нахиляється вперед, створюючи кут 90° між тулубом і ногами, рука переводиться в I позицію, погляд спрямовується на кисть руки. Далі корпус підіймається, переходячи у вихідне положення, рука рухається разом із ним, підіймаючись у III позицію, погляд спрямовується трохи вище ліктя. Рух продовжується нахилом верхньої частини корпусу назад (під лопатками), рука знаходиться в III позиції трохи попереду голови, погляд залишається незмінним. Під час нахилу назад необхідно уникати прогинання в поперековому відділі корпусу, що часто призводить до випинання стегон вперед, а також відкидати голову. III *port-de-bras* закінчується відкриванням робочої руки з III позиції в II.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Demi-plie. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз-два» – опуститися на demi-plie вниз по I позиції ніг, на «три-чотири» – підвестися з demi-plie. Рука знаходиться в II позиції.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз-два» – піднятися на releve по I позиції ніг, на «три-чотири» – опуститися з releve. Рука при підніманні на releve по I позиції ніг переводиться в III позицію. Рука при опусканні з releve переводиться в II позицію

4-й такт. На «раз» – releve по I позиції ніг, на «два» – опуститися з releve. Рука при виконанні releve по I позиції ніг залишається в II позиції. На «три-чотири» – через battement tendu перевести ногу в II позицію.

Так само вправа виконується по II і V позиції. По V позиції demi-plie виконується двічі: права нога стоїть у V позиції попереду, потім переводиться через battement tendu в V позицію назад).

Demi-plie ma grand-plie. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз-два» – опуститися на demi-plie вниз по I позиції ніг, на «три-чотири» – підвестися з demi-plie. Рука знаходиться в II позиції.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз-чотири» – grand-plie вниз по I позиції ніг. Рука при виконанні grand-plie вниз переводиться в підготовчу позицію.

4-й такт. На «раз-чотири» – підвестися з grand-plie. Рука при цьому через I позицію повертається в II позицію.

Demi-plie ma grand-plie. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз-два» – опуститися на demi-plie вниз по I позиції ніг, на «три-чотири» – підвестися з demi-plie. Рука знаходиться в II позиції.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз-два» – grand-plie вниз по I позиції ніг, на «три-чотири» – підвестися з grand-plie. Рука при виконанні grand-plie вниз переводиться в

підготовчу позицію, при підведенні з grand-plie через I позицію повертається в II позицію.

4-й такт. На «раз-два» – піднятися на releve по I позиції ніг, на «і-три» – опуститися з releve у I позицію ніг, на «і-чотири» – через battement tendu перевести ногу в II позицію. Рука при підйомі на releve по I позиції ніг переводиться в III позицію, при опусканні з releve – переводиться в II позицію.

Так само вправа виконується по II, IV, V позиціях.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 38, або № 40, 42, 46.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Demi-plie та grand-plie. Музичний розмір 3/4.

1-й такт. На «раз-два-три» – виконати demi-plie по I позиції ніг.

2-й такт. На «раз-два-три» – releve по I позиції ніг. Рука при виконанні demi-plie та releve знаходиться в II позиції.

3-й такт. На «раз-два-три» – grand-plie вниз по I позиції ніг.

4-й такт. На «раз-два-три» – підвестися з grand-plie. Рука при виконанні grand-plie вниз переводиться в підготовчу позицію, при підведенні з grand-plie через I позицію повертається в II позицію.

5-й – 6-й такти. Виконати III port-de-bras по I позиції ніг з нахилом вниз.

7-й – 8-й такти. Виконати III port-de-bras по I позиції ніг із прогинанням назад. На «і-вісім» – через battement tendu перевести ногу в II позицію. Рука на «і-вісім» з III позиції опускається в II позицію.

Так само вправа виконується по II, IV, V позиціях.

Demi-plie та grand-plie. Музичний розмір 3/4.

1-й такт. На «раз-два-три» – опуститися на demi-plie вниз по I позиції ніг.

2-й такт. На «раз-два-три» – підвестися з demi-plie. Рука знаходиться в II позиції.

3-й такт. Виконати demi-plie по I позиції ніг.

4-й такт. Повторити ще одне demi-plie. Рука знаходиться в II позиції.

5-й – 6-й такти. Виконати *grand-plie* вниз по I позиції ніг. Рука при виконанні *grand-plie* вниз переводиться в підготовчу позицію.

7-й – 8-й такти. Підвестися з *grand-plie* по I позиції ніг, на «і-вісім» – через *battement tendu* перевести ногу в II позицію. Рука при підведені з *grand-plie* через I позицію повертається в II позицію.

Так само вправа виконується по II, IV, V позиціях.

Demi-plie ma grand-plie. Музичний розмір 3/4.

1-й такт. На «раз-три» – *demi-plie* по I позиції ніг. Рука на «раз-три» через підготовчу позицію переводиться в I позицію та розкривається в II позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту. Рука на «раз-три» через III позицію переводиться в I позицію та розкривається в II позицію.

3-й такт. На «раз-три» – *grand-plie* вниз по I позиції ніг. Рука при виконанні *grand-plie* вниз переводиться в підготовчу позицію.

4-й такт. На «раз-три» – підвестися з *grand-plie* по I позиції ніг. Рука при підведені з *grand-plie* через I позицію повертається в II позицію.

5-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

6-й такт. Повторити рухи 4-го такту.

7-й і 8-й такти. На «раз-три» 7-го такту й «раз-два» 8-го такту – I *port-de-bras*. На «і-три» 8-го такту – через *battement tendu* перевести ногу в II позицію. Рука при підйомі на *releve* по I позиції ніг залишається в II позиції.

Так само вправа виконується по II і IV позиції. За V позицією замість I *port-de-bras* та *releve* (7-й і 8-й такти) виконати III *port-de-bras*.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 5, або № 6, 9, 12, 20.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. *Demi-plie ma grand-plie.* Музичний розмір 3/4.

1-й такт. На «раз-два-три» – *demi-plie* по I позиції ніг.

2-й такт. На «раз-два-три» – повторити *demi-plie* по I позиції ніг. Рука при виконанні 1-го й 2-го *demi-plie* знаходиться в II позиції.

3-й такт. На «раз-два- три» – grand-plie вниз по I позиції ніг. Рука при виконанні grand-plie вниз переводиться в підготовчу позицію.

4-й такт. На «раз-два-три» – підвестися з grand-plie по I позиції ніг. Рука при підведенні з grand-plie через I позицію повертається в II позицію.

5-й такт. На «раз-два-три» – виконати III port-de-bras по I позиції ніг з нахилом вниз.

6-й такт. На «раз-чотири» – виконати III port-de-bras по I позиції ніг з прогинанням назад.

7-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. Повторити рухи 6-го такту. На «і-вісім» – через battement tendu перевести ногу в II позицію. Рука на «і-вісім» з III позиції опускається в II позицію.

Так само вправа виконується по II і V позиціям. По IV позиції замість III port-de-bras (3-й і 4-й такти) виконати IV port-de-bras.

Grand-plie. Музичний розмір 3/4.

1-й такт. На «раз-три» – grand-plie вниз по I позиції ніг. Рука при виконанні grand-plie вниз переводиться в підготовчу позицію.

2-й такт. На «раз-три» – підвестися з grand-plie по I позиції ніг. Рука при підведенні з grand-plie через I позицію повертається в II позицію.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

5-й і 6-й такти. Виконати III port-de-bras по I позиції ніг із нахилом вниз.

7-й такт. Виконати III port-de-bras по I позиції ніг із прогинанням назад.

8-й такт. На «раз-три» – через battement tendu перевести ногу в II позицію. Рука з III позиції опускається в II позицію.

Так само вправа виконується по II і V позиції. По IV позиції замість III port-de-bras (5-й – 7-й такти) виконати IV port-de-bras з releve.

Demi-plie ma grand-plie. Музичний розмір 3/4.

1-й такт. На «раз-три» – *demi-plie* по I позиції ніг. Рука тримається в II позиції.

2-й такт. На «раз-три» – *releve* по I позиції ніг із I *port-de-bras*.

3-й такт. На «раз-три» – *grand-plie* вниз по I позиції ніг. Рука при виконанні *grand-plie* вниз переводиться в підготовчу позицію.

4-й такт. На «раз-три» – підвестися з *grand-plie* по I позиції ніг. Рука при підведенні з *grand-plie* через I позицію повертається в II позицію.

5-й і 6-й такти. Виконати III *port-de-bras* по I позиції ніг із нахилом вниз.

7-й такт. Виконати III *port-de-bras* по I позиції ніг із прогинанням назад.

8-й такт. На «раз-три» – через *battement tendu* перевести ногу в II позицію. Рука з III позиції опускається в II позицію.

Так само вправа виконується по II і IV позиції.

По V позиції замість III *port-de-bras* (5-й – 7-й такти) виконати ще одне *grand-plie* та *tour* із V позиції.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 1, або № 3, 10, 13.

Питання для самоконтролю

1. Яких вимог слід дотримуватися під час виконання *demi-plie* по I позиції ніг?
2. Опишіть методику виконання *grand-plie*.
3. Поясніть особливості виконання *grand-plie* по II позиції ніг.
4. Яких вимог слід дотримуватися, виконуючи I та II *port-de-bras*?
5. Поясніть методику виконання III *port-de-bras*.

BATTEMENTS TENDUS

Теоретичні відомості

Battements tendus виконуються по V позиції (вивчається по I позиції) за такою схемою: стати в V позицію ніг; опорна рука кладеться на станок, робоча

знаходиться в II позиції, голова повернута на центр танцювальної зали. На початку руху вага тіла виконавця переноситься на опорну ногу, робоча нога, не відриваючись від підлоги, ковзаючи ступнею, виводиться вперед на носок, умовно об'єднуючись уявною лінією з п'яткою опорної ноги. Виведену вперед ногу слід поставити на кінчик великого пальця, повернувши п'яткою до стелі й зберігаючи максимальну виворотність стопи. Далі, ковзаючи ступнею, не відриваючи ногу від підлоги, закрити її в V позицію. Слід зазначити, що відкривання ноги вперед починає п'ятка, а закривання – носок. За тією ж схемою виконується *battement tendu* вбік і назад. Однак, при відкриванні ноги вбік і назад п'ятка повинна бути повернута в підлогу.

Єднальні рухи

Правила виконання *degagee* по IV позиції.

Стати в V позицію ніг, опорну руку покласти на станок. Робоча рука знаходиться в II позиції, голова повернута на центр танцювальної зали. Робоча нога виводиться на *battement tendu* вперед. Далі необхідно поставити її в IV позицію, перенісши вагу тіла на обидві ноги, й одночасно виконати *demi-plie* по IV позиції. Піднімаючись із *demi-plie* по IV позиції, виконавець переходить на ногу, що знаходиться попереду, і переносить на неї вагу тіла (нога з робочої стає опорною). В той же час п'ятка ноги, що стоїть у IV позиції позаду, відривається від підлоги, спираючись на кінчик великого пальця (нога з опорної стає робочою). Після цього відкриту назад ногу слід закрити в V позицію за принципом *battement tendu*.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu* вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію на demi-plié.

4-й такт. На «раз» – releve і чверть повороту по V позиції, обличчям до станка.

5-й і 6-й такти. Повторити рухи 1-го такту (але battement tendu – вбік).

7-й такт. Повторити рухи 3-го такту (але battement tendu – вбік).

8-й такт. На «раз» – releve і чверть повороту по V позиції від станка у вихідне положення.

Наступні 8 тактів комбінація виконується в зворотному порядку: battements tendus назад.

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «раз» – піднятися на releve по I позиції ніг, на «два» – опуститися з releve.

5-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію позаду лівої.

6-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію попереду лівої.

7-й і 8-й такти. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вбік. На «два» 7-го такту і «раз» 8-го такту – виконати battement tendu double. На «два» 8-го такту закрити робочу ногу в V позицію назад.

Наступні 8 тактів комбінація виконується в зворотному порядку: battements tendus назад.

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз-два» – вивести ногу на battement tendu вперед.

2-й такт. На «раз-два» – закрити ногу в V позицію.

3-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

Так само вправу виконати вбік, назад і вбік.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 65, або № 70, 73, 80.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію на demi-plié.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «і» – вивести ногу на battement tendu вперед. На «раз» – закрити ногу в V позицію. На «і-два» – повторити попередній рух (тобто, виконати ще один battement tendu вперед).

Вправу виконати вбік, назад і вбік.

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на battement tendu вперед. На «два» – закрити праву ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu вперед. На «два» – degagee по IV позиції вперед.

4-й такт. На «раз» – вийти з degagee по IV позиції на правую ногу вперед (ліва нога на battement tendu назад). На «два» – закрити ліву ногу в V позицію назад.

5-й такт. На «раз» – вивести ліву ногу на battement tendu назад. На «два» – закрити ліву ногу в V позицію.

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

7-й такт. На «раз» – вивести ліву ногу на *battement tendu* назад. На «два» – *degagee* по IV позиції назад.

8-й такт. На «раз» – вийти з *degagee* по IV позиції на ліву ногу назад (права нога на *battement tendu* попереду). На «два» – закрити праву ногу в V позицію вперед.

9-й і 10-й такти. Виконати 2 *battement tendu* правою ногою вбік (після першого *battement tendu* вбік закрити праву ногу в V позицію позаду лівої, після другого *battement tendu* – попереду лівої).

11-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на *battement tendu* вбік. На «два» – *degagee* по II позиції вбік.

12-й такт. На «раз» – вийти з *degagee* по II позиції на праву ногу (ліва нога на *battement tendu* вбік). На «два» – закрити ліву ногу в V позицію назад.

13-й такт. На «раз» – вивести ліву ногу на *battement tendu* вбік. На «два» – *degagee* по II позиції вбік.

14-й такт. На «раз» – вийти з *degagee* по II позиції на ліву ногу (права нога на *battement tendu* вбік). На «два» – закрити праву ногу в V позицію вперед.

15-й і 16-й такти. Виконати 2 *battement tendu* правою ногою вбік (після першого *battement tendu* вбік закрити праву ногу в V позицію попереду лівої, після другого *battement tendu* – позаду лівої).

За бажанням, комбінація може бути виконана в зворотному порядку.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 67, або № 73, 79, 83.

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

Вправа виконується на затакт («і») музичного супроводу.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu* вперед.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «і» – вивести ногу на *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед. На «раз-і-два» – пауза.

4-й такт. На «і» – стати у вихідне положення, штовхнувши п'ятку опорної ноги вперед. Руку перевести в II позицію. На «раз-і» – пауза. На «два» – закрити ногу в V позицію.

5-й і 6-й такти. Виконати 4 *battement tendu* вбік (один *battement tendu* на «і-раз»).

7-й і 8-й такти. Виконати 2 *battement tendu double*.

Вправу повторити у зворотному порядку (на 7-й такт вивести ногу на *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад).

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu* вперед.

2-й такт. На «і» – вивести ногу на *battement tendu* вперед. На «раз-і» – *passee par terre*. На «два» – закрити ногу в V позицію.

3-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед.

4-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* в маленьку позу *ecartee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu* в маленьку позу *ecartee* назад.

Вправу повторити у зворотному порядку (на 7-й такт – *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад, на 8-й такт – *battement tendu* в маленьку позу *ecartee* вперед).

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 71, або № 75, 81, 82.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед.

2-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – *battement tendu* вбік *en face*. (Робочу ногу закрити в V позицію назад).

3-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад.

4-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – *battement tendu* вбік *en face*. (Робочу ногу закрити в V позицію вперед).

5-й такт. На «і-раз-і-два» – два *battement tendu* вбік.

6-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* вбік по I позиції. На «і-два» – 2 *battement tendu* вбік по I позиції (на 1/8 музичного такту кожний).

7-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. Повторити рухи 6-го такту.

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й і 2-й такти. Виконати 4 *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед (на «і-раз» кожний *battement tendu*). За четвертим *battement tendu* закрити робочу руку, через *allongee* вперед, у підготовчу позицію.

3-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* правою ногою вбік (закрити у V позицію вперед). На «і-два» – другий *battement tendu* вбік (закрити у V позицію назад).

4-й такт. На «і» – вивести праву ногу на *battement tendu* вбік. На «раз» – поставити праву ногу попереду лівої, одночасно зробивши *coupe* (ліва нога переводиться на *sur le cou-de-pied* назад). На «і» – півоберт на правій нозі обличчям до станку, ліва нога змінює положення *sur le cou-de-pied* назад на умовне *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – відкрити ліву ногу вбік на носок у II позицію. Тобто на 4-й такт необхідно зробити півоберт *en dedans* з підміною ноги.

5-й такт. На «і-раз» – зробити півоберт *en dedans* з підміною ноги. На «і» – відкрити праву ногу вбік на носок у II позицію. На «два» – закрити ногу в V позицію вперед.

6-й – 8-й такти. Виконати 5 battement tendu вбік (на «і-раз» кожний battement tendu). За п'ятим зробити три battement tendu вбік по I позиції на кожному восьму ноту музичного супроводу (закінчити закривши робочу ногу в V позицію назад).

9-й – 16-й такти. Вправу півоберт у зворотному порядку. Тож на 12-й такт необхідно зробити півоберт en dehors з підміною ноги від станку.

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu правою ногою вперед. На «і-два» – другий battement tendu вперед.

2-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu правою ногою вбік. На «і-два» – другий battement tendu вбік.

3-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu правою ногою назад. На «і-два» – другий battement tendu назад.

4-й такт. На «і-раз» – battement tendu правою ногою вбік (робочу праву ногу закрити в V позицію попереду лівої). На «і-два» – повний оберт обличчям до станка.

Вправу повторити у зворотному порядку (на 8-й такт – повний оберт від станка).

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu правою ногою вперед. На «і-два» – другий battement tendu вперед.

2-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu правою ногою вперед. На «і-два» – другий battement tendu з demi-plie.

3-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu лівою ногою назад. На «і-два» – другий battement tendu лівою ногою назад.

4-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu лівою ногою назад. На «і-два» – другий battement tendu з demi-plie.

5-й і 6-й такти. Виконати 4 battement tendu в маленьку позу croisee вперед (на «і-раз» кожний battement tendu).

7-й і 8-й такти. Виконати 4 *battement tendu* в маленьку позу *ecartee* назад (на «і-раз» кожний *battement tendu*).

Вправу повторити у зворотному порядку.

Battements tendus. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед.

2-й такт. На «і» – вивести ногу вбік на *battement tendu* в маленьку позу *ecartee* назад. На «раз-і-два» – три *battement tendu* вбік по I позиції в маленьку позу *ecartee* назад на кожну восьму ноту музичного супроводу (робочу ногу закрити в V позицію назад).

3-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* вбік в маленьку позу *ecartee* назад (робочу ногу закрити в V позицію вперед). На «і-два» – *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед.

4-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – повний оберт обличчям до станку (закінчити – робоча нога в V позиції назад).

5-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад.

6-й такт. На «і» – вивести робочу ногу вбік на *battement tendu* в маленьку позу *ecartee* вперед. На «раз-і-два» – три *battement tendu* вбік в маленьку позу *ecartee* вперед на кожну восьму ноту музичного супроводу (робочу ногу закрити в V позицію вперед).

7-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* вбік в маленьку позу *ecartee* вперед (робочу ногу закрити в V позицію назад). На «і-два» – *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад.

8-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – повний оберт від станку (закінчити – робоча нога в V позиції попереду опорної).

9-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* з *demi-plie* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu* з *demi-plie* в маленьку позу *croisee* вперед.

10-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu* з *demi-plie* вбік в маленьку позу *ecartee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu* з *demi-plie* вбік в маленьку позу *ecartee* назад.

11-й такт. Виконати 2 *battement tendu* вбік у положенні *en face*.

12-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* вбік по I позиції. На «і-два» – 2 *battement tendu* вбік по I позиції на 1/8 музичного такту кожний (закрити праву ногу в V позицію назад).

13-й – 16-й такти. Виконати рухи 9-го – 12-го тактів у зворотному порядку. Тобто *battement tendu* з *demi-plie* в маленьку позу *effacee* назад.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 75, або № 81, 82, 102.

Питання для самоконтролю

1. Яких вимог слід дотримуватись у процесі виконання *battement tendu* вперед, вбік і назад?
2. Роз'ясніть схему виконання *double battement tendu*.
3. Поясніть методику виконання *battement tendu* в маленьких позах *croisee* та *ecartee* вперед і назад.
4. Розкажіть правила виконання *degagee* по II і IV позиції ніг.
5. Поясніть методику виконання *riquer* вперед, вбік і назад.

BATTEMENTS TENDUS JETSE

Теоретичні відомості

Методика виконання *battements tendus jetse*.

Стати в V позицію ніг (вивчається по I позиції); опорну руку покласти на станок, робочу руку розкрити в II позиції; голову повернути на центр

танцювальної зали. Робоча нога, ковзаючи по підлозі вперед (за принципом *battement tendu*), виноситься в повітря на 45° і на долі секунди фіксується в повітрі. Повертаючи робочу ногу в V позицію (за принципом *battement tendu*), необхідно обов'язково вдарити кінчиком великого пальця по підлозі й, ковзнувши по ній, упритул приставити до опорної ноги. За такою ж схемою рух виконується вбік і назад. Під час виконання руху вперед слід максимально напружити м'язи ноги й від стегна розвернути її п'яткою до стелі. Виконуючи рух вбік і назад, слід утримувати виворотним стегно ноги, повернувши п'ятку в підлогу.

Єднальні рухи

Методика виконання *balancoire*.

Стати в V позицію ніг; опорну руку покласти на станок, робочу руку розкрити в II позиції; голову повернути на центр танцювальної зали. Робоча нога, ковзаючи по підлозі вперед (за принципом *battement tendu*), виноситься в повітря на 45° і на долі секунди фіксується в повітрі. Потім, ударяючи кінчиком великого пальця об підлогу, ступня робочої ноги опускається вниз і, ковзаючи, через I позицію ніг, не затримуючись, переводиться в положення назад на 45° . Рух закінчується закриванням робочої ноги (за принципом *battement tendu*) в V позицію назад. *Balancoire* у зворотному напрямку починається з відкривання робочої ноги на 45° назад.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Battements tendus jetse. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu jete* вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu jete* вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію на *demi-plie*.

4-й такт. На «раз» – *releve* та чверть повороту по V позиції обличчям до станка.

5-й і 6-й такти. Повторити рухи 1-го такту (але *battement tendu jete* вбік).

7-й такт. Повторити рухи 3-го такту (але *battement tendu jete* вбік).

8-й такт. На «раз» – *releve* та чверть повороту по V позиції від станка у вихідне положення.

Battements tendus jete. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu jete* вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «раз» – піднятися на *releve* по I позиції ніг, на «два» – опуститися з *releve*.

5-й такт. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu jete* вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію позаду лівої.

6-й такт. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu jete* вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію попереду лівої.

7-й і 8-й такти. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu jete* вбік. На «два» 7-го такту й «раз» 8-го такту виконати 2 *riques*. На «два» 8-го такту закрити робочу ногу в V позицію назад.

Наступні 8 тактів комбінація виконується в зворотному порядку: *battements tendus jete* назад.

Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз-два» – вивести ногу на *battement tendu jete* вперед.

2-й такт. На «раз-два» – закрити ногу в V позицію.

3-й такт. На «раз» – вивести ногу на *battement tendu jete* вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

Так само вправу виконати вбік, назад і вбік.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 68, або № 66, 74, 78.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести ногу на battement tendu jete вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію на demi-plie.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «і» – вивести ногу на battement tendu jete вперед. На «раз» – закрити ногу в V позицію. На «і-два» – повторити ті ж рухи, що й на «і-раз» (тобто, виконати ще один battement tendu jete вперед).

Вправо виконати вбік, назад і вбік.

Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на battement tendu jete вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на battement tendu jete вперед. На «два» – виконати riques.

4-й такт. На «раз» – виконати riques. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію.

5-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на battement tendu jete вперед. На «два» – виконати balancoire назад.

6-й такт. На «раз» – balancoire вперед. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію.

7-й і 8-й такти. Повторити рухи 5-го й 6-го тактів.

9-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на battement tendu jete вбік. На «два» – закрити праву ногу в V позицію.

10-й такт. Повторити рухи 9-го такту.

11-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на battement tendu jete вбік. На «два» – виконати riques.

12-й такт. На «раз» – виконати *riques*. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію.

13-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на *battement tendu jete* вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію.

14-й такт. Виконати чверть оберту по V позиції обличчям до станка.

15-й такт. Виконати чверть оберту по V позиції від станка.

16-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на *battement tendu jete* вбік. На «два» – закрити праву ногу в V позицію позаду лівої.

Так само вправу виконати назад і вбік (чверть оберту зробити спочатку від станка).

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 69, або № 68, 74, 78.

Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jetes* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jetes* вперед.

2-й такт. На «і» – вивести праву ногу на *battement tendu jete* вперед. На «раз» – виконати *riques*. На «і» – виконати *riques*. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію.

3-й такт. На «і» – вивести ліву ногу на *battement tendu jete* назад. На «раз» – виконати *balancoire* вперед. На «і» – *balancoire* назад. На «два» – закрити ліву ногу в V позицію назад.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

5-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jetes* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jetes* в маленьку позу *croisee* вперед.

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

7-й такт. На «і-раз» – виконати перший *battement tendu jetes* в маленьку позу *ecartee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu jetes* в маленьку позу *ecartee* назад.

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту.

Так само вправу виконати назад і вбік.

Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu jete правою ногою вперед. На «і-два» – другий battement tendu jete в demi-plie.

2-й такт. На «і» – піднятися на півпальці в V позицію. На «раз» – півоберт обличчям до станка. На «і» – закінчити півоберт у demi-plie по V позиції, ліва нога попереду.

3-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu jete лівою ногою вперед. На «і-два» – другий battement tendu jete в demi-plie.

4-й такт. На «і» – піднятися на півпальці в V позицію. На «раз» – півоберт обличчям до станка. На «і» – закінчити півоберт у demi-plie по V позиції, права нога попереду.

5-й і 6-й такти. Виконати 4 battement tendu jete вбік. (на 1/4 музичного такту кожний).

7-й такт. На «і» – вивести ногу на battement tendu jete. На «раз-і» – 2 riques. На «два» – закрити праву ногу в V позицію попереду лівої.

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту.

Вправу повторити у зворотному порядку (на 10-й і 12-й такти – на півоберти від станка).

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 72, або № 76, 77, 99.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. *Battements tendus jetes.* Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший battement tendu jete в маленьку позу croisee вперед. На «і-два» – другий battement tendu jete в маленьку позу croisee вперед.

2-й такт. На «і-раз» – battement tendu jete в маленьку позу croisee вперед. На «і-два» – battement tendu jete вбік en face (робочу ногу закрити в V позицію назад).

3-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад.

4-й такт. На «і-раз» – *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – *battement tendu jete* вбік *en face* (робочу ногу закрити в V позицію вперед).

5-й такт. На «і-раз-і-два» – два *battement tendu jete* вбік.

6-й такт. На «і-раз» – *battement tendu jete* вбік по I позиції. На «і-два» – 2 *battement tendu jete* вбік по I позиції на 1/8 музичного такту кожний (закрити праву ногу в V позицію вперед).

7-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. Повторити рухи 6-го такту (закрити праву ногу в V позицію назад).

Так само вправу виконати назад і вбік.

Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед.

2-й такт. На «і» – вивести ногу вбік на *battement tendu jete* в маленьку позу *ecartee* назад. На «раз-і-два» – три *battement tendu jete* вбік по I позиції в маленьку позу *ecartee* назад на кожну восьму ноту музичного супроводу (робочу ногу закрити в V позицію назад).

3-й такт. На «і-раз» – *battement tendu jete* вбік в маленьку позу *ecartee* назад (робочу ногу закрити в V позицію вперед). На «і-два» – *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед.

4-й такт. На «і-раз» – *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – повний оберт обличчям до станку (закінчити – робоча нога в V позиції назад).

5-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад.

6-й такт. На «і» – вивести робочу ногу вбік на *battement tendu jete* в маленьку позу *ecartee* вперед. На «раз-і-два» – три *battement tendu jete* вбік в маленьку позу *ecartee* вперед на кожну восьму ноту музичного супроводу (робочу ногу закрити в V позицію вперед).

7-й такт. На «і-раз» – *battement tendu jete* вбік в маленьку позу *ecartee* вперед (робочу ногу закрити в V позицію назад). На «і-два» – *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад.

8-й такт. На «і-раз» – *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад. На «і-два» – повний оберт від станку (закінчити – робоча нога в V позиції попереду опорної).

9-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед.

10-й такт. На «і» – *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед. На «раз» – робоча нога робить *demi rond en dehors* вбік до II позиції у повітрі, одночасно стопа опорної ноги переходить у положення *en face*. На «і» – пауза (робоча нога відкрита вбік на 45°). На «два» – закрити ногу через *battement tendu* у V позицію вперед.

11-й такт. Виконати 2 *battement tendu jete* вбік в положенні *en face*.

12-й такт. На «і-раз» – *battement tendu jete* вбік по I позиції. На «і-два» – 2 *battement tendu jete* вбік по I позиції на 1/8 музичного такту кожний (закрити праву ногу в V позицію назад).

13-й – 16-й такти. Виконати рухи 9-го – 12-го тактів у зворотному порядку. Тобто *battement tendu jete* в маленьку позу *effacee* назад.

Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* з правої ноги вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jete* з правої ноги вперед.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такти. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* з правої ноги вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jete* з правої ноги вперед, закінчити на *demi-plie*.

4-й такт. На «і-раз» – півоберт обличчям до станка. На «і-два» – пауза.

5-й і 7-й такти. Виконати з лівої ноги рухи 1-го – 3-го тактів: 6 *battement tendu jete* вперед з лівої ноги (шостий *battement tendu jete* закінчити в *demi-plie*).

8-й такт. На «і-раз» – повний оберт обличчям до станка. На «і-два» – пауза.

9-й – 16-й такти. Комбінація виконується з лівої ноги у зворотному порядку: 6 *battements tendus jete* з лівої ноги назад, півоберт від станка, 6 *battements tendus jete* з правої ноги назад, повний оберт.

Battements tendus jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* з правої ноги вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jete* з правої ноги вперед.

2-й такт. На «і» – вивести ногу на *battement tendu jete* вперед на 45°. На «два» – *demi rond en dehors* у повітрі на чверть кола вбік. На «і» – *demi rond en dedans* у повітрі на чверть кола вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

3-й такт. На «і-раз» – перший *battement tendu jete* з правої ноги вбік. На «і-два» – другий *battement tendu jete* з правої ноги вбік.

4-й такт. На «і» – вивести ногу на *battement tendu jete* вбік на 45°. На «раз-і» 2 *riques*. На «два» – закрити праву ногу в V позицію позаду лівої ноги.

Так само вправу виконати назад і вбік.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 84, або № 77, 99, 106.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть правила виконання *battement tendu jete* вперед, вбік і назад.
2. Яких вимог слід дотримуватися при виконанні *demi rond en dehors et en dedans* у повітрі на чверть кола?

3. Поясніть методику виконання *balancoire*.
4. Розкажіть правила виконання *battement tendu jete* в маленьку позу *croisee* вперед і *effacee* назад.

ROND-DE-JAMBE PAR TERRE EN DEHORS ET EN DEDANS

📖 Теоретичні відомості

Rond-de-jambe par terre en dehors вивчається й виконується по I позиції ніг. Рух завжди починає робоча нога з I позиції, яка шляхом *battement tendu* відкривається вперед, ставиться на кінчик великого пальця і, не затримуючись у цьому положенні, «малює» півколо по підлозі через II позицію назад. Робоча нога досягає крайньої точки кола позаду опорної ноги: стопа знаходиться точно навпроти п'ятки опорної ноги. Далі робоча нога, ковзаючи, продовжує рух всією ступнею через I позицію ніг вперед до точки, з якої починала «малювати» півколо.

Rond-de-jambe par terre en dedans виконується в зворотному порядку. Тобто, нога шляхом *battement tendu* відкривається назад і «малює» півколо, рухаючись уперед через II позицію.

При виконанні цих вправ необхідно зберігати максимальну виворотність стегнової та ступневої частини ноги, а також спостерігати за положенням п'ятки при виведенні ноги вперед (п'ятка розвернута в стелю), назад і вбік (п'ятка розвернута в підлогу).

Єднальні рухи

Методика виконання *passee par terre* подібна до методики виконання *balancoire*. Відмінність полягає лише в тому, що в *passee par terre* робоча нога під час відкривання шляхом *battement tendu* вперед і назад залишається на підлозі, а не піднімається в повітря на 45°, як у *balancoire*.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans.

Музичний розмір 4/4.

En dehors.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести вперед на носок. На «два» – зафіксувати положення ноги на носку. На «три» – робочу ногу перевести вбік на носок. На «чотири» – зафіксувати положення ноги на носку.

2-й такт. На «раз» – робочу ногу перевести назад на носок. На «два» – зафіксувати положення ноги на носку. На «три» – робочу ногу перевести в I позицію. На «чотири» – зафіксувати I позицію ніг.

3-й і 4-й такти. Повторити рухи 1-го й 2-го тактів.

5-й і 8-й такти. *En dedans* виконати так само, як *en dehors*.

En dehors

9-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести вперед на носок. На «два» – перевести її вбік на носок. На «три» – робочу ногу перевести назад на носок. На «чотири» – робочу ногу перевести в I позицію.

10-й – 12 такти. Повторити рухи 9-го такту.

13-й – 16-й такти. *En dedans* виконати так само, як *en dehors*.

Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans. Музичний розмір 4/4.

En dehors

1-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести вперед на носок. На «два» – перевести її вбік на носок. На «три» – робочу ногу перевести назад на носок. На «чотири» – робочу ногу перевести в I позицію.

2-й – 4-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

5-й – 8-й такти. *En dedans* виконати так само, як *en dehors*.

9-й такт. На «раз-два» – робочу ногу вивести вперед на носок. На «три-чотири» – перевести її через I позицію назад. Тобто, виконати *passé par terre no I* позиції.

10-й такт. На «раз-два» – робочу ногу перевести через I позицію вперед на носок. На «три-чотири» – перевести її через I позицію назад. Тобто, виконати *passé par terre no I позиції*.

11-й і 12-й такти. Повторити рухи 9-го й 10-го тактів. На останню чверть 12-го такту закрити робочу ногу в V позицію.

13-й такт. На «раз-чотири» – виконати III port-de-bras по V позиції ніг з нахилом вниз.

14-й такт. На «раз-чотири» – виконати III port-de-bras по V позиції ніг з прогинанням назад.

15-й такт. Повторити рухи 13-го такту.

16-й такт. Повторити рухи 14-го такту.

Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans. Музичний розмір 4/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors*: на «раз» – виконати *demi-plie* по I позиції ніг; на «два» – робоча нога виводиться вперед носком у підлогу, одночасно рука підіймається в I позицію; на «три-чотири» – робоча нога носком по підлозі переводиться вбік, а рука відкривається в II позицію.

1-й такт. На «раз-два» – перевести робочу ногу назад. На «три-чотири» – провести робочу ногу вперед через I позицію. Тобто, виконати 1 *rond-de-jambe par terre en dehors*.

2-й – 4-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

5-й такт. На «раз-два» – пауза. На «три-чотири» – перевести робочу ногу назад через I позицію. Тобто, виконати 1 *rond-de-jambe par terre en dedans*.

6-й – На «раз-два» – перевести робочу ногу вперед. На «три-чотири» – провести робочу ногу назад через I позицію. Тобто, виконати 1 *rond-de-jambe par terre en dedans*.

7-й і 8-й такти. Повторити рухи 6-го такту.

9-й такт. На «раз-два» – пауза. На «три-чотири» – перевести робочу ногу вперед через I позицію. Тобто, виконати 1 *rond-de-jambe par terre en dehors*.

10-й такт. На «раз-два» – перевести робочу ногу назад. На «три-чотири» – провести робочу ногу вперед через I позицію. Тобто, виконати 1 *rond-de-jambe par terre en dehors*.

11-й такт. На «раз-два» – *passé par terre* по I позиції назад. На «три-чотири» – *passé par terre* по I позиції вперед.

12-й такт. На «раз-два» – *passé par terre* по I позиції назад. На «три-чотири» – пауза (робоча нога витягнута назад на *battement tendu*).

13-й такт. На «раз-два» – перевести робочу ногу вперед. На «три-чотири» – перевести робочу ногу назад через I позицію. Тобто, виконати 1 *rond-de-jambe par terre en dedans*.

14-й такт. Повторити рухи 13-го такту, по закінченню *rond-de-jambe par terre en dedans* робочу ногу закрити в V позиції назад.

15-й такт. Виконати III *port-de-bras* по V позиції ніг із нахилом вниз.

16-й такт. Виконати III *port-de-bras* по V позиції ніг із прогинанням назад.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 40, або № 43, 44, 45.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans.

Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors*.

1-й такт. На «раз-два-три» – *rond-de-jambe par terre en dehors*: на «раз» – перевести робочу ногу назад, на «два-три» – перевести робочу ногу вперед через I позицію ніг.

2-й – 7-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

8-й такт. На «раз-два-три» – *passé par terre* по I позиції назад.

9-й такт. На «раз-два-три» – *rond-de-jambe par terre en dedans*: на «раз» перевести робочу ногу вперед, на «два-три» – перевести робочу ногу назад через I позицію ніг.

10-й – 15-й такти. Повторити рухи 9-го такту.

16-й такт. На «раз-два-три» – *passé par terre* по I позиції вперед.

17-й – 20-й такти. Обведення *rond-de-jambe par terre en dehors* робочої ноги на *plie*: 17-й такт – *demi-plie* на опорній нозі; 18-й такт – перевести робочу ногу вбік; 19-й такт – перевести робочу ногу назад; 20-й такт – випрямити коліно опорної ноги.

21-й – 24-й такти. Обведення *rond-de-jambe par terre en dedans* робочої ноги на *plie*: 21-й такт – *demi-plie* на опорній нозі; 22-й такт – перевести робочу ногу вбік; 23-й такт – перевести робочу ногу вперед; 24-й такт – на «раз» випрямити коліно опорної ноги, на «два-три» закрити робочу ногу в V позицію.

25-й і 26-й такти. Виконати III *port-de-bras* по V позиції ніг з нахилом вниз.

27-й і 28-й такти. Виконати III *port-de-bras* по V позиції ніг з прогинанням назад.

29-й і 30-й такти. Повторити рухи 25-го й 26-го тактів.

31-й і 32-й такти. Повторити рухи 27-го й 28-го тактів.

Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors*.

1-й – 6-й такти. На «раз-два-три» кожного такту – виконати 6 *rond-de-jambe par terre en dehors*.

7-й і 8-й такти. Виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dedans*: на «раз-два-три» 7-го такту виконати *demi-plie* по I позиції ніг; на «раз» 8-го такту робоча нога виводиться назад носком у підлогу, а рука піднімається в I позицію; на «два-три» робоча нога носком по підлозі переводиться вбік, а рука відкривається в II позицію.

9-й – 14-й такти. На «раз-два-три» кожного такту – виконати 6 *rond-de-jambe par terre en dedans*.

15-й, 16-й такти. Виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors*.

17-й такт. Обведення робочої ноги *rond-de-jambe par terre en dehors*: перевести робочу ногу назад.

18-й такт. Обведення робочої ноги *rond-de-jambe par terre en dedans*: перевести робочу ногу вперед.

19-й такт. Повторити рухи 17-го такту.

20-й такт. Повторити рухи 18-го такту.

21-й і 22-й такти. Виконати III *port-de-bras* із розтяжкою, *plie* на опорній нозі з нахилом корпусу вниз.

23-й і 24-й такти. Виконати III *port-de-bras* із виведеною на носок назад опорною ногою та з прогинанням корпусу назад.

25-й і 26-й такти. *Releve* назад на 45°

27-й і 28-й такти. *Demi-rond-de-jambe en dedans* на чверть кола вбік.

29-й і 30-й такти. *Demi-rond-de-jambe en dedans* на чверть кола вперед.

31-й такт. Опустити робочу ногу на носок вперед.

32-й такт. Виконати крок робочою ногою вперед у V позицію ніг, а руки підняти в III позицію.

Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors*.

1-й – 6-й такти. На «раз-два-три» кожного такту – виконати 6 *rond-de-jambe par terre en dehors*.

7-й і 8-й такти. Виконати *passé par terre* по I позиції назад / вперед.

9-й – 14-й такти. На «раз-два-три» кожного такту – виконати 6 *rond-de-jambe par terre en dedans*.

15-й і 16-й такти. Виконати *passé par terre* по I позиції вперед / назад.

17-й – 20-й такти. Виконати III *port-de-bras* із розтяжкою, *plie* на опорній нозі та з нахилом корпусу вниз.

21-й – 24-й такти. Виконати III *port-de-bras* із виведеною на носок назад опорною ногою та з прогинанням корпусу назад.

25-й і 26-й такти. Виконати III port-de-bras із розтяжкою, plie на опорній нозі та з нахилом корпусу вниз.

27-й і 28-й такти. Виконати III port-de-bras із виведеною на носок назад опорною ногою та з прогинанням корпусу назад.

29-й такт. Виконати passé par terre по I позиції вперед.

30-й такт. Виконати degagee по IV позиції вперед, одночасно рука опускається в підготовче положення й підіймається в I позицію в alangee.

31-й і 32-й такти. Виконати IV arabesques.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 17, або № 21, 22, 24, 51.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз-два» – preparation для rond-de-jambe par terre en dehors. На «три» – перший rond-de-jambe par terre en dehors. На «чотири» – другий rond-de-jambe par terre en dehors.

2-й такт. Виконати 4 rond-de-jambe par terre en dehors на 1/4 музичного такту кожний.

3-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

4-й такт. Виконати 4 passé par terre по I позиції на 1/4 музичного такту кожний.

5-й такт. На «раз-два» – preparation для rond-de-jambe par terre en dedans. На «три» – перший rond-de-jambe par terre en dedans. На «чотири» – другий rond-de-jambe par terre en dedans.

6-й такт. Виконати 4 rond-de-jambe par terre en dedans на 1/4 музичного такту кожний.

7-й такт. Повторити рухи 6-го такту.

8-й такт. III port-de-bras із розтяжкою та plie на опорній нозі.

Для виконання цієї вправи пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 42, або № 40, 46, 48.

Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans. Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors*.

1-й такт. На «раз-два-три» – перший *rond-de-jambe par terre en dehors*.

2-й такт. На «раз-два-три» – другий *rond-de-jambe par terre en dehors*.

3-й – 4-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dehors* із *demi-plie* на опорній нозі (на один такт кожний), другий *rond-de-jambe par terre en dehors* на *demi-plie* закінчити в маленьку позу *croisee* вперед.

5-й – 7-й такти. Виконати – 3 *passé par terre* по I позиції в маленьку позу *effacee* назад, *croisee* вперед-назад на один музичний такт кожний.

8-й такт. На «раз-два-три» – встати в *en face*.

9-й – 10-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dehors* на один музичний такт кожний, за другим вивести ногу на *releve* вперед на 45°.

11-й такт. На «раз-два-три» – *demi-rond-de-jambe en dehors*.

12-й такт. На «раз-два-три» – опустити ногу назад на носок.

13-й – 16-й такти. Виконати III *port-de-bras* із розтяжкою та *plie* на опорній нозі назад.

17-й такт. На «раз-два-три» – перший *rond-de-jambe par terre en dedans*.

18-й такт. На «раз-два-три» – другий *rond-de-jambe par terre en dedans*.

19-й – 20-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dedans* із *demi-plie* на опорній нозі, другий *rond-de-jambe par terre en dedans* на *demi-plie* закінчити в маленьку позу *effacee* назад.

21-й – 23-й такти. Виконати 3 *passé par terre* по I позиції в маленьку позу *croisee* вперед, *effacee* назад-вперед на один музичний такт кожний.

24-й такт. На «раз-два-три» – повернути корпус в *en face*.

25-й – 26-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dedans* на один музичний такт кожний, за другим вивести ногу на *releve* назад на 45°.

27-й такт. На «раз-два-три» – *demi-rond-de-jambe en dedans*.

28-й такт. На «раз-два-три» – опустити ногу вперед на носок.

29-й – 32-й такти. Виконати III *port-de-bras* із *plie* на опорній нозі з відкритою робочою ногою вперед на *battement tendu*.

Rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans. Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors*.

1-й – 4-й такти. Виконати 4 *rond-de-jambe par terre en dehors* на один музичний такт кожний, четвертий *rond-de-jambe par terre en dehors* закінчити *releve* вперед на 45°.

5-й – 8-й такти. П'ятий, шостий такти – *demi-rond-de-jambe en dedans*. На сьомий такт – опустити ногу назад на носок. На восьмий такт – пауза.

9-й – 12-й такти. Виконати 4 *rond-de-jambe par terre en dedans* на один музичний такт кожний, четвертий *rond-de-jambe par terre en dedans* закінчити *releve* назад на 45°.

13-й – 16-й такти. На тринадцятий, чотирнадцятий такти – *demi-rond-de-jambe en dehors*. На п'ятнадцятий такт – опустити ногу вперед на носок. На шістнадцятий такт – пауза.

17-й – 18-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dehors*.

19-й – 20-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dehors* із *demi-plie* на опорній нозі.

21-й – 24-й такти. Виконати III *port-de-bras* із *plie* на опорній нозі з відкритою робочою ногою вперед на *battement tendu*.

25-й – 26-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dedans*.

27-й – 28-й такти. Виконати 2 *rond-de-jambe par terre en dedans* із *demi-plie* на опорній нозі

29-й -32-й такти. Виконати III *port-de-bras* із розтяжкою та *plie* на опорній нозі.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 55, або № 57, 58, 60, 61, 63, 64.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть методику виконання *rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans*.
2. Розкажіть правила виконання *demi-rond-de-jambe en dehors*.
3. Роз'ясніть методику виконання *passé par terre*.
4. Яких вимог необхідно дотримуватись у процесі виконання *rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans* на *demi-plie* на опорній нозі?
5. Поясніть методику виконання III *port-de-bras* із розтяжкою та *plie* на опорній нозі.
6. Роз'ясніть методику виконання *preparation* для *rond-de-jambe par terre en dehors et en dedans*.

BATTEMENTS FONDUS

Теоретичні відомості

Методика *battements fondus*.

Стати в V позицію ніг, опорну руку покласти на станок, а робочу розкрити в II позиції, голову повернути на центр танцювальної зали. Робоча нога з V позиції підіймається в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед, в той же час опорна нога виконує *demi-plie*, стегна й коліна опорної та робочої ніг повинні бути максимально розвернуті. Потім робоча нога відкривається вперед на 45° (в навчальному варіанті нога ставиться на підлогу кінчиком великого пальця), одночасно опорна нога випрямляється з *demi-plie*. Рух виконується вбік і назад. Слід зазначити, що, роблячи рух назад, необхідно закрити ногу на *sur le sou-de-pied* назад, а також, відкриваючи ногу назад на 45°, слід підтримувати стегно ноги й не опускати коліно вниз. Під час виконання цієї вправи слід спостерігати за виворотністю стегна й положенням стопи робочої

ноги, яка при відкриванні вперед повернута п'яткою до стелі, а при відкриванні вбік і назад – у підлогу.

Єднальні рухи

Методика виконання *demi-plie* та *demi-rond en dedans et en dehors* на опорній нозі.

Стоячи на опорній нозі, робочу ногу відкрити вперед на 45°; опорну руку покласти на станок, а робочу руку розкрити в II позицію, голову повернути на центр танцювальної зали. Далі опорна нога опускається на *demi-plie*, робоча – зберігає положення на 45°. Необхідно спостерігати за положенням робочої ноги, яка не має опускатися вниз разом з опорною і втрачати висоту 45°. Робочу ногу слід підняти на декілька міліметрів. Одночасно коліно опорної ноги повинно максимально розкритися вбік і тягнутися до пальців стопи. Рух продовжується витягуванням коліна опорної ноги, робоча нога продовжує зберігати положення 45°.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Battements fondus. Музичний розмір 4/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements fondus*: робочу ногу відкрити вбік носком у підлогу.

1-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед, одночасно виконати *demi-plie* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вперед на носок у підлогу, одночасно слід встати з *demi-plie* на опорній нозі.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед і виконати *demi-plie* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вбік на носок у підлогу, одночасно слід встати з *demi-plie* на опорній нозі.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту (зігнути ногу на *sur le cou-de-pied* назад).

5-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення *sur le cou-de-pied* назад і виконати *demi-plie* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується назад на носок у підлогу, одночасно слід встати з *demi-plie* на опорній нозі.

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

7-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення *sur le cou-de-pied* назад і виконати *demi-plie* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вбік на носок у підлогу, одночасно слід встати з *demi-plie* на опорній нозі.

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту (зігнути ногу на положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед).

Battements fondus. Музичний розмір 4/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements fondus*: робочу ногу відкрити вбік носком у підлогу.

1-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед і виконати *demi-plie* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вперед на носок у підлогу, одночасно слід встати з *demi-plie* на опорній нозі.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед і виконати *demi-plie* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вперед у повітря на 45°, одночасно слід встати з *demi-plie* на опорній нозі.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

5-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед і виконати *demi-plie* на опорній нозі. На «три-чотири» –

робоча нога витягується вбік на носок у підлогу, одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту (зігнути ногу на *sur le cou-de-pied* назад).

7-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед і виконати *demi-plié* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вбік у повітря на 45° , одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту (зігнути ногу на *sur le cou-de-pied* назад).

Так само вправу виконати назад і вбік.

Battements fondus. Музичний розмір 4/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements fondus*: робочу ногу відкрити вбік на 45° .

1-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед і виконати *demi-plié* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вперед у повітря на 45° , одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

2-й – 4-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

5-й такт. На «раз-два» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед і виконати *demi-plié* на опорній нозі. На «три-чотири» – робоча нога витягується вбік у повітря на 45° , одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

6-й і 7-й такти. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. Пауза: робоча нога відкрита вбік на 45° .

Так само вправу повторити назад і вбік.

Описані вправи можуть виконуватися під музичний матеріал під № 43, або 45, 46, 48.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Battements fondus. Музичний розмір 4/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements fondus*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. На «раз-два-три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед і одночасно виконати *demi-plie* на опорній нозі.

2-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується вперед у повітря на 45°, одночасно слід встати з *demi-plie* на опорній нозі.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

5-й – 6-й такти. Виконати *demi-plie* на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45°.

7-й – 8-й такти. Виконати *releve* на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45°.

9-й такт. На «раз-два-три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед і виконати *demi-plie* на опорній нозі.

10-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується вбік у повітря на 45°, одночасно встати з *demi-plie* на опорній нозі.

11-й – 12-й такти. Повторити рухи 9-го – 10-го тактів.

13-й – 14-й такти. Виконати *demi-plie* на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45° вбік.

15-й – 16-й такти. Виконати *releve* на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45° вбік.

Так само вправу повторити назад і вбік.

Описану вправу можна виконати в більш складному варіанті:

5-й – 6-й такти. Виконати *demi-plie-releve* на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45°. 7-й – 8-й такти. Виконати *demi-rond en dehors*.

Описана вправа може виконуватися під музичний матеріал під № 40, або 42, 44, 45.

Battements fondus. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для battements fondus: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. На «раз-два-три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед, одночасно виконати *demi-plié* на опорній нозі.

2-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується вперед у повітря на 45°, одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

5-й такт. Виконати *demi-plié* на опорній нозі, робоча відкрита вперед на 45°.

6-й такт. На «раз-два три» – чверть оберту на опорній нозі обличчям до станка.

7-й такт. Виконати *demi-plié* на опорній нозі, робоча відкрита назад на 45°.

8-й такт. На «раз-два-три» – чверть оберту на опорній нозі від станка у вихідне положення. На обертах нога, відкрита на 45°, зберігає означену висоту.

9-й такт. На «раз-два -три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* назад і одночасно виконати *demi-plié* на опорній нозі.

10-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується вбік у повітря на 45°, одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

11-й такт. На «раз-два -три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед і одночасно виконати *demi-plié* на опорній нозі.

12-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується вбік у повітря на 45°, одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

13-й – 14-й такти. Повторити рухи 9-го та 10-го тактів.

15-й – 16-й такти. Пауза: робоча нога відкрита вбік на 45°.

17-й такт. На «раз-два -три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* назад і виконати *demi-plié* на опорній нозі.

18-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується назад у повітря на 45°, одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

19-й і 12-й такти. Повторити рухи 17-го – 18-го тактів.

13-й такт. Виконати *demi-plié* на опорній нозі, робоча відкрита назад на 45°.

14-й такт. На «раз-два-три» – чверть оберту на опорній нозі від станка.

15-й такт. Виконати *demi-plié* на опорній нозі, робоча відкрита вперед на 45°.

16-й такт. На «раз-два-три» – чверть оберту на опорній нозі, корпус повернути *en face* у вихідне положення. На обертах нога, відкрита на 45°, зберігає означену висоту.

17-й такт. На «раз-два-три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед і виконати *demi-plié* на опорній нозі.

18-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується вбік на 45°, одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

19-й такт. На «раз-два-три» – робочу ногу зігнути в положення умовного *sur le sou-de-pied* назад і виконати *demi-plié* на опорній нозі.

20-й такт. На «раз-два-три» – робоча нога витягується вбік на 45°, одночасно слід встати з *demi-plié* на опорній нозі.

21-й – 22-й такти. Повторити рухи 17-го – 18-го тактів.

23-й – 24-й такти. Пауза: робоча нога відкрита вбік на 45°.

Battements fondus. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements fondus*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати *battements fondus* вперед на 45° правою ногою.

2-й і 3-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «раз» – *tombe* на робочу ногу вперед. На «два-три» – встати з *demi-plié* на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45°.

5-й такт. Виконати *battements fondus* назад на 45° лівою ногою.

6-й і 7-й такти. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. На «раз» – *tombe* на робочу ногу назад. На «два-три» – встати з *demi-plié* на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45°.

9-й і 10-й такти. Виконати 2 *battements fondus* вбік на 45° правою ногою.

11-й і 12-й такти. Виконати 2 *doubles fondus* вбік на 45° правою ногою.

Описані вправи можуть виконуватися під музичний матеріал під № 18, або № 19, 25, 27.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. Battements fondus et rond de jambe en l'air. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements fondus*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати *battements fondus* в маленьку позу *croisee* вперед.

2-й – 4-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

5-й такт. Виконати *battements fondus* вбік *en face*.

6-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

7-й і 8-й такти. Виконати 2 *rond de jambe en l'air* на один такт кожний.

Battements fondus. Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements fondus*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати *battements fondus* вбік.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. *Demi-plié* на опорній нозі, одночасно виконати *demi-rond en dedans* робочою ногою.

4-й такт. *Demi-plié* на опорній нозі, одночасно виконати *demi-rond en dehors* робочою ногою.

5-й такт. Виконати *battements fondus* вбік.

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

7-й такт. *Demi-plié* на опорній нозі, одночасно виконати *demi-rond en dehors* робочою ногою.

8-й такт. Demi-plie на опорній нозі, одночасно виконати demi-rond en dedans робочою ногою.

9-й і 10-й такти. Виконати 2 battements fondus в маленьку позу croisee вперед.

11-й і 12-й такти. Виконати 2 battements fondus вбік en face.

13-й і 14-й такти. Виконати 2 battements fondus в маленьку позу effacee назад.

15-й і 16-й такти. Виконати 2 battements fondus вбік en face.

Battements fondus. Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для battements fondus: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати doubles fondus вперед.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – demi-plie на опорній нозі. На «два-три» – півоберт на опорній нозі обличчям до станка, робоча нога зберігає висоту 45°.

4-й такт. На «раз» – півоберт на опорній нозі від станка у вихідне положення. На «два-три» – встати з demi-plie на опорній нозі.

5-й – 8-й такти. Виконати 4 battements fondus вбік на один такт кожний.

Так само вправу повторити назад (перший півоберт виконати від станка, другий – обличчям до станка) і вбік.

Описані вправи можуть виконуватися під музичний матеріал під № 28, або № 29, 30, 31.

Питання для самоконтролю

1. Яких вимог слід дотримуватися при виконанні battements fondus вперед, вбік і назад?
2. Яких вимог слід дотримуватися при виконанні doubles fondus і tombe вперед і назад?

3. Пояснить методику *demi-rond en dehors et en dedans* робочою ногою, відкритою на 45°.
4. Які положення *sur le cou-de-pied* використовуються при виконанні *battements fondus* хрестом?
5. Пояснить методику виконання *demi-plie* на опорній нозі з відкритою на 45° робочою ногою.

BATTEMENTS FRAPPES

📖 Теоретичні відомості

Методика виконання *battements frappes*.

Стати в V позицію ніг, опорну руку покласти на станок, робочу – розкрити в II позиції, голову повернути на центр танцювальної зали. На вступні такти музичного супроводу відкрити робочу ногу витягнутими пальцями в підлогу на II позицію. Рух починає робоча нога, яка б'ється об опорну ногу в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед і немов м'яч відскакує від неї, тобто, відкривається вперед на 45°, акцентуючи положення ноги в повітрі (в навчальному варіанті нога б'ється об підлогу кінчиком великого пальця, тож акцент робиться на II позицію ніг). Коліно робочої ноги повинно бути максимально виворотним і розвернутим. Ударяючи об опорну ногу в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед, слід стежити за стегном, яке має зберігати нерухомість. Рух виконується вбік і назад. Слід зазначити, що, роблячи рух назад, слід закрити ногу на *sur le cou-de-pied* назад, а відкриваючи ногу назад на 45°, необхідно підтримувати стегно ноги й не опускати коліно вниз. Також під час виконання цієї вправи слід спостерігати за положенням стопи робочої ноги, повернутої при відкриванні вперед п'яткою до стелі, вбік і назад – у підлогу.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Battements frappes. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements frappes*: робочу ногу відкрити вбік носком у підлогу.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вперед на носок у підлогу.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вперед на 45°.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

5-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вбік на носок у підлогу.

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту (зігнути ногу на *sur le cou-de-pied* назад).

7-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вбік на 45°.

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту (зігнути ногу на *sur le cou-de-pied* назад).

Так само вправу виконати назад і вбік.

Battements frappes ma doubles frappes. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements frappes*: робочу ногу відкрити вбік носком у підлогу.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вперед на носок у підлогу.

2-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вперед на 45°.

3-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вбік на носок у підлогу.

4-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні *sur le cou-de-pied* назад. На «два» – робоча нога витягується вбік на 45°.

5-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні *sur le cou-de-pied* назад. На «два» – робоча нога витягується назад носком у підлогу.

6-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні *sur le cou-de-pied* назад. На «два» – робоча нога витягується назад на 45°.

7-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні *sur le cou-de-pied* назад. На «два» – робоча нога витягується вбік на носок у підлогу.

8-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робоча нога витягується вбік на 45°.

9-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робоча нога злегка відкривається до рівня II позиці, коліно опорної ноги зігнута (зробити *doubles frappes*). На «два» – робоча нога переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

10-й такт. На «раз» – робоча нога витягується вперед носком у підлогу. На «два» – пауза.

11-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робоча нога злегка відкривається до рівня II позиці, коліно опорної ноги зігнута. На «два» – робоча нога переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* назад.

12-й такт. На «раз» – робоча нога витягується вбік носком у підлогу. На «два» – пауза.

13-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робоча нога злегка відкривається до рівня II позиці, коліно опорної ноги зігнуте. На «два» – робоча нога переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* назад.

14-й такт. На «раз» – робоча нога витягується назад носком у підлогу. На «два» – пауза.

15-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робоча нога злегка відкривається до рівня II позиці, коліно опорної ноги зігнуте. На «два» – робоча нога переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

16-й такт. На «раз» – робоча нога витягується вбік носком у підлогу. На «два» – пауза.

Battements frappes ma doubles frappes. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements frappes*: робочу ногу відкрити вбік носком у підлогу.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робоча нога злегка відкривається й переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед (зробити *doubles frappes*). На «два» – робоча нога витягується вперед носком у підлогу.

2-й такт. *Battements frappes* вперед на 45°.

3-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робоча нога злегка відкривається й переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* назад (зробити *doubles frappes*). На «два» – робоча нога витягується вбік носком у підлогу.

4-й такт. *Battements frappes* вбік на 45°.

Так само вправу виконати назад і вбік.

Для виконання описаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 83, або № 85, 87.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Doubles frappes. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements frappes*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робоча нога злегка відкривається й переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед (зробити *doubles frappes*). На «два» – робоча нога витягується вперед на 45°.

2-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робоча нога злегка відкривається й переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* назад (зробити *doubles frappes*). На «два» – робоча нога витягується назад на 45°.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

5-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робоча нога злегка відкривається й переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* назад (зробити *doubles frappes*). На «два» – робоча нога витягується вбік на 45°.

6-й такт. Робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робоча нога злегка відкривається й переноситься в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед (зробити *doubles frappes*). На «два» – робоча нога витягується вбік на 45°.

7-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. Повторити рухи 6-го такту.

Вправу виконати ще раз.

Battements frappes ma doubles frappes. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для battements frappes: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати battements frappes вперед на 45°.

2-й і 3-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Виконати releve на опорній нозі, робоча нога зберігає висоту 45°.

5-й такт. Виконати battements frappes вбік на 45°.

6-й такти. Повторити рухи 5-го такту.

7-й такт. Виконати doubles frappes вбік на 45°.

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту.

Так само вправу виконати назад і вбік.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 85 або № 87.

Battements frappes ma doubles frappes. Музичний розмір 2/4.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для battements frappes: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати 2 battements frappes вперед на 45° на 1/4 музичного такту кожний: на «і» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного sur le cou-de-pied вперед; на «раз» – робочу ногу витягнути вперед на носок у підлогу; на «і» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного sur le cou-de-pied вперед; на «два» – робочу ногу витягнути вперед на носок у підлогу.

2-й такт. Виконати 2 doubles frappes вперед-назад на 45° на 1/4 музичного такту кожний: на «і» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного sur le cou-de-pied назад, потім злегка відкрити й перенести в положення основного sur le cou-de-pied вперед; на «раз» – робочу ногу витягнути вперед на 45°; на «і» – робочу ногу зігнути й ударити по опорній нозі в положенні основного sur le cou-de-pied вперед, потім злегка відкрити й

перенести в положення *sur le cou-de-pied* назад; на «раз» – робочу ногу витягнути назад на 45°.

3-й такт. Виконати 2 *doubles frappes* вбік носком у підлогу з *demi-plié* на опорній нозі на 1/4 музичного такту кожний.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

Так само виконати вправу у зворотному порядку назад і вбік.

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 86, або № 81, 82.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. Battements frappes. Музичний розмір 2/4.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements frappes*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати 2 *battements frappes* в маленьку позу *croisee* вперед на 45° (на «і-раз» кожний *battement frappes*).

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Виконати 2 *battements frappes* в маленьку позу *ecartee* назад на 45° (на «і-раз» кожний *battement frappes*).

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

5-й такт. Виконати 2 *battements frappes* в маленьку позу *effacee* назад на 45° (на «і-раз» кожний *battement frappes*).

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

7-й такт. Виконати 2 *battements frappes* в маленьку позу *ecartee* вперед на 45° (на «і-раз» кожний *battement frappes*).

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту.

Вправу повторити ще раз.

Battements frappes ma doubles frappes. Музичний розмір 2/4.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements frappes*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати 2 *battements frappes* вперед на 45°(на «і-раз» кожний *battement frappes*).

2-й такт. На «і-раз» виконати 1 *battements frappes* вперед на 45°. На «і» – *demi-rond en dehors* робочою ногою вбік. На «два» – *demi-rond en dedans* робочою ногою вперед.

3-й такт. Виконати 2 *battements frappes* вбік на 45.

4-й такт. Виконати 2 *doubles frappes* вбік на 45.

Вправа виконати у зворотному порядку: назад і вбік.

Battements frappes ma doubles frappes. Музичний розмір 2/4.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *battements frappes*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

1-й такт. Виконати 2 *battements frappes* вперед на 45° (на «і-раз» кожний *battement frappes*).

2-й такт. На «і-раз» виконати 1 *battements frappes* вперед на 45°. На «і-два» – *coupe* правою ногою, ліву ногу відкрити назад через *sur le cou-de-pied*.

3-й такт. Виконати 2 *battements frappes* назад лівою ногою на 45° (на «і-раз» кожний *battement frappes*).

4-й такт. На «і-раз» виконати 1 *battements frappes* вперед на 45°. На «і-два» – *coupe* лівою ногою, праву ногу відкрити назад через умовне *sur le cou-de-pied*.

5-й такт. Виконати 2 *battements frappes* вбік на 45°(на «і-раз» кожний *battement frappes*).

6-й такт. На «і-раз» – 1 *doubles frappes* вперед правою ногою. На «і-два» – зробити крок правою ногою вперед на півпалець і виконати 1 *doubles frappes* вперед лівою ногою.

7-й такт. На «і-раз» – 1 *doubles frappes* назад лівою ногою. На «і-два» – зробити крок лівою ногою назад на півпалець і виконати 1 *doubles frappes* назад правою ногою.

8-й такт. Виконати 2 *battements frappes* правою ногою вбік на 45° (на «і-раз» кожний *battement frappes*).

Для виконання писаних вправ пропонуємо використовувати музичний матеріал під № 77, або № 75, 81, 86.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть методику виконання *battements frappes* вбік і вперед.
2. Яких вимог слід дотримуватись у процесі виконання *battements frappes* назад?
3. Поясніть методику виконання *doubles frappes* вбік з *demi-plie* на опорній нозі.
4. Розкажіть правило виконання *battements frappes* в маленьку позу *ecartee* вперед і назад.
5. Яких вимог слід дотримуватись у процесі виконання *battements frappes* в маленькій позі *croisee* вперед і *effacee* назад з відкриванням робочої ноги на 45°.

ROND-DE-JAMBE EN L`AIR

Теоретичні відомості

Методика виконання *rond-de-jambe en l`air en dehors et en dedans*.

Стати в V позицію ніг, опорну руку покласти на станок, робочу руку розкрити в II позиції, голова при цьому має зберігати пряме положення, погляд спрямований вперед. На вступні такти музичного супроводу за допомогою *temps releve en dehors* або *en dedans* (залежить від завдання педагога) відкрити робочу ногу в II позицію на 45°. Вправа виконується нижньою частиною ноги (від коліна до пальців стопи), тож її верхня частина залишається сильною, напруженою й нерухомою. *En dehors*: максимально натягнуті пальці робочої ноги малюють у повітрі задню дугу овалу, уявно розтягнутого зліва направо. Після цього слід зігнути в коліні робочу ногу, а її пальці довести до середини ікри опорної ноги. *En dedans*: носок робочої ноги малює в повітрі передню дугу

овалу. Коли коліно робочої ноги згинається, її носок доводиться до середини ікри опорної ноги.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Rond-de-jambe en l'air. Музичний розмір 4/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air*: робоча нога відкривається вбік на 45°.

En dehors.

1-й такт. На «раз-два» – робочу ногу, зігнувши в коліні, підвести носком до опорної ноги. Тобто, виконати половину умовного кола. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вбік на 45°, описавши другу половину умовного кола.

2-й – 4-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

5-й такт. На «раз-два» – робочу ногу опустити на носок вбік. На «три-чотири» – робочу ногу закрити в V позицію вперед.

6-й такт. На «раз-два» – піднятися на *releve*. На «три-чотири» – опуститися з *releve*.

7-й такт. Пауза.

8-й такт. На «раз-два» – робочу ногу відкрити на носок вбік. На «три-чотири» – робочу ногу підняти на 45°.

En dedans виконати так само, як *en dehors* на наступні 8-м тактів.

Rond-de-jambe en l'air. Музичний розмір 4/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air*.

En dehors.

1-й такт. На «раз-два» – робочу ногу, зігнувши в коліні, підвести носком до опорної ноги. Тобто, виконати половину умовного кола. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вбік на 45°, описавши другу половину умовного кола.

2-й і 3-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Пауза. Нога зберігає висоту 45°.

En dedans.

5-й такт. На «раз-два» – робочу ногу, зігнувши в коліні, підвести носком до опорної ноги. Тобто, виконати половину умовного кола. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вбік на 45°, описавши другу половину умовного кола.

6-й і 7-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

8-й такт. Пауза. Нога зберігає висоту 45°.

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 45, або № 44, 46, 48.

Rond-de-jambe en l'air. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air*.

1-й – 6-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dehors* на один такт кожний.

7-й і 8-й такти. Пауза. Нога зберігає висоту 45°.

9-й – 14-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dedans* на один такт кожний.

15-й і 16-й такти. Пауза. Нога зберігає висоту 45°.

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 34, або № 36, 37.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Rond-de-jambe en l'air. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air*.

1-й – 4-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dehors* на один такт кожний.

5-й такт. Закрити робочу ногу на *passé* 90°. Руку з II позиції перевести в III позицію.

6-й і 7-й такти. Пауза: зберігається *passé* на 90°.

8-й такт. Робоча нога відкривається вбік на 45°.

9-й – 12-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dedans* на один такт кожний.

13-й такт. Закрити робочу ногу на *passé 90°*.

14-й і 15-й такти. Пауза: зберігається *passé* на 90° .

16-й такт. Робоча нога відкривається вбік на 45° .

Rond-de-jambe en l'air. Музичний розмір 3/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air*.

1-й – 6-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dehors* на один такт кожний.

7-й такт. Робочу ногу опустити на носок вбік.

8-й такти. Робочу ногу підняти на 45° вбік.

9-й – 14-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dedans* на один такт кожний.

15-й такт. Робочу ногу опустити на носок вбік.

16-й такти. Робочу ногу підняти на 45° вбік.

Rond-de-jambe en l'air. Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air en dehors*.

1-й – 4-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dehors* на один такт кожний.

5-й такт. Виконати *demi-rond en dehors* робочою ногою вперед.

6-й такт. Робочу ногу закрити в V позицію вперед.

7-й і 8-й такти. Виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air en dedans*.

9-й – 12-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dedans* на один такт кожний.

13-й такт. Виконати *demi-rond en dedans* робочою ногою назад.

14-й такт. Робочу ногу закрити в V позицію назад.

15-й і 16-й такти. Виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air en dehors*.

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 37, або № 7, 36, 62.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. *Rond-de-jambe en l'air*. Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air en dehors*.

1-й – 4-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dehors* на один такт кожний.

5-й такт. Опустити робочу ногу на носок вбік і закрити її в I позицію ніг.

6-й такт. Вивести робочу ногу на носок в маленьку позу *croisee* вперед.

7-й і 8-й такти. Виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air en dedans*.

9-й – 12-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dedans* на один такт кожний.

13-й такт. Опустити робочу ногу на носок вбік і закрити її в I позицію ніг.

14-й такт. Вивести робочу ногу на носок в маленьку позу *effasse* назад.

15-й і 16-й такти. Виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air en dehors*.

***Rond-de-jambe en l'air*.** Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *rond-de-jambe en l'air en dehors*.

1-й – 3-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dehors* на один такт кожний.

4-й такт. Робочу ногу закрити на *passé* на 90°. Руку з II позиції перевести в III позицію.

5-й такт. Виконати *battements developpes* у великій позі *croisee* вперед.

6-й і 7-й такти. Положення зберігається.

8-й такт. Виконати *demi-rond en dedans* вбік.

9-й – 11-й такти. Виконати *rond-de-jambe en l'air en dedans* на один такт кожний.

12-й такт. Робочу ногу закрити на *passé* на 90°. Руку з II позиції перевести в III позицію.

13-й такт. Виконати *battements developpes* у великій позі *effasse* назад.

14-й і 15-й такти. Положення зберігається.

16-й такти. Виконати *demi-rond en dehors*.

Rond-de-jambe en l'air. Музичний розмір 3/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation*: відкрити руку в II позицію.

1-й такт. Виконати *preparation* для *tour en dehors* із V позиції: на «раз» – *demi plie* по V позиції, а руку перевести через підготовче положення в I позицію; на «два» – вскочити на півпалець лівої ноги, а праву ногу підняти в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед, ліву руку перевести до правої в I позицію; на «три» – опуститися з півпальців лівої ноги, а праву ногу поставити в V позицію вперед, ліву руку повернути на станок.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту, але на «три» – вивести праву ногу вбік на 45°. (У більш складному варіанті виконується *tour en dehors* із V позиції).

3-й – 6-й такти. Виконати 4 *rond-de-jambe en l'air en dehors* на один такт кожний.

7-й такт. Робочу ногу опустити на носок

8-й такт. Робочу ногу закрити в V позицію.

9-й такт. Виконати 2 *preparation* для *tour en dedans* із V позиції: на «раз» – *demi plie* по V позиції, одночасно рука переводиться в II позицію; на «два» – вскочити на півпалець лівої ноги, а праву ногу підняти в положення умовного *sur le sou-de-pied* вперед, ліву руку перевести до правої в I позицію; на «три» – опуститися з півпальців лівої ноги, а праву ногу поставити в V позицію вперед, ліву руку повернути на станок.

10-й такт. Повторити рухи 1-го такту, але на «три» – вивести праву ногу вбік на 45°. (У більш складному варіанті виконується *tour en dedans* із V позиції).

11-й – 14-й такти. Виконати 4 *rond-de-jambe en l'air en dedans* на один такт кожний.

15-й такт. Робочу ногу опустити на носок.

16-й такт. Робочу ногу закрити в V позицію.

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 62, або № 34, 36, 62.

Питання для самоконтролю

1. Яких вимог слід дотримуватися, виконуючи *rond-de-jambe en l'air en dehors*?
2. Поясніть методику виконання *temps releve en dehors*.
3. Яких вимог слід дотримуватися, виконуючи *rond-de-jambe en l'air en dedans*?
4. Поясніть методику виконання *temps releve en dedans*.

PETITS BATTEMENTS SUR LE COU-DE-PIED

Теоретичні відомості

Petits battements sur le cou-de-pied вивчається з положення основного *sur le cou-de-pied*. Після цього виконується *preparation* і рух починається відкритою робочою ногою з II позиції пальцями в підлогу або в повітря на 45°. Методика виконання *petits battements sur le cou-de-pied*: стоячи на опорній нозі, робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied*, опорну руку покласти на станок, робочу – розкрити в II позиції, голову повернути на центр танцювальної зали. Нижня частина робочої ноги (від коліна до стопи) з положення основного *sur le cou-de-pied* вперед, не випрямляючи коліна, трохи відкривається вбік за напрямом II позиції. Верхня частина робочої ноги має бути нерухома з максимально розкритим і виворотним стегном. Далі нижню частину

робочої ноги перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад і знову, трохи відкриваючись, повернути в положення основного *sur le cou-de-pied*.

Єднальні рухи

Tombe може використовуватися для пов'язування рухів у таких вправах екзерсису біля станка, як *battements fondus*, *battements frappes*, *grands battements jetes*. У цих випадках *tombe* виконується таким чином: стоячи на опорній нозі, робочу ногу відкрити в повітря на 45° – 90° вперед, вбік або назад, опорну руку покласти на станок, робочу – розкрити в II позиції, голову повернути на центр танцювальної зали. Необхідно впасти на робочу ногу, зігнувши її в коліні (*demi-plie*), й перенести на неї вагу тіла. Одночасно опорну ногу слід відірвати від підлоги й відкрити в повітря. Падіння відбувається на місце, над яким знаходиться стопа відкритої робочої ноги.

У процесі виконання *tombe* з *petits battements sur le cou-de-pied* робочу ногу, відкриту в повітря на 45°, слід опустити носком у підлогу на II позицію ніг і, ковзаючи всією ступнею, поставити на місце опорної. Одночасно опорна нога відривається від підлоги й переходить у положення *sur le cou-de-pied* вперед або назад (це залежить від послідовності рухів комбінації).

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Petits battements sur le cou-de-pied. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *petits battements*: робочу ногу відкрити вбік носком у підлогу.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й зафіксувати в положенні основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – пауза (зберігається основне положення робочої ноги на *sur le cou-de-pied* вперед).

2-й такт. На «раз» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад.

3-й такт. На «раз» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення основного sur le cou-de-pied вперед.

4-й такт. На «раз» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення sur le cou-de-pied назад.

Так само вправу повторити на наступні чотири такти музичного супроводу.

Petits battements sur le cou-de-pied. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для petits battements: робочу ногу відкрити вбік носком у підлогу.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу зігнути й зафіксувати в положенні основного sur le cou-de-pied вперед. На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення sur le cou-de-pied назад.

2-й такт. На «раз» – пауза (зберігається основне положення робочої ноги на sur le cou-de-pied назад). На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення основного sur le cou-de-pied вперед.

3-й такт. На «раз» – пауза (зберігається основне положення робочої ноги на sur le cou-de-pied вперед). На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення sur le cou-de-pied назад.

4-й такт. На «раз» – пауза (зберігається основне положення робочої ноги на sur le cou-de-pied назад). На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення основного sur le cou-de-pied вперед.

Так само вправу повторити на наступні чотири такти музичного супроводу.

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 69, або № 74, 78, 79.

Petits battements sur le cou-de-pied. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *petits battements*: на 1–2 акорди робочу ногу відкрити вбік на 45°, на 3–4 акорди перевести її в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

1-й такт. На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «раз» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

Так само вправу повторити на наступні шість тактів музичного супроводу.

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 88, або № 98, 100, 101, 105.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. ***Petits battements sur le cou-de-pied.*** Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *petits battements*: на 1–2 акорди робочу ногу відкрити на 45°, на 3–4 акорди перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

1-й такт. На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «раз» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робочу ногу трохи відкрити вбік (коліно залишається зігнутим). На «два» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

2-й і 3-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «і-раз» – виконати *demi plie* на опорній нозі, робоча нога зберігає положення основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робоча нога відкривається вбік на 45°. На «два» – робоча нога закривається в положення *sur le cou-de-pied* назад.

Вправа виконати у зворотному порядку на наступні чотири такти.

Petits battements sur le cou-de-pied. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *petits battements*: на 1–2 акорди пауза, на 3–4 акорди робочу ногу відкрити вбік на 45°.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

1-й такт. На «і» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «раз» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «два» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

2-й і 3-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «і» – пауза: робоча нога зберігає положення основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «раз» – виконати *tombe*: праву ногу поставити на *demi-plie* в V позицію, а ліву ногу підняти в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – виконати *coure*: стати на ліву ногу, а праву ногу підняти в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – відкрити праву ногу вбік на 45°.

5-й такт. На «і» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «раз» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «і» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «два» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад.

2-й і 3-й такти. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «і» – пауза: робоча нога зберігає положення *sur le cou-de-pied* назад. На «раз» – виконати *tombe*: праву ногу поставити на *demi-plie* в V позицію, а ліву ногу підняти в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

На «і» – виконати *coupe*: стати на ліву ногу, а праву ногу підняти в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «два» – відкрити праву ногу вбік на 45°.

Petits battements sur le cou-de-pied. Музичний розмір 2/4.

На чотири вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *petits battements*: на 1–2 акорди пауза, на 3–4 акорди робочу ногу відкрити вбік на 45°.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

1-й такт. На «і» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «раз» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед. На «і» – робочу ногу перевести в положення *sur le cou-de-pied* назад. На «два» – робочу ногу перевести в положення основного *sur le cou-de-pied* вперед.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Виконати маленьку позу *croisee* вперед з *demi-plie* на опорній нозі.

4-й такт. На «і-раз» – повернути корпус *en face*, робоча нога відкрита вбік носком у підлогу. На «і-два» – підняти робочу ногу на 45°.

Так само вправу виконати з акцентом назад на наступні чотири такти (зробити маленьку позу *effacee* назад).

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 104, або, 105, 108.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. ***Petits battements sur le cou-de-pied.*** Музичний розмір 2/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *petits battements*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

1-й такт. Виконати 2 *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом вперед.

2-й такт. Виконати 2 *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом вперед.

3-й такт. На «і-раз» – маленька поза croisee вперед з demi-plie на опорній нозі. На «і-два» – doubles frappes носком у підлогу в маленьку позу effacee назад з demi-plie на опорній нозі.

4-й такт. На «і-раз» – doubles frappes носком у підлогу в маленькій позі croisee вперед з demi-plie на опорній нозі. На «і» – повернути корпус en face, робоча нога відкрита вбік носком у підлогу. На «два» – підняти робочу ногу на 45°.

5-й такт. Виконати 2 petits battements sur le cou-de-pied з акцентом назад.

6-й такт. Виконати 2 petits battements sur le cou-de-pied з акцентом назад.

7-й такт. На «і-раз» – маленька поза effacee назад з demi-plie на опорній нозі. На «і-два» – doubles frappes носком у підлогу в маленьку позу croisee вперед з demi-plie на опорній нозі.

8-й такт. На «і-раз» – doubles frappes носком у підлогу в маленьку позу effacee назад з demi-plie на опорній нозі. На «і» – повернути корпус en face, робоча нога відкрита вбік носком у підлогу. На «два» – підняти робочу ногу на 45°.

Petits battements sur le cou-de-pied. Музичний розмір 2/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для petits battements: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

1-й такт. Виконати 2 petits battements sur le cou-de-pied з акцентом вперед.

2-й – 6-й такти. Повторити рухи 2-го такту (на «два» 6-го такту вивести ногу вбік на 45°).

7-й такт. Виконати півоберт по V позиції праворуч обличчям до станка.

8-й такт. Виконати півоберт по V позиції ліворуч обличчям до станка.

9-й такт. Виконати 2 petits battements sur le cou-de-pied з акцентом назад.

10-й – 14-й такти. Повторити рухи 9-го такту (на «два» 14-го такту вивести ногу вбік на 45°).

15-й такт. Виконати півоберт по V позиції праворуч від станка.

16-й такт. Виконати півоберт по V позиції ліворуч від станка.

Petits battements sur le cou-de-pied. Музичний розмір 2/4.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *petits battements*: робочу ногу відкрити вбік на 45°.

Вправа виконується на затакт (на «і») музичного супроводу.

1-й такт. Виконати 2 *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом вперед в *eraulement croisee*.

2-й такт. Виконати 2 *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом вперед в *eraulement croisee*.

3-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

4-й такт. На «і-раз» – *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом вперед в *eraulement croisee*. На «і» – повернути корпус *en face*, робоча нога відкрита вбік носком у підлогу. На «два» – підняти робочу ногу на 45°.

5-й – 7-й такти. Виконати 6 *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом назад в *eraulement effacee*.

8-й такт. На «і-раз» – *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом назад в *eraulement effacee*. На «і» – повернути корпус *en face*, робоча нога відкрита вбік носком у підлогу. На «два» – підняти робочу ногу на 45°.

9-й і 10-й такти. Виконати 2 *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом вперед в *en face*.

11-й такт. Виконати півоберт *en dedans* (обличчям до станка) з підміною опорної ноги. Тобто, на правій нозі.

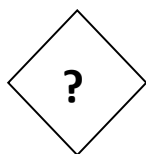
12-й такт. Виконати півоберт *en dedans* (обличчям до станка) з підміною опорної ноги. Тобто, на лівій нозі.

13-й і 14-й такти. Виконати 2 *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом назад в *en face*.

15-й такт. Виконати півоберт *en dehors* (від станка) з підміною опорної ноги. Тобто, на правій нозі.

16-й такт. Виконати півоберт *en dehors* (від станка) з підміною опорної ноги. Тобто, на лівій нозі.

Вправи можуть виконуватися під музичний супровід за № 108, або № 100, 104, 108, 116.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть методику виконання *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом вперед і назад.
2. Яких вимог слід дотримуватися при виконанні півоберту *en dehors et en dedans* з підміною опорної ноги?
3. Яких вимог слід дотримуватися при виконанні *petits battements sur le cou-de-pied* з акцентом назад в *epaulement effacee*?
4. Поясніть методику виконання *tombe*.
5. Поясніть правила виконання *coupe*.

BATTEMENTS RELEVES LENTS ТА BATTEMENTS DEVELOPPES

📖 Теоретичні відомості

Вправи *battements releves lents* і *battements developpes* складаються з дуже простих елементів і, водночас, потребують від виконавців зосередженості уваги, максимальної напруженості, сили, витривалості м'язів рук, тулуба, ніг. Ці вправи входять до складу *adagio* й виконуються під музичний супровід з повільним темпом. Відповідно до схеми виконання *battements releves lents*, слід стати в V позицію ніг, опорну руку покласти на станок, а робочу розкрити в II позиції, голову повернути на центр танцювальної зали. Робочу ногу необхідно вивести вперед за принципом *battement tendu* і, не фіксуючи описаного положення, підняти на 90°. Далі, утримуючи висоту протягом одного музичного такту, опустити ногу на підлогу й за принципом *battement tendu* закрити в V

позицію. Під час руху робочої ноги опорна нога залишається рівною, з витягнутим коліном.

Методика виконання *battements developpes*: з V позиції пальці робочої ноги, ковзаючи, підтягуються до коліна опорної ноги (*passee*), зберігаючи максимальну виворотність стегна. Робоча нога відкривається вперед, вбік або назад (за схемою комбінації) на 90°, фіксує положення на один такт музичного супроводу, опускається на м'язах носком у підлогу й закривається в V позицію за принципом *battement tendu*.

Слід зазначити, що відкривання ноги вперед з положення *passee* починає максимально виворітна стопа ноги, назад – стегно. Відкривання ноги вбік відбувається за допомогою підвищення рівня її коліна.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Battements releves lents на 90°. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз-два» – робочу ногу вивести на *battement tendu* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «три-чотири» – підняти її на 90°.

2-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

5-й такт. На «раз-два» – робочу ногу вивести на *battement tendu* вбік. Не фіксуючи описаного положення, на «три-чотири» – підняти її на 90°.

6-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

7-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. Повторити рухи 6-го такту (робоча нога закривається в V позицію назад).

Так само вправа виконується назад і вбік.

Battements developpes. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного *sur le soude-pied* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вперед на 90°.

2-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. Повторити рухи 2-го такту.

5-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного *sur le soude-pied* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вбік на 90°.

6-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

7-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

8-й такт. Повторити рухи 2-го такту (робоча нога закривається в V позицію назад).

Так само вправа виконується назад і вбік.

Battements releves lents на 90° ma battements developpes. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз-два» – робочу ногу вивести на *battement tendu* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «три-чотири» – підняти її на 90°.

2-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

3-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного *sur le soude-pied* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна; на «три-чотири» – вивести вперед на 90°.

4-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

5-й такт. На «раз-два» – робочу ногу вивести на *battement tendu* вбік. Не фіксуючи описаного положення, на «три-чотири» – підняти її на 90°.

6-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

7-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вбік на 90°.

8-й такт. На «раз-два» – робоча нога зберігає своє положення; на «три» – опускається на носок. На «чотири» – робоча нога закривається в V позицію вперед.

Так само вправа виконується назад і вбік.

Представлені вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 43, або № 45, 46, 48.

*ДРУГИЙ ПРИКЛАД. **Battements releves lents на 90° ma battements developpes.***

Музичний розмір 3/4.

1-й такт. Робочу ногу вивести в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед.

2-й такт. Не фіксуючи описаного положення, підтягнути робочу ногу по опорній нозі до коліна.

3-й такт. Відкрити робочу ногу вперед на 90°.

4-й такт. Зафіксувати положення робочої ноги у повітрі на 90°.

5-й – 6-й такти. Виконати *demi-rond en dedans* вбік.

7-й такт. Робочу ногу опустити на носок.

8-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

9-й – 10-й такти. Робочу ногу вивести на *battement tendu* вбік.

11-й – 12-й такти. Не фіксуючи описаного положення, підняти робочу ногу на 90°.

13-й – 14-й такти. Виконати *demi-rond en dehors* вперед.

15-й такт. Робочу ногу опустити на носок.

16-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

17-й такт. Робочу ногу вивести в положення умовного *sur le cou-de-pied* вперед.

18-й такт. Не фіксуючи описаного положення, підтягнути робочу ногу по опорній нозі до коліна.

19-й – 20-й такти. Відкрити робочу ногу вбік на 90°.

21-й – 22 такти. Виконати *demi-rond en dehors* вперед.

23-й такт. Робочу ногу опустити на носок.

24-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

25-й – 26-й такти. Робочу ногу вивести на *battement tendu* вперед.

27-й – 28-й такти. Не фіксуючи описаного положення, підняти робочу ногу на 90°.

29-й -30-й такти. Виконати *demi-rond en dedans* вбік.

31-й такт. Робочу ногу опустити на носок.

32-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію назад.

Так само вправа виконується назад і вбік.

Battements relevés lents на 90° та battements développés. Музичний розмір 3/4.

1-й – 2-й такти. Робочу ногу вивести на *battement tendu* вперед.

3-й – 4-й такти. Не фіксуючи описаного положення, підняти робочу ногу на 90°.

5-й – 6-й такти. Виконати *demi-rond en dedans* вбік.

7-й такт. Робочу ногу опустити на носок.

8-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

9-й – 10-й такти. Повторити рухи 1-го – 2-го тактів.

11-й – 12-й такти. Повторити рухи 3-го – 4-го тактів.

13-й – 14-й такти. Зафіксувати положення робочої ногу на 90° вперед.

15-й такт. Робочу ногу опустити на носок.

16-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

17-й такт. Робочу ногу вивести в положення умовного sur le cou-de-pied вперед.

18-й такт. Не фіксуючи описаного положення, підтягнути робочу ногу по опорній нозі до коліна.

19-й -20-й такти. Вивести робочу ногу вбік на 90° .

21-й такт. Зігнувши в коліні робочу ногу, носком підвести її до опорної ноги, тобто, закрити на passé 90° .

22-й такт. Робочу ногу відкрити вбік на 90° .

23-й такт. Опустити робочу ногу на носок в бік.

24-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

25-й – 26-й такти. Повторити рухи 17-го – 18-го тактів.

27-й – 28-й такти. Повторити рухи 19-го – 20-го тактів.

29-й такт. Повторити рухи 21-го такту.

30-й такт. Повторити рухи 22-го такту.

31-й такт. Повторити рухи 23-го такту.

32-й такт. Повторити рухи 24-го такту.

Так само вправа виконується назад і вбік.

Представлені вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 23, або № 32, 35, 49.

Battements developpes. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного sur le cou-de-pied вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна. На «три-чотири» – вивести її вперед на 90° .

2-й такт. На «раз-два» – виконати *demi-rond en dedans* вбік. На «три» – робочу ногу опустити на носок вбік. На «чотири» – закрити її в V позицію вперед.

3-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного *sur le soude-pied* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вперед на 90°.

4-й такт. На «раз» – зігнувши в коліні робочу ногу, носком підвести її до опорної ноги, тобто, закрити на *passé* 90°. На «два» – робочу ногу відкрити вперед на 90°; на «три» – опустити її на носок вперед. На «чотири» – робочу ногу закрити в V позицію вперед.

5-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного *sur le soude-pied* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вбік на 90°.

6-й такт. На «раз-два» – виконати *demi-rond en dehors* вперед. На «три» – робочу ногу опустити на носок вперед; на «чотири» – закрити її в V позицію вперед.

7-й такт. На «раз» – робочу ногу вивести в положення умовного *sur le soude-pied* вперед. Не фіксуючи описаного положення, на «два» – підтягнути її по опорній нозі до коліна. На «три-чотири» – робочу ногу вивести вбік на 90°.

8-й такт. На «раз» – зігнувши в коліні робочу ногу, носком підвести її до опорної ноги, тобто, закрити на *passé* 90°. На «два» – робочу ногу відкрити вбік на 90°; на «три» – опускається її на носок вбік. На «чотири» – робочу ногу закрити в V позицію вперед.

Так само вправа виконується назад і вбік.

Писана вправа може виконуватися під музичний матеріал за № 38, або № 42, 43, 44.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. Battements releves lents на 90° та battements developpes.
Музичний розмір 3/4.

1-й- 4-й такти. Виконати *battements releves lents* на 90° вперед.

5-й такт. Виконати *passé* 90°.

6-й такт. Робочу ногу відкрити назад на 90°.

7-й такт. Опустити робочу ногу на носок назад.

8-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію назад.

9-й – 12-й такти. Виконати *battements releves lents* на 90° назад.

13-й такт. Виконати *passé* 90°.

14-й такт. Робочу ногу відкрити вперед на 90°.

15-й такт. Опустити робочу ногу на носок вперед.

16-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

17-й – 20-й такти. Виконати *battements developpes* вбік.

21-й такт. Виконати *passé* 90°.

22-й такт. Робочу ногу відкрити вбік на 90°.

23-й такт. Опустити робочу ногу на носок вбік.

24-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вбік.

25-й – 28-й такти. Повторити рухи 17-го – 20-го тактів.

29-й такт. Повторити рухи 21-го такту.

30-й такт. Повторити рухи 22-го такту.

31-й такт. Повторити рухи 23-го такту.

32-й такт. Повторити рухи 24-го такту.

Представлені вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 35, або № 49, 50, 52, 53.

Battements releves lents на 90° та battements developpes. Музичний розмір 4/4.

1-й такт. Відкрити ногу на *battements releves lents* на 90° у велику позу *croisee* вперед.

2-й такт. На «раз» – виконати *passé* на 90°. На «два» – відкрити робочу ногу на 90° у велику позу *croisee* вперед; на «три» – опустити її на носок вперед. На «чотири» – закрити робочу ногу в V позицію вперед.

3-й такт. Підняти ногу на *battements relevés lents* на 90° у велику позу *croisee* вперед.

4-й такти. На «раз-два» – виконати *demi-rond en dehors* вбік у велику позу *ecartee* назад. На «три» – робочу ногу опустити на носок вбік; на «чотири» – закрити її в V позицію вперед у положення *en face*.

5-й такт. Відкрити ногу на *battements relevés lents* на 90° вперед.

6-й такт. На «раз-два» – виконати *grands-rond en dehors* назад. На «три» – робочу ногу опустити на носок вбік; на «чотири» – закрити її в V позицію назад.

7-й такт. На «раз-два» – виконати *battements relevés lents* на 90° назад. На «три» – робочу ногу закрити на *passé* на 90° . На «чотири» – виконати *battements développés* вперед.

8-й такти. На «раз» – робочу ногу закрити на *passé* на 90° . На «два» – виконати *battements développés* назад. На «три» – робочу ногу опустити на носок назад; на «чотири» – закрити її в V позицію назад.

9-й – 16-й такти. Виконати вправу в зворотному порядку.

***Battements relevés lents* на 90° .** Музичний розмір 4/4.

1-й і 2-й такти. Виконати *battements relevés lents* на 90° у велику позу *croisee* вперед.

3-й і 4-й такти. Повторити рухи 1-го та 2-го тактів.

5-й і 6-й такти. Виконати *relevés lents* на 90° у велику позу *ecartee* назад.

7-й і 8-й такти. Повторити рухи 5-го й 6-го тактів.

9-й і 10-й такти. Виконати *battements relevés lents* на 90° у велику позу *effacee* назад.

11-й і 12-й такти. Повторити рухи 9-го й 10-го тактів.

13-й і 14-й такти. Виконати *relevés lents* на 90° у велику позу *ecartee* вперед.

15-й і 16-й такти. Повторити рухи 13-го й 14-го тактів.

Представлені вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 38, або № 42, 45, 46.

Battements releves lents на 90° та battements developpes. Музичний розмір 3/4.

1-й – 4-й такти. Виконати battements releves lents на 90° у велику позу croisee вперед.

5-й – 6-й такти. Виконати demi-rond en dehors вбік у велику позу ecartee назад.

7-й такт. Робочу ногу опустити на носок вбік.

8-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію вперед.

9-й – 12-й такти. Виконати battements developpes вбік.

13-й – 16-й такти. Виконати battements releves lents на 90° у велику позу effacee назад.

17-й – 18-й такти. Виконати demi-rond en dedans вбік у позі ecartee вперед.

19-й такт. Робочу ногу опустити на носок вбік.

20-й такт. Закрити робочу ногу в V позицію назад.

21-й – 24-й такти. Виконати battements developpes вбік.

Battements releves lents на 90° та battements developpes. Музичний розмір 3/4.

1-й – 2-й такти. Виконати battements releves lents на 90° вперед у велику позу croisee вперед.

3-й – 4-й такти. Виконати demi-rond en dehors вбік у велику позу ecartee назад.

5-й такт. Виконати passé 90°.

6-й такт. Зробити battements developpes вбік.

7-й – 8 такти. Опустити і закрити робочу ногу в V позицію назад.

9-й – 10-й такти. Виконати battements releves lents на 90° у велику позу ecartee назад.

11-й – 12-й такти. Виконати demi-rond en dedans у велику позу croisee вперед.

13-й такт. Зафіксувати ногу на 90° у великій позі croisee вперед.

14-й – 15-й такти. Опустити робочу ногу в V позицію вперед.

16-й такт. Зробити повне обертання обличчям до станку.

17-й – 32-й такти. Вправа виконується назад у велику позу effacee та вбік у велику позу ecartee вперед.

Battements releves lents на 90° та battements developpes. Музичний розмір 3/4.

1-й такт. Виконати battements releves lents на 90° вперед.

2-й такт. На «раз-два» – виконати grand-rond en dehors назад.

3-й такт. Виконати battements developpes назад.

4-й такт. На «раз» – виконати passé на 90°. На «два» – відкрити робочу ногу вперед на 90°; на «три» – опустити її на носок вперед. На «чотири» – закрити робочу ногу в V позицію вперед.

5-й такт. Виконати battements developpes вбік.

6-й такт. На «раз» – виконати passé 90°. На «два» – відкрити робочу ногу на 90° у велику позу croisee вперед; на «три» – опустити її на носок вперед. На «чотири» – закрити робочу ногу в V позицію вперед.

7-й такт. Виконати battements developpes вбік.

8-й такт. На «раз» – виконати passé 90°. На «два» – відкрити робочу ногу на 90° у велику позу effacee назад; на «три» – опустити її на носок назад. На «чотири» – закрити робочу ногу в V позицію назад.

Вправу виконати у зворотному порядку.

Представлені вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 53, або № 54, 56, 59.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть методику виконання battements releves lents.
2. Яких вимог слід дотримуватися, виконуючи battements releves lents на 90° у велику позу croisee вперед?

3. Які вимоги висуваються до виконання *battements releves lents* на 90° у великій позі *effacee* назад?
4. Поясніть методику виконання *battements developpes* вперед, назад і вбік.
5. Розкажіть правила виконання *demi* та *grand-rond en dehors et en dedans* на 90°.
6. Поясніть методику виконання поворотів на 360° *en dehors et en dedans* по V позиції ніг, стоячи боком біля станка.

GRANDS BATTEMENTS JETES

Теоретичні відомості

Методика виконання *grands battements jetes*.

Стати в V позицію ніг (вивчається по I позиції). Опорну руку покласти на станок, робочу – розкрити в II позиції, голову повернути на центр танцювальної зали. Ковзаючи по підлозі вперед, винести робочу ногу в повітря на 90° і вище. Повертаючи робочу ногу в V позицію, слід обов'язково торкнутися підлоги кінчиком великого пальця й, ковзаючи по ній, упритул приставити робочу ногу до опорної. Піднімання ноги має бути різким і швидким, опускання – стриманим, на м'язах (тобто, нога не повинна падати). Корпус, незалежно від того, наскільки нога виштовхується в повітря, залишається нерухомим, підтягнутим, спокійним. Неприпустимо піднімати плечі й лікті рук, присідати на поперековий відділ хребта. Опорна нога має зберігати коліно рівним, а стегнові м'язи напруженими. За такою ж схемою рух виконується вбік і назад. Однак, відкриваючи робочу ногу назад на *grands battements jetes*, слід подати корпус трохи вперед і випрямити його, повертаючи ногу в V позицію.

Під час виконання руху вперед необхідно максимально напружити м'язи ноги й від стегна розвернути її п'яткою до стелі. Виконуючи рух убік і назад, слід утримувати виворітним стегно ноги, розвернувши п'ятку в підлогу.

Єднальні рухи

Pointe використовується тільки у вправах з великими кидками, позначається в екзерсисі як *grands battements jetes pointe* і має таку схему

виконання: зробити кидок робочою ногою вперед на 90° , потім на м'язах опустити вниз у положення *battements tendus*. Після цього слід злегка торкнутися підлоги кінчиком великого пальця й знову різко підняти ногу на 90° і вище.

ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ

ПЕРШИЙ ПРИКЛАД. Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію через *battement tendu*.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «раз» – піднятися на *releve* по I позиції ніг, на «два» – опуститися з *releve*.

5-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити праву ногу в V позицію позаду лівої.

6-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити праву ногу в V позицію попереду лівої.

7-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити праву ногу в V позицію позаду лівої.

8-й такт. На «раз» – піднятися на *releve* по I позиції ніг, на «два» – опуститися з *releve*.

Наступні 8-м тактів комбінація виконується у зворотному порядку: *grands battements jetes* назад і вбік.

Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію через *battement tendu*.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію на *demi-plie*.

4-й такт. Виконати *releve* і чверть оберту по V позиції обличчям до станка.

5-й і 6-й такти. Повторити рухи 1-го такту (але *grands battements jetes* вбік).

7-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію на *demi-plie*.

8-й такт. Виконати *releve* чверть оберту по V позиції від станка у вихідне положення.

Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

Вихідне положення: V позиція, права нога позаду лівої.

На два вступних акорди музичного супроводу виконати *preparation* для *grands battements jetes*: вивести праву ногу на *battement tendu* назад, а руку відкрити через I позицію в II позицію.

1-й такт. На «раз» – *pas se par terre* вперед через I позицію ніг і кидок ноги на 90° вперед. На «два» – *pas se par terre* назад через I позицію ніг і зафіксувати ногу на *battement tendu* назад.

2-й і 3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «раз» – *pas se par terre* вперед через I позицію ніг. На «два» – пауза.

5-й такт. На «раз» – *pas se par terre* назад через I позицію ніг і кидок ноги на 90° назад. На «два» – *pas se par terre* назад через I позицію ніг і зафіксувати ногу на *battement tendu* вперед.

6-й і 7-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

8-й такт. На «раз» – *pas se par terre* назад через I позицію ніг. На «два» – закрити ногу в V позицію вперед.

9-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію назад.

10-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію вперед.

11-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію назад.

12-й такт. Півоберт по V позиції від станка.

13-й – 15-й такти. З лівої ноги виконати 3 *grands battements jetes* вбік (після першого *grands battements jetes* закрити ногу в V позицію вперед).

16-й такт. Півоберт по V позиції обличчям до станка.

Вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 90, або № 91, 92, 95.

ДРУГИЙ ПРИКЛАД. Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію через *battement tendu*.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію попереду опорної.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

5-й і 6-й такти. Повторити рухи 1-го такту (але *grands battements jetes* назад).

7-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію позаду опорної.

8-й такт. Повторити рухи 7-го такту.

9-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію через *battement tendu*.

10-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «і» – *pointes et grands battements jetes*. На «два» – закрити ногу в V позицію.

11-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію попереду опорної.

12-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «і» – *pointes et grands battements jetes*. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію позаду опорної.

13-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° назад. На «два» – закрити ногу в V позицію через battement tendu.

14-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° назад. На «і» – pointes et grands battements jetes. На «два» – закрити ногу в V позицію.

15-й такт. Повторити рухи 11-го такту.

16-й такт. Повторити рухи 12-го такту.

Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту

4-й такт. На «і» – кидок ноги на 90° вперед. На «раз» – закрити ногу в V позицію. На «і-два» – повторити те саме, що й на «і-раз» (тобто, виконати ще один grands battements jetes).

Вправу виконати вбік, назад і вбік.

Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «два» – закрити ногу в V позицію.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «і-два» – pointes et grands battements jetes вперед.

4-й такт. На «раз» – поставити ногу на носок. На «два» – закрити ногу в V позицію вперед.

5-й такт. На «раз» – вивести праву ногу на battement tendu jete вперед. На «два» – виконати grands battements jetes balance назад.

6-й такт. На «раз» – grands battements jetes balance вперед. На «два» – закрити робочу ногу в V позицію вперед.

7-й і 8-й такти. Повторити рухи 5-го й 6-го тактів.

9-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вбік. На «два» – закрити ногу в V позицію назад.

10-й такт. Повторити рухи 9-го такту (робочу ногу закрити в V позицію вперед).

11-й такт. На «раз» – кидок ноги на 90° вперед. На «і-два» – *pointes et grands battements jetes*.

12-й такт. На «раз» – поставити ногу на носок. На «два» – закрити ногу в V позицію.

13-й такт. Повторити рухи 9-го такту.

14-й такт. Повторити рухи 10-го такту.

15-й такт. Повторити рухи 11-го такту.

16-й такт. Повторити рухи 12-го такту.

Так само вправу виконати назад і вбік.

Вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 91, або № 90, 92, 95.

ТРЕТІЙ ПРИКЛАД. Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *battement tendu jetes* у велику позу *croisee* вперед.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* у велику позу *ecartee* назад. На «і-два» – другий *battement tendu jetes* у велику позу *ecartee* назад.

4-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

Так само вправу виконати назад і вбік.

Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед.

2-й такт. На «і-раз» – третій *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед. На «і-два» – *grands battements jetes* вбік *en face*.

3-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* вбік. На «і-два» – другий *grands battements jetes* вбік.

4-й такт. На «і-раз» – *battement tendu* вбік. На «і-два» – другий *battement tendu* вбік.

5-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* у велику позу *effacee* назад. На «і-два» – другий *grands battements jetes* у велику позу *effacee* назад.

6-й такт. На «і-раз» – третій *grands battements jetes* у велику позу *effacee* назад. На «і-два» – *grands battements jetes* вбік *en face*.

7-й такт. Повторити рухи 3-го такту.

8-й такт. Повторити рухи 4-го такту.

Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. *Pointes et grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед.

2-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

3-й такт. Повторити рухи 1-го такту.

4-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* вбік. На «і-два» – другий *grands battements jetes* вбік.

5-й такт. *Pointes et grands battements jetes* у велику позу *effacee* назад.

6-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

7-й такт. Повторити рухи 5-го такту.

8-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* вбік. На «і-два» – другий *grands battements jetes* вбік.

Grands battements jetes. Музичний розмір 2/4.

1-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед. На «і-два» – другий *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед.

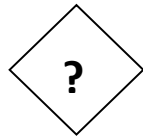
2-й такт. На «і-раз» – третій *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед. На «і-два» – четвертий *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед.

3-й такт. На «і-раз» – перший *grands battements jetes* вбік у велику позу *ecartee* назад.. На «і-два» – другий *grands battements jetes* вбік у велику позу *ecartee* назад.

4-й такт. На «і» – відкрити робочу ногу на *grands battements jetes* вбік у велику позу *ecartee* назад. На «раз» – закрити робочу ногу на *passé* на 90°. На «і» – відкрити робочу ногу (*developpees* вбік) у велику позу *ecartee* назад. На «два» – закрити робочу ногу з *grands battements jetes* у V позицію вперед.

5-й – 8-й такти. Вправу виконати назад у велику позу *effacee* та вбік у велику позу *ecartee* вперед. Тобто у зворотному порядку.

Вправи можуть виконуватися під музичний матеріал за № 93.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть методику виконання *grands battements jetes* вперед, вбік, назад.
2. Назвіть правила виконання *grands battements jetes pointe* вбік.
3. Яких вимог слід дотримуватися при виконанні *grands battements jetes* у велику позу *croisee* вперед?
4. Яких вимог слід дотримуватися при виконанні *grands battements jetes* у велику позу *effacee* назад?
5. Роз'ясніть методику виконання *grands battements jetes balance*.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Назви тем і завдання, що виносяться на самостійну роботу.	Література	Форма контролю
<p>Модуль 1.</p> <p>Тема 1. Хореографія – елемент майстерності актора, складові частини предмета (вступ).</p> <p><u>Завдання.</u> Робота зі словником хореографічних термінів.</p> <p>Відпрацювання вправ з основ класичного танцю: а) рухи та положення ніг; б) позиції та положення рук.</p>	<p>основна – № 2, 3, 4, 12, 15, 19.</p> <p>додаткова – №1, 2, 9.</p>	<p>Поточний</p> <p>Конспект</p> <p>Практичний показ</p>
<p>Тема 2. Елементи з основ класичного танцю (обличчям до станка).</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>demi, grand plie</i> по I, II, V позиціях, а також елементів <i>battements: tendu, jete, fondu, frappes</i> по I і V позиціях вбік і назад (обличчям до станка).</p>	<p>основна – №1, 2, 3, 5, 6, 8.</p> <p>додаткова – №1, 2, 9.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 2.</p>		

<p>Тема 3. Елементи з основ класичного танцю стоячи боком до станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота зі словником хореографічних термінів.</p> <p>Відпрацювання елементів екзерсису біля станка, стоячи боком до нього: <i>plie – demi</i> та <i>grand</i> по I, II, IV, V позиціях; <i>battement – tendu, jete, fondu, frappes, petits</i> з V позиції.</p>	<p>основна – №2, 3, 4, 10, 11.</p> <p>додаткова – № 2, 6, 8.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 4. Вправи для рук. Основні пози класичного танцю.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання I, II, III позицій рук; I port de bras для рук. Робота над технічно вірним виконанням основних поз класичного танцю: <i>epaulment crousse</i> та <i>epaulment effasse</i>.</p>	<p>основна – № 10, 11, 12, 16.</p> <p>додаткова – № 2, 6, 9, 10, 14.</p>	<p>Поточний Конспект Практичний показ</p>
<p>Модуль 3.</p>		

<p>Тема 5. Рухи з основ класичного танцю біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>rond de jambes par terre en dehors et en dedans</i> та <i>rond de jambe en l`air</i>.</p>	<p>основна – №10, 11, 12, 17.</p> <p>додаткова – №6, 8, 15.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 6. Творча робота.</p> <p><u>Завдання.</u> Створення найпростіших танцювально-образних вправ із використанням елементарних рухів з основ класичного танцю: <i>demi plie</i>, <i>battement – tendu, jete</i>; танцювальне <i>pas</i> та <i>біг на півпальцях</i>.</p>	<p>основна – № 1, 2, 12, 19, 20.</p> <p>додаткова – № 5, 6, 10.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 4.</p>	<p>основна – №1, 2, 4, 6.</p> <p>додаткова – №1, 10, 11.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 7. Рухи з основ класичного танцю в екзерсисі біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання елементів: <i>battements releves lents</i> і <i>battements developpes</i>.</p>		

<p>Тема 8. Творча робота з використанням елементарних рухів з основ класичного танцю.</p> <p><u>Завдання.</u> Відтворення психофізичного емоційного стану особистості майбутнього актора в елементарних рухах з основ класичного танцю</p>	<p>основна – № 12, 15, 18, 19.</p> <p>додаткова – № 4, 10, 11.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 5.</p>	<p>основна – №2, 3, 4, 8.</p> <p>додаткова – № 2, 6, 8.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 9. Рухи з основ класичного танцю в екзерсисі біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота зі словником хореографічних термінів.</p> <p>Відпрацювання <i>degagee</i> по IV позиції ніг, <i>double battement tendu</i> та <i>balancoire</i>.</p>		
<p>Тема 10. Вправи для рук та корпусу.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>II port de bras</i> з перегинанням корпусу вбік.</p>	<p>основна – № 4, 8, 16, 17, 18.</p> <p>додаткова – № 6, 8, 9, 12, 14.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 6.</p>		

<p>Тема 11. Тренувальні рухи з основ класичного танцю біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота над емоційним, технічно-вірним виконанням вправ: <i>battement tendu jete</i> з <i>riques</i> та півобертом по V позиції ніг обличчям до станка та від станка</p>	<p>основна – № 2, 5, 6, 8, 11, 17.</p> <p>додаткова – № 2, 4, 8.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 12. Вправи для рук у позах з основ класичного танцю.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання маленьких положень рук у позах <i>croisee et effacee</i>.</p>	<p>основна – № 10, 12, 14, 16, 17.</p> <p>додаткова – № 7, 8, 9.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 7.</p>		
<p>Тема 13. Творча робота.</p> <p><u>Завдання.</u> Втілення психоемоційного стану в танцювальних рухах (на матеріалі основ класичного танцю).</p>	<p>основна – № 12, 13, 15, 19, 20.</p> <p>додаткова – № 1, 10, 11.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 14. Єднальні рухи в екзерсисі біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання єднальних рухів: <i>tombe, demi-rond en dedans et demi-rond en</i></p>	<p>основна – № 4, 5, 10.</p> <p>додаткова – № 1, 8,</p>	<p>Практичний показ</p>

<i>dehors, coupe, pivotement</i> по V позиції.	10, 11.	
Модуль 8.		
Тема 15. Творча робота. <u>Завдання.</u> Втілення образів у найпростіших танцювальних вправах (на матеріалі з основ класичного танцю).	основна – № 13, 15, 19, 20. додаткова – №1, 10, 11, 12.	Практичний показ
Тема 16. Тренувальні рухи з основ класичного танцю біля станка. <u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>battements developpes</i> по V позиції.	основна – №10, 11, 14. додаткова – № 8, 9.	Практичний показ
Модуль 9.		
Тема 17. Plies <u>Завдання.</u> Робота зі словником хореографічних термінів. Відпрацювання різних форм <i>plies</i> у комбінаціях біля станка.	основна – № 3, 4, 5, 6. додаткова – № 6, 8, 13, 14.	Практичний показ
Тема 18. Battements tendus. <u>Завдання.</u> Робота зі словником хореографічних термінів. Відпрацювання комбінацій <i>battements tendus</i> з <i>demi – plies</i> у швидкому темпі зі складним	основна – № 3, 4, 8, 9, 10. додаткова – № 6, 8, 13, 14.	Практичний показ

ритмічним сполученням.		
Тема 20. Вправи для рук <u>Завдання.</u> Відпрацювання позицій та положення рук класичного танцю: участь рук в екзерсисі біля станка; <i>port de bras № IV.</i>	основна – № 2, 3, 4, 5, 16. додаткова – № 6, 8.	Практичний показ
Тема 21. Пози класичного танцю. <u>Завдання.</u> Робота зі словником хореографічних термінів. Відпрацювання <i>attitudes, arabesques, ecartee.</i>	основна – № 10, 11, 14. додаткова – № 6, 8.	Практичний показ
Тема 22. Єднальні рухи. <u>Завдання.</u> Робота над <i>pas de bourre en dehors et en dedans.</i>	основна – № 10, 12, 17, 18. додаткова – № 1, 6, 8.	Практичний показ
Модуль 10.		
Тема 23. Різні форми <i>port de bras</i> , нахили й перегинання корпусу. <u>Завдання.</u> Робота зі словником хореографічних термінів. Відпрацювання <i>port de bras</i>	основна – № 1, 2, 3, 4, 5. додаткова – № 1, 6, 8, 9, 13.	Практичний показ
Тема 24. <i>Battements</i> в основних позах класичного танцю в екзерсисі біля станка. <u>Завдання.</u> Відпрацювання різних	основна – № 10, 11, 12, 18.	Практичний показ

форм <i>battements no V</i> позиції в <i>epaulement effasee</i> вперед і назад.	додаткова – № 6, 8, 9.	
Тема 25. Творча робота. <u>Завдання.</u> Створення імпровізаційних вправ на відчуття партнера в екзерсисі біля станка (використовуючи найпростіші рухи з основ класичного танцю).	основна – № 9, 15, 19, 20. додаткова – № 5, 10, 11.	Практичний показ
Тема 26. Комбінації <i>rond de jambes par terre</i> . <u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>rond de jambes par terre en dehors et en dedans</i> на <i>plies et port de bras</i> і з ногою, розкритою вперед і назад.	основна – № 2, 3, 4, 5, 6. додаткова – № 6, 8, 9, 14, 15.	Практичний показ
Модуль 11.		
Тема 27. Комбінації <i>rond de jambe en l'air</i> . <u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>rond de jambe en l'air</i> на всій ступні з <i>plies</i> та на півпальцях.	основна – № 1, 8, 14, 17. додаткова – № 6, 8, 9, 13, 14.	Практичний показ
Тема 28. Комбінації <i>battements tendus jetes</i> . <u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>battements tendus jetes</i> з <i>piques</i> по <i>V</i> позиції в <i>epaulement croisse</i> вперед і назад.	основна – № 8, 11, 12, 17. додаткова – № 6, 7, 8, 15.	Практичний показ

<p>Тема 29. Grands battements jetes.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання grands battements jetes en face у всіх напрямках.</p>	<p>основна – №1, 3, 5. додаткова – №1, 5, 10, 11.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 30. Temps leve sauté.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота над temps leve saute по всіх позиціям обличчям до станка.</p>	<p>основна – № 10, 11, 12. додаткова – № 6, 8, 9, 14.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 12.</p>		
<p>Тема 31. Changement de pieds.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота над changement de pieds обличчям до станка.</p>	<p>основна – № 3, 4, 10. додаткова – № 6, 8, 14</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 32. Pas echarpe.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання pas echarpe обличчям до станка.</p>	<p>основна – № 3, 4, 10. додаткова – № 6, 8, 9.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 33. Pas jetes.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання pas jetes.</p>	<p>основна – № 3, 4, 5, 10, 11. додаткова – № 6, 8, 14, 15.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 34. Pas assemble.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота над виконанням pas assemble.</p>	<p>основна – № 3, 4, 8, 10. додаткова – № 6, 8, 9.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 13.</p>		

<p>Тема 35. Вправи з основ класичного танцю біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>doubles frappes</i> боком до станка (навчальний варіант).</p>	<p>основна – № 1, 4, 10, 11, 12.</p> <p>додаткова – № 6, 9.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 36. Вправи з основ класичного танцю біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота над <i>doubles frappes</i> вбік носком у підлогу з <i>demi-plie</i> на опорній нозі на 1/4 музичного такту кожний.</p>	<p>основна – № 1, 4, 5, 10, 11, 12.</p> <p>додаткова – № 8, 9.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 14.</p> <p>Тема 37. <i>Battenients soutenus</i> під кутом 45°.</p> <p><u>Завдання.</u> Відпрацювання <i>battenients soutenus</i> під кутом 45°.</p>	<p>основна – № 10, 11, 12, 14, 17.</p> <p>додаткова – № 8, 9, 14.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 38. <i>Battements soutenu</i> під кутом 90° із підйомом на півпальці.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота над виконанням <i>battements soutenu</i> під кутом 90° із</p>	<p>основна – № 10, 11, 12, 14, 17.</p> <p>додаткова – № 8, 9, 14.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 15.</p>		
<p>Тема 39. <i>Battements fondus</i>.</p> <p><u>Завдання:</u> Робота над <i>battements fondus</i> у всіх напрямках під кутом 45° на всій ступні та на півпальцях із перекладом руки з позиції в позицію.</p>	<p>основна – № 2, 3, 7, 10.</p> <p>додаткова – № 8, 9, 14.</p>	<p>Практичний показ</p>

<p>Тема 40. Творча робота.</p> <p><u>Завдання.</u> Створення образів казкових персонажів, використовуючи найпростіші елементи з основ класичного танцю.</p>	<p>основна – № 13, 15, 19, 20.</p> <p>додаткова – № 5, 10, 11.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Модуль 16.</p>		
<p>Тема 41. Grands battements jettes et passe.</p> <p><u>Завдання:</u> Відпрацювання <i>grands battements jettes et passe</i>.</p>	<p>основна – № 2, 4, 8, 10, 11, 12, 17.</p> <p>додаткова – № 6, 8, 9, 14.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 42. Комбінації з основ класичного танцю біля станка.</p> <p><u>Завдання.</u> Робота над образною виразністю й технічним вдосконаленням комбінацій у екзерсисі біля станка.</p>	<p>основна – № 1, 8, 11, 12, 14, 17.</p> <p>додаткова – № 8, 9, 14.</p>	<p>Практичний показ</p>
<p>Тема 43. Творча робота.</p> <p><u>Завдання.</u> Втілення в рухах з основ класичного танцю емоційно-забарвлених імпровізаційних образів.</p>	<p>основна – № 13, 15, 19, 20.</p> <p>додаткова – № 5, 10, 11.</p>	<p>Практичний показ</p>

КОРОТКИЙ СЛОВНИК ТАНЦЮВАЛЬНИХ ТЕРМІНІВ

A la seconde (а ля згонд – у II позиції) – поза класичного танцю: нога через II позицію піднімається вбік на 90° і вище.

Arabesque (арабески – арабська) – одна з основних поз класичного танцю (її назва походить від стилю арабських фресок), відмінність якої – піднята назад нога з витягнутим коліном. У класичному танці прийняті чотири види арабесків.

В арабесках I й II видів ноги знаходяться в положенні *effacee*. В арабеску I виду рука, що відповідає опорної нозі, витягнута вперед, голова спрямована до неї; інша рука відведена в сторону в II позицію; кисті рук повернені долонями вниз, корпус злегка нахилений, але спина рівна (це відноситься й до інших видів арабесків). В арабеску II виду рука знаходиться в I позиції, відповідно до піднятої ноги; інша рука відведена вбік; голова повернута до глядачів. В арабесках III й IV видів ноги знаходяться в положенні *croisee*. В арабеску III виду рука витягується вперед, відповідно до піднятої ноги; погляд спрямований на кисть руки; інша рука відведена вбік у II позицію. В арабеску IV виду рука знаходиться в I позиції, протилежній до піднятої ноги; корпус злегка розвернутий спиною до глядачів; лінія руки переходить у лінію плечей і продовжується іншою рукою.

Арабески виконуються на витягнутій нозі, в *plie*, на півпальцях, на пуантах, в стрибку, з поворотами й обертаннями. Позу можна нескінченно варіювати. Зміни в позиціях ніг і рук, спини, голови, спрямованості погляду сприяють перетворенню виразності й сутності арабесків.

Attitude (атитюди – поза, положення) – одна з основних поз класичного танцю, головна особливість якої – зігнуте коліно піднятої ноги.

В атитюдах основна лінія утворюється з опорної ноги, корпуса й рук у III позиції. Головні види атитюдів – *effacee* та *croisee*. У позі атитюд *effacee* нога

піднята на 90° із зігнутим коліном; рука відповідно до ноги знаходиться в III позиції; голова повернута до руки. Позиція атитюд *croisee* вважається закритою. Вона складається з перехресних ліній корпусу, який закриває підняту ногу, що дозволяє глядачу бачити лише її носок. Для атитюдів можливі різні зміни, що збагачують засоби сценічної виразності. Для атитюду також характерний перегин, оскільки зігнута в коліні нога дає можливість корпусу сильно перегинатися.

Adagio (адажіо – повільно, спокійно) – 1) повільний темп у музиці;

2) танцювальна композиція переважно ліричного характеру;

3) основна частина складних класичних танцювальних форм, яка виконується в повільному темпі;

4) комплекс рухів у *exercice*, що ґрунтується на різних формах *relevés* та *developpes*.

Allegro (алеґро – веселий, радісний) – 1) швидкий, жвавий темп музики;

2) частина уроку класичного танцю, що складається зі стрибків;

3) класичний танець, значна частина якого заснована на стрибковій і пальцевій техніках.

Allongee (алонже – подовжений, продовжений, витягнутий) –

1) прийом класичного танцю, що ґрунтується на м'яких позиціях рук;

2) поза класичного танцю, відповідно до якої піднята нога випрямлена в коліні (*arabesque*), однойменна рука піднята вгору, інша – відведена в сторону; на відміну від округлих позицій (*arrondi*), лікті рук випрямлені, кисті повернуті долонями вниз, що надає позі "летючий" характер;

3) одна з назв *arabesque*.

Aplomb (апломб – рівновага, самовпевненість) – 1) впевнена, вільна манера виконання танцювальних па;

2) вміння зберігати рівновагу тіла.

Уперше термін почав використовуватись у 18-му столітті. Ним визначали технічну віртуозність танцюриста. Робити "апломб" (*faire des aplombs*) означало зупинятися в рівновазі на півпальцях протягом кількох тактів.

Arrondi (арронді – округлений, закруглений) – позначення округлого положення рук (від плеча до пальців). За принципом арронді визначені основні позиції рук: м'яко (кругло) зігнуті лікті й зап'ястя.

Bourree, pas de bourree (бурру, па-де-бурре, від *bourrer* – набивати, напихати) – дрібні танцювальні кроки, які виконуються зі зміною та без зміни ніг у всіх напрямках і з поворотами.

Основна навчальна форма – *simple (en dehors i en dedans)* – представляє собою перехресне переступання з ноги на ногу з просуванням убік. Перші два кроки виконуються на півпальцях або пальцях зі зміною ніг і опусканням на *demi-plie* на 3-ю частину вправи. Під час переступання робоча нога виразно піднімається до положення умовного *sur le sou-de-pied*.

Battement (s) (батман – розмах, биття) – група рухів робочої ноги.

Класичний танець має безліч форм батман: від найпростіших (*tendus*), до багатоскладних. Кожне *pas* неодмінно містить елемент батман, тому в *exercice* їм надається велике значення.

Battement tendu (батман тандю) – виведення й переведення витягнутої ноги вперед, вбік і назад, не відриваючи носка від підлоги.

Battement fondu (батман фондю) – м'який, плавний рух, що ніби тане.

Battement soutenu (батман сотеню – витримувати, підтримувати) – рух із підтягуванням ніг у п'яту позицію, безперервний рух.

Battement developpe (батман девлоппе – розкривати, виймати) – рух із відкриванням ноги на 90° у потрібному напрямку.

Balance (балансе – качати, погойдуватися) – рух гойдалки.

Balancoire (балансуар) – гойдалки.

Coupe (купе – підміна) – маленький рух, необхідний для зв'язування основних рухів. Він використовується для переходу від одного руху до іншого за допомогою зміни ноги.

Chasse, pas (шасе, від *chasser* – полювати, гнатися) – стрибок із просуванням вперед, при виконанні якого одна нога ніби наздоганяє іншу, поєднуючись у V позиції у верхній точці стрибка. Може бути самостійним рухом, а також служити допоміжним *pas* для виконання великих стрибків.

Croise (круазе – схрещений) – одне з основних положень класичного танцю, в якому лінії схрещуються. Положення круазе досягається обертом корпусу на чверть кола від глядачів (точки один танцювальної зали).

Developpe (девелоппе) – розвинений, розгорнутий рух, різновид *battements*. З V позиції робоча нога, згинаючись у коліні, плавно просувається по опорній нозі максимально натягнутим носком. Піднявшись до коліна, нога витягується вперед, вбік або назад. Досягнувши максимальної висоти, – опускається в V позицію.

Degage (дегаже – витягнутий, вивільнений) – виведення ноги вперед, вбік, назад за принципом *battements tendus* для подальшого переходу на неї.

Demi (демі – наполовину) – термін, який означає виконання руху наполовину. Наприклад, *demi-plie* – напівприсідання, *demi-pointe* – півпальці, *demi-rond* – половина кола та ін.

Demi-plie releve (демі пліє релеве: *demi-plie* – напівзігнутий, *releve* – піднятий) – термін, який об'єднує два рухи в нерозривне ціле; напівприсідання і подальший підйом на півпальці, пальці. З цим найважливішим елементом танцю пов'язані *pirouettes*, пальцева техніка тощо.

Exercice (екзерсис – вправа) – перша частина уроку класичного танцю, вправи біля станка й у центрі зали, що сприяють вдосконаленню танцювальних якостей, необхідних для виконання хореографічних па: виворотності стопи,

сили м'язів ніг, правильної постановки корпусу, рук і голови, стійкості, координації рухів.

En dedans (ан деданс – всередину, у коло) – 1) "закрите" положення ніг: пальці ніг і коліна зведені;

2) напрямок руху робочої ноги: назад – вбік – вперед, тобто, всередину, до опорної ноги;

3) обертання, спрямоване всередину до опорної ноги.

En dehors (ан деор – назовні, з кола) – 1) основне положення ніг, прийняте в класичному танці, розгорнуте, відкрите;

2) напрямок руху робочої ноги по колу: вперед – вбік – назад;

3) обертання, спрямоване від опорної ноги назовні.

En face (ан фас – навпроти, в обличчя, прямо) – фронтальне розташування фігури виконавця по відношенню до залу глядачів.

Efface (еффасе, від effacer – згладжувати) – одне з основних положень у класичному танці. Визначається розкритим, розгорнутим характером пози й руху.

Ecarte (екарте, від ecarter – розсовувати) – поза класичного танцю, в якій тіло танцівника розвернуте по діагоналі, нога піднята вбік (a la seconde), корпус відхилений від піднятої ноги, одноіменна з піднятою ногою рука знаходиться в III позиції, інша – відведена на II позицію; голова повернута в напрямку цієї ноги (екарте вперед) або від неї (екарте назад).

En l'air (ан л'ер – в повітрі) – позначення pas, що виконується в повітрі, на відміну від руху par terre – на землі. Наприклад, rond de jambe en l'air, tour en l'air.

En tournant (ан турнан – у повороті) – поворот корпусу під час виконання pas на 1/4 або 1/2 кола, ціле коло.

Entree (антре – вхід) – 1) танцювальний вихід на сцену одного або декількох виконавців;

2) перша частина розгорнутих класичних танцювальних форм (*pas de deux*, *pas de trois*, *grand pas*, *pas d'action* та ін.), часто виконує роль експозиції.

Fondu (фондю, від *fondre* – танути) – визначення м'якого, еластичного *plie* в різних рухах (*battement fondu*, *sissonne fondue*).

Fouette (фуєте – шмагати) – вид танцювального повороту (швидкого, різкого), під час якого відкрита нога згинається до опорної ноги й різким рухом знову відкривається.

Jete (жете, від *jeter* – кидати) – термін, що відноситься до рухів, що виконуються кидком ноги з місця або з просуванням під час стрибка.

Glisse, pas (гліссе, від *glisser* – ковзати) – крок, в якому носок ковзає по підлозі з V позиції в IV або переходить *tombe* на одну ногу в *demi-plie*. Використовується як підхід до *pirouettes*, до стрибків. *Glisse, pas* в *arabesque*, що повторюється кілька разів, – один із найкращих і найбільш виразних рухів класичного танцю.

Grand (гран – великий) – термін, який означає максимально виражену сутність руху. Наприклад, *grand-plie* – глибоке присідання, *grand-battement jete* – кидок ноги на якомога більшу висоту, *grand-fouette* – найрозвиненіша форма *fouette*.

Grand pas (гран па – великий крок, великий танець) – складна танцювально-музична форма, що складається з багатьох частин; зародилася в епоху Романтизму.

Grand battement (гранд батман) – великий батман.

Par terre (пар тер – на землі) – термін, який вказує на те, що рух виконується на підлозі.

Pas (па – крок) – танцювальна форма: 1) позначення одного з видів танцювальних кроків (*pas de bourree, pas glisse, pas balance* та ін);

2) окремий виразний рух, що виконується відповідно до правил класичного танцю;

3) форма класичного балету, яка містить багато частин.

Passé (пас, від *passer* – той, що проходить) – шлях робочої ноги при переході з однієї пози в іншу. Нога може проходити на рівні *sur le cou-de-pied* або до коліна опорної ноги, а також через I позицію – *passé par terre*.

Pirouette (пірует) – старовинний термін, що позначає різновид обертань. Зараз вживається тільки в чоловічому танці. У жіночому танці всі види обертань мають назву *tours*.

Plie (пліє, від *plier* – згинати) – присідання на двох або одній нозі.

Port de bras (пор-де-бра, від *porter* – носити і *bras* – рука) – правильний рух руками в основних позиціях (закруглені – *arrondi* або подовжені – *allonge*) з поворотом або нахилом голови, а також перегинанням корпусу.

Preparation (препарасьон – приготування) – підготовчі рухи для виконання *battements, ronds de jambe, pirouettes*, стрибків та інших складних рухів.

Releve (релеве, від *relever* – піднімати) – 1) підйом на півпальці, пальці);

2) піднімання витягнутої ноги на 90° і вище в різних напрямках і положеннях класичного танцю.

Renverse (ренверсе – перекинутий) – сильний, різкий нахил корпусу у великій позі, що триває в *pas de bourree en tournant*, яке закінчується випрямленням корпусу. Існує багато видів ренверсе: *renverse en dehors, renverse en dedans*. Виконується на півпальцях, пальцях, зі стрибком і в *plie*.

Rond de jambe (ронд де жамб – коло ногою) – круговий рух робочої ноги en dehors і en dedans.

Rond de jambe par terre (ронд де жамб пар тер) – круговий рух ноги по підлозі, коло носком по підлозі.

Rond de jambe en l'air (ронд де жамб ан лер) – коло ногою в повітрі.

Soutenu (сотеню) – витримувати, підтримувати, втягувати.

Sur le cou-de-pied (сюр ле ку-де-п'є – на щиколотці) – положення витягнутої ступні робочої ноги на щиколотці опорної ноги (попереду або позаду).

Tombe (томбе – падати) – рух із падінням на робочу ногу.

Tour (тур – оберт, поворот) – оберт тіла навколо вертикальної осі на 360°. Tour по підлозі (pirouette) або в повітрі (tour en l'air) має безліч різновидів. Tour виповнюється en dehors і en dedans. Tour та pirouettes можуть починатися з II, IV, V позицій і закінчуватися в різних позах. В основному вони поділяються на малі й великі: перші – з однією ногою в положенні sur le cou-de-pied або passe, другі – у великих позах attitude, arabesque, a la seconde.

Tour chaines (тур шене) – півоберти, що виконуються один за одним, крокуючи з ноги на ногу на півпальцях або на пальцях з просуванням вперед, убік чи назад.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна:**

1. Ахемян Т. Л. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах : навчально-методичний посібник для вищ. навч. закладів культури і мистецтв / Т. Л. Ахемян. – Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – К. : ДАКККіМ, 2003. – 116 с.
2. Базарова Н. П. Азбука классического танца : Первые три года обучения / Н. П. Базарова, В. П. Мей. – 4 – е изд., испр. – СПб. : Лань ; М. : Планета музыки; Краснодар, 2008. – 240 с. : фото. – (Учебники для вузов. Специальная литература).
3. Балет : энциклопедия / гл. ред. Ю. Н. Григорович. – М. : Советская энциклопедия, 1981. – 623 с. : ил.
4. Балет. Танец. Хореография : краткий словарь танцевальных терминов и понятий / Н. А. Александрова (сост.). – СПб. [и др.] : Лань : Планета музыки, 2008. – 415 с. : рис. – (Мир культуры, истории и философии).
5. Барышникова Т. Азбука хореографии / Татьяна Барышникова. – М. : Рольф, 2001. – 272 с. : ил. – (Внимание: дети!)
6. Безуглая Г. Концертмейстер балета : Музыкальное сопровождение урока классического танца. Работа с репертуаром / Галина Безуглая. – Режим доступа: <http://balletmusic-scores.narod.ru/Bezuglaya1.pdf>.
7. Березова Г. А. Классический танец в детских хореографических коллективах / Г. А. Березова. – К. : Муз. Украина, 1979. – 259 с.
8. Березова Г. О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. 2 – е вид. / Г. О. Березова. – К. : Муз. Україна, 1990. – 256 с.
9. Блок Л. Д. Классический танец : История и современность / Л. Д. Блок. – М. : Искусство, 1987. – 556 с. : ил. – (Русская мысль о балете).
10. Ваганова А. Я. Основы классического танца : Учеб. для высших и средних учебных завед. искусства и культуры. – 9 – е изд., стер. /

- А. Я. Ваганова. – СПб. : Издательство «Лань», 2007. – 192 с. : ил., ноты – (Учебники для вузов. Специальная литература).
11. Васірук С. О. Класичний танець: навчально-методичний посібник для студентів вищ. навч. закл. / С. О. Васірук. – Івано-Франківськ : Прикарпатський націон. ун-т ім. Василя Стефаника, 2009. – 260 с. : рис. – Бібліогр. : с. 259.
12. Волынский А. Л. Книга ликований : Азбука классического танца / А. Л. Волынский. – М. : Артист. Режисер. Театр. – 1992. – 300 с. : ил.
13. Голубовский Б. Г. Пластика в искусстве актера / Б. Г. Голубовский. – М. : Искусство, 1986. – 190 с., 32 л. ил.
14. Захлинская Л. Р. Десять уроков классического танца : [для педагогов ст. кл. хореограф. училищ] / Л. Р. Захлинская. – К. : Сталь, 2008. – 113 с.
15. Згурський А. Танець як засіб виховання пластичної майстерності [текст] : навчально-методичний посібник для викладачів та виконавців хореографічного мистецтва / А. Згурський. – К. : [б. в.], 2006. – 168 с.
16. Значення рук в класичному танці : метод. рекомендації / Т. Л. Ахеян (уклад.) – Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – К., 2001. – 23 с. – Бібліогр. : с. 22.
17. Мессерер А. Уроки классического танца / Асаф Мессерер. – СПб. ; М. ; Краснодар : Лань, 2004. – 400 с. : ил.
18. Методика викладання класичного танцю у школі : метод. рекомендації / Інститут змісту і методів навчання ; уклад. Л. Ю. Цветкова. – К. : ІЗМН, 1998. – 73 с.
19. Немеровский А. Б. Пластическая выразительность актера : учеб. пособие для театральных вузов и ин-тов искусств. – М. : Искусство, 1988. – 191 с. : рис., 15 л. рис.
20. Рожко М. М. Основи пластичної культури : метод. рекомендації для студ. мистец. спец. ін-тів культури і мис-тв / Рожко М. М. Луганський національний педагогічний університет ім. Тараса Шевченка. Кафедра хореографії. – Луганськ : Альма-Матер, 2007. – 46 с.

Додаткова:

1. Боттомер П. Учимся танцевать / П. Боттомер ; [пер. с англ. М. Мольпа]. – М. : Эксмо-Пресс, 2002. – 256 с.
2. Валукин Е. П. Система обучения мужскому классическому танцу : Автореф. дис. д-ра пед. наук : 13.00.01 / Валукин Евгений Петрович ; Международная педагогическая академия, Российская академия театрального искусства. – М. : 1999. – 52 с.
3. Вендрова Т. «Пластическое интонирование» музыки в методике Вероники Коэн / Т. Вендрова // Искусство в школе. – 1997. – № 1. – С. 61-64. ; № 2. – С. 64-67. ; № 4. – С. 61-64.
4. Герасимова И. А. Философское понимание танца / И. А. Герасимова // Вопросы философии. – 1998. – № 4. – С. 50–63.
5. Гиршон А. Импровизация и хореография / А. Гиршон. – Режим доступа: <http://psitren.nm.ru/articles/improvez.html>.
6. Головкина С. Н. Уроки классического танца в старших классах / С. Н. Головкина. – М. : Искусство, 1980. – 160 с. : ил.
7. Забрედовский С. Г. Педагогічні умови розвитку мотиваційної сфери студентів хореографічних спеціалізацій в процесі фахової підготовки в вузі культури : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Забредовський Степан Григорович ; Київський держ. ін-т культури. – К., 1997. – 179 с.
8. Костровицкая В. С. 100 уроков классического танца с 1 по 8 класс : метод. пособие для хореографических училищ. – 2-е изд. доп. / В. С. Костровицкая. – Л. : Искусство, 1981. – 262 с. : ил.
9. Музыкальная хрестоматия для уроков классического танца / И. Климович, В. Малышева. – Режим доступа: http://balletmusic-scores.narod.ru/ClassicalDance_3.pdf.
10. Никитин В. Н. Пластикодрама : Новые направления в арт-терапии / Никитин Владимир Николаевич. – М. : Когито-Центр, 2003ю – 180, [2] с. : ил., табл.

- 11.Роговик Л. С. Танцевально-психомоторный тренинг [текст] : теория и практика / Людмила Роговик. – СПб. :Речь, 2010. – 256 с. Библиогр. : 185 назв.
- 12.Холфин Н. С. Опыт теории хореографии (виды хореографического искусства) / Н. С. Холфин. // Балет. – 1998. – № 4. – С. 54 – 57.
- 13.Хрестоматия для уроков классического танца / И. Климович. – Режим доступа: http://balletmusic-scores.narod.ru/ClassicalDance_3.pdf.
- 14.Хрестоматия для уроков классического танца. Вып. 1. сост. И. Климович. – М. : Музыка, 1986. – 79 с.
- 15.Ярмолевич Л. Классический танец. Методическое пособие (Первый и второй год обучение) / Л. Ярмолевич. – Л. : Музыка, 1986. – 88 с.

Музичний матеріал

Музика до вправ з повільними, плавними рухами

№1 Фігурний вальс

Д. Толстой
Переробив А. Ашкеназі

Tempo di Valse

The first system of musical notation for 'Figure Waltz No. 1'. It consists of a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff begins with a whole note chord (F4, A4, C5) and continues with a melodic line of eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The bass staff provides a harmonic accompaniment with chords: F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5.

The second system of musical notation. The treble staff starts with a piano (p.) dynamic marking and a whole note chord (F4, A4, C5). The melodic line continues with eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The bass staff continues with chords: F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5.

The third system of musical notation. The treble staff begins with a piano (p.) dynamic marking and a whole note chord (F4, A4, C5). The melodic line continues with eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The bass staff continues with chords: F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5.

The fourth system of musical notation. The treble staff begins with a whole note chord (F4, A4, C5). The melodic line continues with eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The bass staff continues with chords: F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5.

The fifth system of musical notation. The treble staff begins with a whole note chord (F4, A4, C5). The melodic line continues with eighth notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. The bass staff continues with chords: F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5, F4-A4-C5.

№2 Вальс

(уривок)

О. Глазунов

Moderato

p

pp

cresc. poco
mf

№3 Вальс

(уривок)

О. Глазунов
ТВ.42 №3

p

cresc. poco

cresc. poco *mf rit. poco*

№4 Мрії кохання

Фрагмент
(повільний вальс)

Аранжування А.ВУЛЬФСОНА

Ф. Ліст

Спокійно, співучо

The musical score is written for piano and consists of five systems. The key signature has two flats (B-flat major), and the time signature is 3/4. The tempo is marked "Спокійно, співучо".

System 1: Starts with a *tr* (trill) in the right hand. Dynamics include *mp* and *p*. Pedal markings: *Ped.*, **Ped.*, **Ped.*.

System 2: Dynamics include **Ped.*, **Ped.*, and *Ped.*.

System 3: Dynamics include *Ped.*, **Ped.*, and **Ped.*. A *cresc. poco a poco* marking is present in the right hand.

System 4: Dynamics include **Ped.*, **Ped.*, **Ped.*, and *8va Ped.*.

System 5: Dynamics include *8va*, *dim.*, *Ped.*, and **Ped.*. A *poco rit.* marking is present in the right hand.

№5 Вальс

Б. Дваріонас

Moderato

First system of musical notation. The piece is in 3/4 time and D major. The tempo is Moderato. The first measure is marked *mf*. The bass line includes the instruction *Ped.* and asterisks (*) under the first, third, and fifth measures, indicating pedal points.

Second system of musical notation. The bass line includes the instruction *Ped. simile* under the first measure.

Third system of musical notation. The piece changes to E major. The bass line includes the instruction *mp* under the fifth measure.

Fourth system of musical notation, concluding the piece. It features a first ending (1.) and a second ending (2.). A finger number '5' is written below the bass line in the second measure of the first ending.

№6 МІНЬОН

Аз. Іванов

Moderato

The first system of the score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music begins with a repeat sign. The first measure of the repeat shows a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The second measure of the repeat is marked with a dynamic of *mf* and features a sustained chord in the right hand and a bass line in the left hand.

The second system continues the piece. The right hand features a melodic line with some grace notes, while the left hand provides a steady bass accompaniment with chords.

The third system shows the continuation of the melodic and harmonic development. A dynamic marking of *cresc.* (crescendo) is present in the right hand towards the end of the system.

The fourth system concludes with a melodic phrase in the right hand and a final bass line in the left hand. The word **Fine** is written below the staff.

The fifth system begins with a dynamic marking of *mf* and continues the melodic and harmonic material from the previous system.

First system of musical notation. The treble clef part begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass clef part has a half note G3. A *cresc.* marking is placed above the treble staff. The system concludes with a double bar line.

Second system of musical notation. The treble clef part continues with quarter notes D5, E5, and F5. The bass clef part has a half note G3. The system concludes with a double bar line.

Third system of musical notation. The treble clef part continues with quarter notes G5, A5, and B5. The bass clef part has a half note G3. A *dim.* marking is placed above the treble staff. The system concludes with a double bar line.

Section labeled "Trio" begins. The treble clef part starts with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass clef part has a half note G3. The system concludes with a double bar line.

Fifth system of musical notation. The treble clef part continues with quarter notes D5, E5, and F5. The bass clef part has a half note G3. The system concludes with a double bar line.

Sixth system of musical notation. The treble clef part continues with quarter notes G5, A5, and B5. The bass clef part has a half note G3. The system concludes with a double bar line.

Seventh system of musical notation. The treble clef part continues with quarter notes G5, A5, and B5. The bass clef part has a half note G3. The system concludes with a double bar line and a first ending bracket. The first ending leads to a second ending bracket, which then leads to a section marked with a double bar line and a repeat sign.

Dal ¶ al Fine

№7 Пісенька Катон

з опери "Казанова"

Л. Ружицький

First system of the musical score. It consists of a treble and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The music begins with a piano (*p*) dynamic. The melody in the treble clef is characterized by a series of eighth and quarter notes, often beamed together. The bass clef provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines.

Second system of the musical score. It continues the melody and accompaniment from the first system. The dynamics include mezzo-forte (*mf*) and the instruction *legato* is written above the treble staff, indicating a smooth, connected performance of the melody.

Third system of the musical score. This system includes the instruction *ten.* (tension) above the treble staff and *rit.* (ritardando) above the final measure. The tempo and intensity of the music are gradually reduced.

Fourth system of the musical score. It features a *rit.* (ritardando) instruction below the bass staff, further slowing down the piece. The musical phrases are clearly defined by slurs and phrasing marks.

Fifth system of the musical score. It begins with a *rit.* (ritardando) instruction above the treble staff, which then transitions to *a tempo* (return to tempo) for the final measures. The piece concludes with a final cadence in both staves.

№8 Вальс з балету "Спляча красуня"

(уривок)

П. Чайковський

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music features a steady bass line with chords in the right hand.

The second system continues the piece. It includes a dynamic marking of *f* (forte) in the right hand. The bass line remains consistent with the first system.

The third system shows a dynamic marking of *p* (piano) in the right hand. The musical texture continues with chords and a steady bass line.

The fourth system continues the waltz with similar chordal textures in both hands.

The fifth system concludes the excerpt. It features a dynamic marking of *f* (forte) and ends with a double bar line. A rehearsal mark *8va---* is placed above the final measure.

№9 Вальс з оперети "Дочка мадам Анго"

(Уривок)

Ш. Лекок

First system of musical notation. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The piece begins with a piano (*p*) and dolce marking. The melody in the right hand starts with a half note, followed by quarter notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords.

Second system of musical notation. The melody continues with quarter notes and eighth notes. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines.

Third system of musical notation. The melody features a half note followed by quarter notes. A piano (*p*) marking is introduced in the right hand. The left hand accompaniment continues with chords.

Fourth system of musical notation. The melody continues with quarter notes and eighth notes. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines.

Fifth system of musical notation. The melody concludes with a half note and a quarter note. A piano (*p*) marking is present. The system ends with a double bar line and a repeat sign.

№10

П. Бриль

Tempo di lento Valse

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music begins with a piano (*mp*) dynamic. The first measure features a dotted quarter note in the treble staff and a quarter note in the bass staff. The second measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The third measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The fourth measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music continues from the first system. The first measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The second measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The third measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The fourth measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music continues from the second system. The first measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The second measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The third measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The fourth measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music continues from the third system. The first measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The second measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The third measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The fourth measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. A first ending bracket is placed over the final two measures.

The fifth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music continues from the fourth system. The first measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The second measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The third measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The fourth measure has a dotted quarter note in the treble and a quarter note in the bass. A second ending bracket is placed over the final two measures. The dynamic marking *mf* is present in the third measure.

№11 Вальс з балету "Мідний вершник"

Р. Глієр

The first system of the musical score is in 3/4 time, with a key signature of two sharps (D major). The tempo is marked *mf*. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

The second system continues the waltz, maintaining the 3/4 time and D major key signature. The right hand melody is more active, featuring sixteenth-note patterns and grace notes. The left hand accompaniment consists of chords and eighth notes.

The third system of the score shows a change in dynamics to *f* (forte). The right hand has a more complex melodic structure with some triplets and sixteenth-note runs. The left hand accompaniment includes some chords with a tremolo effect.

The fourth system continues with the waltz. The right hand melody features a series of sixteenth-note runs and grace notes. The left hand accompaniment is a steady eighth-note pattern.

The fifth and final system of the score concludes the waltz. The right hand melody ends with a series of sixteenth-note runs and grace notes. The left hand accompaniment ends with a final chord and a few eighth notes.

№12 Вальс

з оперети "Останній бал"

В. Желобінський

Tempo di Valse

The first system of musical notation consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The music begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The upper staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system continues the musical piece. The upper staff shows a continuation of the melodic line with some rests and ties. The lower staff maintains the accompaniment pattern with various chordal textures.

The third system introduces a change in dynamics to forte (*f*). The upper staff has a more active melodic line with sixteenth-note runs. The lower staff accompaniment becomes more complex with some triplets and dense chordal structures.

The fourth system continues the development of the piece. The upper staff features a melodic line with some grace notes and ties. The lower staff accompaniment remains consistent with the previous systems, providing a steady harmonic foundation.

The fifth system concludes the piece. The upper staff ends with a melodic phrase that resolves. The lower staff accompaniment ends with a final chord. The piece concludes with a double bar line.

№13 Вальс

А. Ашкенази

The first system of the waltz is written in 3/4 time. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, often beamed together. The left hand provides a steady accompaniment with quarter notes and rests. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present at the beginning.

The second system continues the melodic and harmonic development. The right hand has a more active role with sixteenth-note passages, while the left hand maintains a consistent rhythmic pattern.

The third system introduces a dynamic shift to *f* (forte). The right hand's melodic line becomes more complex with triplets and sixteenth-note runs. The left hand accompaniment remains consistent.

The fourth system features intricate sixteenth-note passages in the right hand, creating a sense of rapid movement. The left hand continues with its accompaniment.

The fifth system concludes the piece with a final flourish in the right hand, marked with *f*. The left hand accompaniment ends with a few final chords.

№14

П. Бриль

Lento

mp

mf

f

mf

p

Cresc.

ria

№15 Вальс

А. Петров

Tempo di Valse

mf

p

1.

2.

Кінець

№16 Повільний вальс

А. Ашкеназі

Tempo di Valse

The musical score is written for piano and consists of four systems. The key signature has two flats (B-flat major), and the time signature is 3/4. The tempo is marked "Tempo di Valse". The score features a melodic line in the right hand and a harmonic accompaniment in the left hand. The first system begins with a quarter rest in the right hand and a bass line of quarter notes. The second system continues the melody with eighth notes and chords. The third system features a more complex harmonic texture with chords and moving lines. The fourth system concludes with a crescendo and a final chord marked "f".

№17 Вальс

І. Дунаєвський
Перекл. О. Островської

Tempo di Valse

The first system of the piano score for '№17 Вальс'. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and the time signature is 3/4. The music begins with a series of chords in the bass and a melodic line in the treble. There are some rests and dynamic markings like accents.

The second system of the piano score. It continues the musical material from the first system, with similar chordal accompaniment in the bass and melodic lines in the treble. The notation includes various note values and rests.

The third system of the piano score. This system features more complex chordal textures in the bass, including some triplets or groups of notes. The treble staff continues with its melodic line.

The fourth system of the piano score. The bass line shows a steady accompaniment with some changes in chord quality. The treble staff has a more active melodic line with eighth notes.

The fifth and final system of the piano score. It concludes the piece with a final chord in the bass and a melodic phrase in the treble. The system ends with a double bar line.

№18 Концертный вальс

М. Раков

Moderato

mp

№19 Дует

з оперети "Принцеса цирку"

І. Кальман

The first system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in 3/4 time. It contains measures 1 through 6. The melody is primarily in the treble clef, featuring a series of eighth and sixteenth notes with various accidentals. The bass clef provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in 3/4 time. It contains measures 7 through 12. The melody continues in the treble clef with a mix of eighth and sixteenth notes. The bass clef accompaniment includes chords and moving lines.

The third system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in 3/4 time. It contains measures 13 through 18. The melody in the treble clef shows some chromatic movement. The bass clef accompaniment features a steady rhythmic pattern.

The fourth system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in 3/4 time. It contains measures 19 through 24. The melody in the treble clef includes a section marked '8va' (octave) with a dashed line above it. The bass clef accompaniment continues with chords and moving lines.

The fifth system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in 3/4 time. It contains measures 25 through 30. The melody in the treble clef includes a section marked '(8)' (octave) with a dashed line above it. The bass clef accompaniment concludes the piece with a final chord.

№20 Пісня Віолети

з оперети "Фіалка Монмартра"
(уришок)

І. Кальман

The first system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in a 3/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The melody in the treble clef begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. The bass clef accompaniment starts with a quarter note G2, followed by quarter notes A2 and B2. The system concludes with a double bar line.

The second system continues the piece. The treble clef features a series of chords and a melodic line with a long note. The bass clef provides a steady accompaniment with chords and single notes. The system ends with a double bar line.

The third system includes a first ending bracket labeled '1.' above the treble clef staff. The melody in the treble clef consists of eighth and quarter notes. The bass clef accompaniment is primarily chordal. The system ends with a double bar line.

The fourth system continues the musical piece. The treble clef has a melodic line with some grace notes. The bass clef accompaniment features a mix of chords and moving lines. The system ends with a double bar line.

The fifth system includes a second ending bracket labeled '2.' above the treble clef staff. The melody in the treble clef is more active with eighth and sixteenth notes. The bass clef accompaniment is rhythmic and chordal. The system ends with a double bar line and a 'rit.' (ritardando) marking.

№21 Вальс

з балету "Копелія"

Л. Деліб

Tempo di Valse

p

p

sf

First system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The treble clef part begins with a dynamic marking of *sf* (sforzando) and contains a melodic line with a sharp sign on the second measure. The bass clef part provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines.

Second system of musical notation. The treble clef part features a melodic line with a dynamic marking of *ff* (fortissimo). The bass clef part continues the accompaniment with chords and moving lines.

Third system of musical notation. The treble clef part features a melodic line with a dynamic marking of *p* (piano). The bass clef part continues the accompaniment with chords and moving lines.

Fourth system of musical notation. The treble clef part features a melodic line with a dynamic marking of *ff* (fortissimo). The bass clef part continues the accompaniment with chords and moving lines.

Fifth system of musical notation, concluding the piece. The treble clef part features a melodic line. The bass clef part continues the accompaniment with chords and moving lines, ending with a double bar line.

№22 Дует

з оперети "Маріца"

І. Кальман

The first system of the duet consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. It begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4, then a half note C5. The lower staff is in bass clef and provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system continues the duet. The upper staff features a half note G4, followed by quarter notes A4 and B4, then a half note C5. The lower staff continues with harmonic accompaniment, including some chords with a fermata over the final measure.

The third system shows a change in the upper staff's melody, starting with a half note G4, followed by quarter notes A4 and B4, then a half note C5. The lower staff continues with harmonic accompaniment, featuring various chordal textures.

The fourth system continues the duet. The upper staff features a half note G4, followed by quarter notes A4 and B4, then a half note C5. The lower staff continues with harmonic accompaniment, including some chords with a fermata over the final measure.

The fifth system concludes the duet. The upper staff features a half note G4, followed by quarter notes A4 and B4, then a half note C5. The lower staff continues with harmonic accompaniment, including some chords with a fermata over the final measure.

First system of musical notation, consisting of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music is in a key signature of one flat (B-flat). The upper staff features a melodic line with eighth and quarter notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving bass lines.

Second system of musical notation, continuing the piece. The upper staff has a melodic line with some rests and slurs, and the lower staff continues the accompaniment with various chordal textures.

Third system of musical notation. The upper staff shows a melodic line with slurs and ties, and the lower staff features a steady accompaniment with chords and moving bass notes.

Fourth system of musical notation. The upper staff has a melodic line with slurs and ties, and the lower staff continues the accompaniment with chords and moving bass notes.

Fifth system of musical notation. The upper staff has a melodic line with slurs and ties, and the lower staff continues the accompaniment with chords and moving bass notes.

Sixth system of musical notation, the final system on the page. The upper staff has a melodic line with slurs and ties, and the lower staff continues the accompaniment with chords and moving bass notes, ending with a double bar line.

№23 Дует

з оперети "Принцесса цирку"

I. Кальман

First system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music features a series of chords and melodic fragments in the treble staff, while the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and some moving lines.

Second system of the musical score. The treble staff continues with melodic lines and chords, including some slurs. The bass staff continues with its accompaniment, featuring chords and some eighth-note patterns.

Third system of the musical score. The treble staff shows more complex melodic passages with slurs and ties. The bass staff continues with its accompaniment, including some chords with triplets.

Fourth system of the musical score. The treble staff has a melodic line with a slur and a tie. The bass staff features a triplet of eighth notes in the lower register, marked with a '3' above and below the notes.

Fifth system of the musical score. The treble staff concludes with a melodic phrase and a final chord. The bass staff concludes with a final chord and a fermata over the final note. The piece ends with a double bar line.

№24 Вальс

3 к/ф "Золотий ключик"

Л. Шварц

Tempo di lento Valse

The first system of the musical score, measures 1-4. The treble clef staff contains a melodic line with eighth and quarter notes, and the bass clef staff contains a harmonic accompaniment of chords.

The second system of the musical score, measures 5-8. The treble clef staff continues the melody with some grace notes, and the bass clef staff provides accompaniment.

The third system of the musical score, measures 9-12. It includes the tempo markings "rit." (ritardando) and "a tempo". The treble clef staff features chords and melodic fragments, while the bass clef staff has a steady accompaniment.

The fourth system of the musical score, measures 13-16. The treble clef staff shows more complex chordal textures and melodic lines, and the bass clef staff continues the accompaniment.

The fifth system of the musical score, measures 17-20. The treble clef staff concludes with a melodic phrase and a fermata, and the bass clef staff ends with a final chord and rests.

№25 "На льоду"

А. Старокадомський

Tempo di Valse

№26 В мрях

Г. Пахульський

Moderato

The first system of the musical score is in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff begins with a half note G4, followed by a quarter rest, then a series of eighth notes: A4, B4, C5, B4, A4, G4. The bass staff starts with a half note G3, followed by a quarter rest, then a series of eighth notes: F3, E3, D3, C3, B2, A2. The piece concludes with a double bar line.

№27 Вальс

з балету "Есмеральда"

Р. Дріго

Tempo di moderato Valse

The second system of the musical score is in 3/4 time with a key signature of two sharps (D major). It consists of two staves. The treble staff begins with a half note D4, followed by a quarter rest, then a series of eighth notes: E4, F#4, G4, F#4, E4, D4. The bass staff starts with a half note D3, followed by a quarter rest, then a series of eighth notes: C#3, B2, A2, G2, F#2, E2. The piece concludes with a double bar line.

The third system of the musical score continues the melody in the treble staff and accompaniment in the bass staff. The treble staff features a series of eighth notes: E4, F#4, G4, F#4, E4, D4. The bass staff features a series of eighth notes: C#3, B2, A2, G2, F#2, E2. The piece concludes with a double bar line.

The fourth system of the musical score continues the melody in the treble staff and accompaniment in the bass staff. The treble staff features a series of eighth notes: E4, F#4, G4, F#4, E4, D4. The bass staff features a series of eighth notes: C#3, B2, A2, G2, F#2, E2. The piece concludes with a double bar line.

The fifth system of the musical score continues the melody in the treble staff and accompaniment in the bass staff. The treble staff features a series of eighth notes: E4, F#4, G4, F#4, E4, D4. The bass staff features a series of eighth notes: C#3, B2, A2, G2, F#2, E2. The piece concludes with a double bar line.

№28 Танець

(уривок)

Р. Глієр
ТВ.31, №6

Moderato

mf

№29 Вальс

А. Лядов

Moderato

mf

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. simile

№30 Вальс

Ф. Шуберт

Allegro moderato

p

pp

cresc.

mf

p

pp

mf rit.

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

1. 2.

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

№31 Вальс

Ф. Шопен

The image displays a musical score for Frédéric Chopin's No. 31 Waltz, Op. 34, No. 3. The score is presented in six systems, each consisting of a treble and bass staff. The key signature is F# major (three sharps) and the time signature is 3/4. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, slurs, and dynamic markings like 'p' (piano). The piece is characterized by its elegant and flowing melodic lines, typical of Chopin's waltzes.

№32 Вальс

Ф. Шопен

Sostenuto

The first system of the musical score for Chopin's No. 32 Waltz. It consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The piece begins with a forte (*f*) dynamic. The right hand plays a melodic line with a slur over the first two measures, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system of the musical score. The right hand continues the melodic line with a slur over the first two measures, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The third system of the musical score. The right hand continues the melodic line with a slur over the first two measures, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. A piano (*p*) dynamic marking is present in the second measure of the right hand.

The fourth system of the musical score. The right hand continues the melodic line with a slur over the first two measures, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The fifth system of the musical score. The right hand continues the melodic line with a slur over the first two measures, followed by a series of eighth and sixteenth notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. A pianissimo (*pp*) dynamic marking is present in the second measure of the right hand. The system concludes with a double bar line.

№33 Мазурка

М. Глінка

Moderato, doloroso

First system of musical notation. The piece is in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo and mood are Moderato, doloroso. The first measure of the treble clef features a triplet of eighth notes marked with a piano (*p*) dynamic. The bass clef accompaniment consists of chords and single notes.

Second system of musical notation. The treble clef continues with melodic lines, including a triplet of eighth notes. The bass clef accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines.

Third system of musical notation. The treble clef features a triplet of eighth notes. The bass clef accompaniment includes chords and a melodic line in the lower register.

Fourth system of musical notation. The treble clef continues with melodic phrases. The bass clef accompaniment features chords and a melodic line.

Fifth system of musical notation, concluding the piece. It includes first and second endings. The first ending leads to a final chord, and the second ending is marked with a fortissimo (*sf*) dynamic. The piece ends with a final chord in the bass clef.

№34 Мазурка

Moderato animato

Ф. Шопен
Оп.67 №4

№35 Дует

з оперети "Принцесса цирку"

И. Кальман

First system of the musical score, featuring a treble and bass clef with a 3/4 time signature. The key signature has three flats. The music consists of chords and melodic lines in both staves.

Second system of the musical score. It includes a *S^{ma}* marking above the treble staff, indicating a first ending. The notation continues with chords and melodic fragments.

Third system of the musical score, continuing the musical notation with various chordal textures and melodic lines.

Fourth system of the musical score, featuring a *S^{ma}* marking above the treble staff. The system concludes with a double bar line.

Fifth system of the musical score, starting with a circled 8 (8) marking above the treble staff. The system ends with a double bar line and repeat dots.

№36 Мазурка

Ф. Шопен
Op. 7 №1

f *cresc.* *ff* *fz* *p scherzando*

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

f *cresc.* *ff* *fz* *tr*

Ped. * Ped. * Ped. simile

p

Ped. *

Ped. *

№37 Мазурка

Ф. Шопен
Соч.68 №2

Lento

p

mf

rit.

a tempo

p

№38 Поэма

3. Фібіх

Andante

pp molto cantabile *mf*

sf *p*

f *ff* *p*

mf *n.p.*

Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. Ped.

Ped. * Ped. Ped. * Ped. * Ped. Ped.

Ped. Ped. Ped. Ped. Ped. * Ped. Ped.

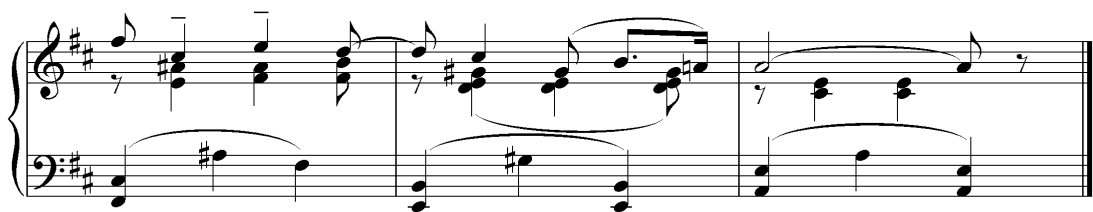
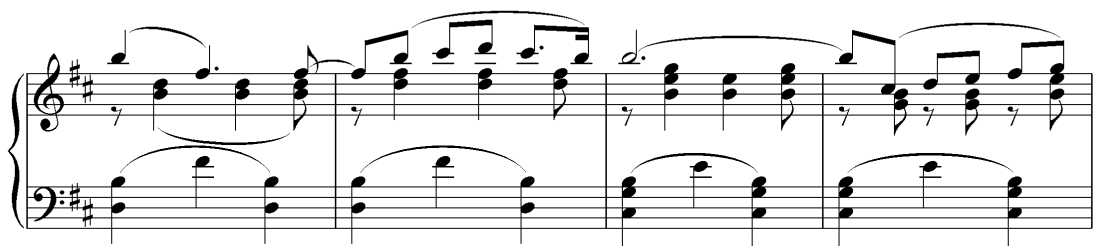
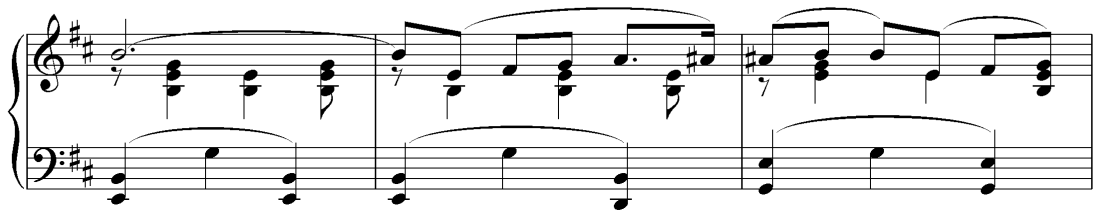
Ped. Ped. Ped.

№39 Романс

(уришок)

Р. Глієр

Adagio

№40 Романс

3 к/ф "Овод"

Д. Шостакович

The first system of the musical score is written in 4/4 time. It begins with a treble clef and a bass clef. The tempo and dynamics are marked *p dolce*. The right hand starts with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a series of eighth notes. The left hand plays a steady eighth-note accompaniment.

The second system continues the melody in the right hand, which moves to a half note B4 and then a quarter note C5. The left hand continues with eighth-note accompaniment, including some chordal textures.

The third system shows the right hand playing a series of eighth notes, including a sharp sign (F#) and a flat sign (Cb). The left hand continues with eighth-note accompaniment.

The fourth system features a key signature change to one flat (Bb) in the right hand. The melody continues with eighth notes and quarter notes. The left hand accompaniment remains consistent.

The fifth system concludes the piece. The right hand ends with a quarter note G4. The left hand accompaniment ends with a half note G2. The piece concludes with a final chord in the right hand.

The first system of music consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef and contains a series of eighth notes, followed by a half note. The lower staff begins with a bass clef and contains a series of eighth notes, followed by a half note. A piano (*p*) dynamic marking is placed below the first measure of the lower staff.

The second system of music consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef and contains a series of quarter notes. The lower staff begins with a bass clef and contains a series of quarter notes. A crescendo (*cresc.*) dynamic marking is placed below the first measure of the lower staff, and a forte (*f*) dynamic marking is placed below the third measure of the lower staff.

The third system of music consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef and contains a series of quarter notes. The lower staff begins with a bass clef and contains a series of quarter notes. A piano (*pp*) dynamic marking is placed below the second measure of the lower staff, and a diminuendo (*dim.*) dynamic marking is placed below the first measure of the upper staff.

The fourth system of music consists of two staves. The upper staff begins with a treble clef and contains a series of quarter notes. The lower staff begins with a bass clef and contains a series of quarter notes. A piano (*p*) dynamic marking is placed below the first measure of the lower staff, and a pianissimo (*pp*) dynamic marking is placed below the second measure of the lower staff.

№41 Adagio

з балету "Дон-Кіхот"

Л. Мінкус

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music begins with a piano (*p*) dynamic. The upper staff features a melodic line with a slur over the first two measures, followed by a fermata over the third measure. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines.

The second system continues the piece. The upper staff has a melodic line with a slur and a fermata. The lower staff continues the accompaniment. A mezzo-forte (*mf*) dynamic marking is present in the middle of the system.

The third system shows the continuation of the melodic and accompaniment lines. It includes a slur and a fermata in the upper staff, and a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking.

The fourth system concludes the piece. The upper staff has a melodic line with a slur and a fermata. The lower staff continues the accompaniment.

First system of a piano score. The right hand plays chords and arpeggiated figures, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. Dynamics include *f*, *cresc.*, *ff*, and *dim.*

Second system of a piano score, continuing the musical material from the first system with similar dynamics and textures.

Third system of a piano score. The right hand features a melodic line with a *p dolce* marking, while the left hand continues with eighth-note accompaniment.

Fourth system of a piano score, concluding the piece with a final cadence. Dynamics include *cresc.*, *ff*, and *dim.*

№42 Арія Даліли

з опери "Самсон і Даліла"

К. Сен-Санс

Lento

The musical score is written for piano and consists of five systems. The first system is marked "Lento". The key signature has two flats (B-flat major), and the time signature is 3/4. The score features a melodic line in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The final system includes a first and second ending.

№43 Мелодія

(уривок)

А. Рубінштейн

First system of the musical score. The piece is in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo and dynamics are marked *p* *con espresssione*. The right hand features a melodic line with eighth-note chords, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

Second system of the musical score. The melodic line continues with eighth-note chords. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines. A dynamic marking *pp* is present in the second measure.

Third system of the musical score. The melodic line continues with eighth-note chords. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines. A dynamic marking *pp* is present in the second measure.

Fourth system of the musical score. The melodic line continues with eighth-note chords. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines. A dynamic marking *pp* is present in the second measure.

Fifth system of the musical score. The melodic line continues with eighth-note chords. The left hand accompaniment consists of chords and moving lines. A dynamic marking *pp* is present in the second measure. The system concludes with a double bar line.

№44 Фрагмент

з сонати №8

Повільно, співучо

Л. Бетховен

The musical score is presented in five systems, each with two staves. The key signature is B-flat major (two flats) and the time signature is 2/4. The tempo and mood are indicated as "Повільно, співучо" (Ad libitum, cantabile). The first system begins with a piano (*p*) dynamic. The right hand plays a melodic line with eighth notes and rests, while the left hand provides a steady eighth-note accompaniment. The third system features a triplet in the right hand. The piece ends with a double bar line and repeat signs.

№45 Ноктюрн

Ф. Шопен

The first system of the musical score for Chopin's Nocturne No. 45. It consists of a grand staff with a treble and bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 12/8. The music begins with a half note in the treble clef, followed by a series of eighth notes. The bass clef part features a steady eighth-note accompaniment. Dynamic markings include *mp* and *espress.*. A fermata is placed over the final note of the first measure in the treble clef.

The second system of the musical score. The treble clef part continues with eighth-note patterns and a fermata. The bass clef part maintains the eighth-note accompaniment. A dynamic marking of *f* is present. The system concludes with a fermata over the final note in the treble clef.

The third system of the musical score. The treble clef part features a series of eighth notes with accents. The bass clef part continues with the eighth-note accompaniment. A dynamic marking of *p* is present. The system ends with a fermata over the final note in the treble clef.

The fourth system of the musical score. The treble clef part begins with a trill marked *tr* over a dotted quarter note, followed by eighth notes. The bass clef part continues with the eighth-note accompaniment. The system concludes with a fermata over the final note in the treble clef.

№46 Пісня без слів

О. Гольденвейзер

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 6/8. The music begins with a piano (*p*) dynamic. The melody in the right hand features a wavy line with a fermata over the first measure. The left hand provides a steady accompaniment of eighth notes.

The second system continues the piece. The piano (*p*) dynamic is indicated in the second measure. The melodic line in the right hand continues with a wavy pattern and a fermata. The accompaniment in the left hand remains consistent with eighth-note figures.

The third system shows the continuation of the musical theme. The piano (*p*) dynamic is marked at the beginning. The melodic and accompaniment parts follow the established pattern of the previous systems.

The fourth system concludes the piece. It features a final melodic phrase in the right hand with a wavy line and a fermata, followed by a double bar line. The piano (*p*) dynamic is maintained throughout.

№47 Концертный вальс

О. Глазунов

Tempo di Valse

mf

№48 Экспромт - фантазія

Ф. Шопен

Moderato cantabile

sotto voce *tr*

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

rit. a tempo

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

№49 Повільний вальс

А. Ашкеназі

Moderato

mf

f

p

№50 Ліричний вальс

з циклу "Танці ляльок"

Д. Шостакович

Moderato

p

rit. a tempo

f

rit. a tempo

ff

dim. *pp*

№51 Дует

з оперети "Тривожне щастя"

Ю. Мілютін

First system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The first measure in the treble staff is marked with a dynamic of *mf*. The music features a melody in the treble staff and a bass line in the bass staff.

Second system of the musical score, continuing the melody and bass line from the first system.

Third system of the musical score, continuing the melody and bass line.

Fourth system of the musical score, continuing the melody and bass line.

Fifth system of the musical score, concluding the piece with a final cadence in both staves.

№52 Повільний вальс

з к/ф "Здрастуй, Москва"
(уривок)

А. Лепін

The first system of the musical score is in 3/4 time and the key of D major. It consists of two staves: a treble staff and a bass staff. The treble staff begins with a melodic line starting on a dotted quarter note, followed by eighth notes and quarter notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) is placed above the first measure of the bass staff.

The second system continues the piece. The treble staff features a melodic line with a slur over the first two measures, followed by eighth notes and quarter notes. The bass staff continues with its accompaniment. A fermata is placed over the final note of the treble staff in the fifth measure.

The third system shows the continuation of the melody and accompaniment. The treble staff has a melodic line with slurs and ties. The bass staff maintains the accompaniment. A dynamic marking of *mp* is placed above the fifth measure of the bass staff.

The fourth system continues the musical development. The treble staff has a melodic line with a slur over the first two measures. The bass staff continues with its accompaniment. A fermata is placed over the final note of the treble staff in the fifth measure.

The fifth system concludes the piece. The treble staff has a melodic line with a slur over the first two measures. The bass staff continues with its accompaniment. The system ends with a double bar line and repeat dots.

№53 Вальс

(уринок)

Т. Хренніков

Allegro

The musical score is written for piano in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of five systems of music, each with a treble and bass clef staff. The first system begins with a piano (*p*) dynamic marking. The second system continues the melodic and harmonic development. The third system includes a *cresc.* (crescendo) marking. The fourth system features a *f* (forte) dynamic marking and ends with a *dim.* (decrescendo) marking. The fifth system concludes with a *rit.* (ritardando) marking and a first ending (1.) followed by a second ending (2.).

№54 Дует

з оперети "Принцеса цирку"

I. Кальман

The musical score is presented in five systems, each with a treble and bass staff. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The score includes several triplets, slurs, and dynamic markings such as *p* (piano) and *ff* (fortissimo). A section marked *Quar* (quartetto) is indicated by a dashed line above the staff in the fourth system. The piece concludes with a double bar line and a *ff* marking.

№55 Дует

з оперети Фіалка Монмартра

І. Кальман

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The music features a series of chords and melodic lines, with some notes beamed together and others held as longer notes.

The second system of musical notation continues the piece. It features a more complex texture with overlapping chords and melodic lines. The bass line has some rhythmic patterns, and the treble line has some melodic flourishes.

The third system of musical notation shows a continuation of the musical themes. The bass line has a more active role with some eighth-note patterns, while the treble line has some sustained chords.

The fourth system of musical notation features a mix of chords and melodic lines. The bass line has some rhythmic patterns, and the treble line has some sustained chords.

The fifth system of musical notation concludes the piece. It features a mix of chords and melodic lines, with some notes held as longer notes. The bass line has some rhythmic patterns, and the treble line has some sustained chords.

№56 Па-де-де

з балету "Дон-Кіхот"

Л. Мінкус

mf

p *cresc.*

First system of musical notation. The treble clef staff begins with a forte (*f*) dynamic and a *dim.* (diminuendo) marking. The bass clef staff provides a harmonic accompaniment. The key signature is three flats (B-flat major or D-flat minor).

Second system of musical notation. The treble clef staff features a *cresc.* (crescendo) marking followed by a forte (*f*) dynamic. The bass clef staff continues the accompaniment.

Third system of musical notation. The treble clef staff includes a *ff* (fortissimo) dynamic and a *breit.* (breve) marking. The bass clef staff continues the accompaniment.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff features a *ff* (fortissimo) dynamic. The bass clef staff continues the accompaniment.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff includes a *ff* (fortissimo) dynamic and a *ff* (fortissimo) marking. The bass clef staff continues the accompaniment. The system concludes with a double bar line.

№57 Вальс квітів

з балету "Лускунчик"
(уривок)

П. Чайковський

Dolce cantabile

The first system of musical notation for 'No. 57 Flower Waltz' is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It begins with a piano (*p*) dynamic. The right hand features a series of chords and a melodic line, while the left hand provides a steady accompaniment of chords.

The second system continues the piece, featuring a *cresc.* (crescendo) marking. The right hand has a more active melodic line with eighth notes, while the left hand continues with a chordal accompaniment.

The third system shows a change in dynamics, starting with a mezzo-forte (*mf*) dynamic and ending with a piano (*p*) dynamic. The right hand has a melodic line with some grace notes, and the left hand provides a steady accompaniment.

The fourth system continues with a piano (*p*) dynamic. The right hand has a melodic line with some grace notes, and the left hand provides a steady accompaniment.

The fifth system concludes the piece with a final melodic flourish in the right hand and a steady accompaniment in the left hand. The piece ends with a double bar line.

№58 Вальс

з к/ф "Пирогов"
(урибок)

Д. Шостакович

Музыкальный фрагмент в нотной записи. Система состоит из двух стaves: верхнего (сопрано) и нижнего (альто). Ключевая подпись: *tr* выразительно. Музыка написана в тональности B-flat major (два бемоля) и метре 3/4. В первом такте в верхнем регистре звучит аккорд, а в нижнем — ритмический рисунок. В последующих тактах верхний регистр развивается мелодически, а нижний продолжает ритмический рисунок.

Музыкальный фрагмент в нотной записи. Система состоит из двух стaves. В первом такте верхний регистр играет мелодию, а нижний — аккорды. В последующих тактах мелодия развивается, а ритмический рисунок в нижнем регистре сохраняется.

Музыкальный фрагмент в нотной записи. Система состоит из двух стaves. В первом такте верхний регистр играет мелодию, а нижний — аккорды. В последующих тактах мелодия развивается, а ритмический рисунок в нижнем регистре сохраняется.

Музыкальный фрагмент в нотной записи. Система состоит из двух стaves. В первом такте верхний регистр играет мелодию, а нижний — аккорды. В последующих тактах мелодия развивается, а ритмический рисунок в нижнем регистре сохраняется.

Музыкальный фрагмент в нотной записи. Система состоит из двух стaves. В первом такте верхний регистр играет мелодию, а нижний — аккорды. В последующих тактах мелодия развивается, а ритмический рисунок в нижнем регистре сохраняется. Система заканчивается двойными чертами.

№59 Вальс "Муки кохання"

Ф. Крейслер

Tempo di lento Valse

The first system of musical notation for the waltz. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The time signature is 3/4. The melody in the treble clef begins with a quarter note, followed by a half note, and then a quarter note with an accent. The bass clef part provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes.

The second system of musical notation. It continues the melody and accompaniment from the first system. A dynamic marking of *p* (piano) is present at the beginning of the system. The treble clef part features a half note followed by a quarter note with an accent, and then a quarter note. The bass clef part continues with its accompaniment.

The third system of musical notation. The treble clef part begins with a half note followed by a quarter note with an accent, and then a quarter note. A dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) is present. The bass clef part continues with its accompaniment.

The fourth system of musical notation. The treble clef part begins with a quarter note with an accent, followed by a half note, and then a quarter note. A dynamic marking of *pp* (pianissimo) is present. The bass clef part continues with its accompaniment.

The fifth system of musical notation. The treble clef part begins with a half note followed by a quarter note with an accent, and then a quarter note. A dynamic marking of *mf* (mezzo-forte) is present. The system concludes with a dynamic marking of *espress.* (espressivo) in the treble clef part. The bass clef part continues with its accompaniment.

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a long slur over the first two measures, followed by eighth notes and a quarter note. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth notes and quarter notes, including some rests.

The second system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a long slur over the first two measures, followed by eighth notes and a quarter note. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth notes and quarter notes, including some rests.

The third system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a long slur over the first two measures, followed by eighth notes and a quarter note. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth notes and quarter notes, including some rests.

№60 Пісня Віолети

з оперети "Фіалка Монмартра"

І. Кальман

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure of the treble staff contains a whole note chord (F#, C#, G#). The bass staff has a half note G# and a quarter rest. The second measure features a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The third measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fourth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fifth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The sixth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure of the treble staff contains a half note G# and a half note G#. The bass staff has a half note G# and a half note G#. The second measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The third measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fourth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fifth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The sixth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure of the treble staff contains a half note G# and a half note G#. The bass staff has a half note G# and a half note G#. The second measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The third measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fourth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fifth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The sixth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure of the treble staff contains a half note G# and a half note G#. The bass staff has a half note G# and a half note G#. The second measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The third measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fourth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fifth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The sixth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass.

The fifth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The music begins with a double bar line and a repeat sign. The first measure of the treble staff contains a half note G# and a half note G#. The bass staff has a half note G# and a half note G#. The second measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The third measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fourth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The fifth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass. The sixth measure has a half note G# in the treble and a half note G# in the bass.

№61 Дует

з оперети "Фіалка Монмартра"

І. Кальман

First system of the musical score, featuring a grand staff with treble and bass clefs. The music is in 3/4 time and B-flat major. The right hand plays a melodic line with eighth and quarter notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

Second system of the musical score, continuing the melody and accompaniment from the first system. The right hand features a prominent melodic line with slurs and ties, and the left hand continues with a steady accompaniment.

Third system of the musical score, marked with a first ending bracket (1.) above the right hand. The melody continues with eighth notes and quarter notes, supported by the left hand's accompaniment.

Fourth system of the musical score, marked with a second ending bracket (2.) above the right hand. This system includes a repeat sign and a double bar line, indicating the end of a section.

Fifth system of the musical score, concluding the piece. The right hand features a melodic line that ends with a final cadence, and the left hand provides a concluding accompaniment.

№62 Дует

з оперети "Фіалка Монмартра"

І. Кальман

First system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The first measure features a triplet of eighth notes in the treble staff. The piece concludes with a double bar line.

Second system of the musical score. It continues the grand staff notation. The first measure contains a triplet of eighth notes in the treble staff. The system ends with a double bar line.

Third system of the musical score. It continues the grand staff notation. The first measure contains a triplet of eighth notes in the treble staff. The system ends with a double bar line.

Fourth system of the musical score. It continues the grand staff notation. The first measure contains a triplet of eighth notes in the treble staff. The system ends with a double bar line.

Fifth system of the musical score. It continues the grand staff notation. The first measure contains a triplet of eighth notes in the treble staff. The system ends with a double bar line.

The first system of music consists of two staves. The treble clef staff begins with a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) marked with a '3'. This is followed by a series of chords and eighth notes. The bass clef staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system continues the piece. The treble clef staff features a triplet of eighth notes (C5, B4, A4) marked with a '3'. The bass clef staff includes a section with a treble clef, showing a melodic line with a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) marked with a '3'.

The third system concludes the piece. The treble clef staff has a triplet of eighth notes (C5, B4, A4) marked with a '3'. The bass clef staff features a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) marked with a '3'. The system ends with a double bar line and repeat dots.

№63 Вальс

Б. Мошков

The musical score is for a waltz in 3/4 time, key of D major. It consists of five systems of piano accompaniment. The first system begins with a forte (*f*) dynamic. The notation includes treble and bass staves with various chords, arpeggios, and melodic lines. The second system continues the piece with similar harmonic and melodic structures. The third system features a section with a forte (*f*) dynamic. The fourth system shows a change in the bass line with a descending eighth-note pattern. The fifth system concludes the piece with a final cadence in the right hand and a sustained bass line.

№ 64

П. Бриль

Andantino

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The piece begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The first measure of the treble staff contains a half note G4, followed by a half note chord of G4-Bb4-Eb4. The bass staff starts with a whole rest, followed by a half note chord of G2-Bb2-Eb2.

The second system continues the piece. The treble staff features a half note G4, followed by a half note chord of G4-Bb4-Eb4, and then a half note chord of G4-Bb4-Eb4. The bass staff has a half note chord of G2-Bb2-Eb2, followed by a half note chord of G2-Bb2-Eb2, and then a half note chord of G2-Bb2-Eb2.

The third system continues the piece. The treble staff features a half note chord of G4-Bb4-Eb4, followed by a half note chord of G4-Bb4-Eb4, and then a half note chord of G4-Bb4-Eb4. The bass staff has a half note chord of G2-Bb2-Eb2, followed by a half note chord of G2-Bb2-Eb2, and then a half note chord of G2-Bb2-Eb2. A forte (*f*) dynamic marking is present in the third measure of the treble staff.

The fourth system continues the piece. The treble staff features a half note chord of G4-Bb4-Eb4, followed by a half note chord of G4-Bb4-Eb4, and then a half note chord of G4-Bb4-Eb4. The bass staff has a half note chord of G2-Bb2-Eb2, followed by a half note chord of G2-Bb2-Eb2, and then a half note chord of G2-Bb2-Eb2.

The fifth system concludes the piece. The treble staff features a half note chord of G4-Bb4-Eb4, followed by a half note chord of G4-Bb4-Eb4, and then a half note chord of G4-Bb4-Eb4. The bass staff has a half note chord of G2-Bb2-Eb2, followed by a half note chord of G2-Bb2-Eb2, and then a half note chord of G2-Bb2-Eb2. The system ends with a double bar line and a 'C' time signature.

Музика до вправ з енергійними, різкими рухами

№65 Полька

М. Сізов

First system of the musical score for 'Polka No. 65'. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The piece begins with a piano (*p*) and *leggiero* marking. The treble staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet of eighth notes. The bass staff provides a rhythmic accompaniment with chords and single notes.

Second system of the musical score. It continues the melodic and harmonic development from the first system. The treble staff shows a triplet of eighth notes and a sixteenth-note flourish. The bass staff continues with its accompaniment. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Third system of the musical score. The treble staff begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. It features a triplet of eighth notes and a sixteenth-note flourish. The bass staff continues with its accompaniment. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Fourth system of the musical score. It continues the melodic and harmonic development. The treble staff features a triplet of eighth notes and a sixteenth-note flourish. The bass staff continues with its accompaniment. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

№66 Польша

П. Чайковский

The musical score is presented in three systems, each with a grand staff (treble and bass clefs). The key signature is two flats (B-flat major), and the time signature is 2/4. The first system contains four measures. The second system contains three measures, with a first ending bracket over the final measure. The third system contains three measures, with a second ending bracket over the final measure. The piece concludes with a double bar line.

№67 Полька

Б. Сметана

Musical score for No. 67 Polka by Bedřich Smetana, page 188. The score is in 2/4 time, key of D major, and consists of six systems of piano accompaniment. The first system is marked with a repeat sign. The second system is also marked with a repeat sign. The third system is marked with a repeat sign. The fourth system is marked with a repeat sign. The fifth system is marked "Trio I" and changes to 2/4 time. The sixth system is marked with a repeat sign.

Musical notation for the first system, measures 1-4. The piece is in G major (one sharp) and 2/4 time. The right hand features a melodic line with eighth notes and quarter notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes.

Musical notation for the second system, measures 5-8. The right hand continues the melodic line, and the left hand features a more active accompaniment with eighth-note chords. The system concludes with a double bar line and a key signature change to F major (two flats).

Trio II

Musical notation for the third system, measures 9-12. The piece is in F major (two flats) and 2/4 time. The right hand has a melodic line with eighth notes, and the left hand has a steady accompaniment of eighth-note chords.

Musical notation for the fourth system, measures 13-16. The right hand continues the melodic line, and the left hand provides harmonic support with chords and eighth notes.

Musical notation for the fifth system, measures 17-20. The right hand features a melodic line with eighth notes and quarter notes, and the left hand has a steady accompaniment of eighth-note chords.

Musical notation for the sixth system, measures 21-24. The right hand continues the melodic line, and the left hand provides harmonic support with chords and eighth notes. The system concludes with a double bar line.

№68 Контраданс

М. Глінка

mf

№69 Танець

з балету "Кавказький полонений"
(уришок)

Б. Асаф'єв

Tempo di Polka

f

f marcato e secco

The first system of the musical score is written for piano in 2/4 time. It features a treble and bass clef. The right hand begins with a series of chords and eighth notes, while the left hand provides a steady accompaniment. The piece includes dynamic markings such as *p* and *poco rit.*, and contains first and second endings. The first ending leads to a repeat, and the second ending concludes the system.

№70 Полька

Б. Мошков

The second system continues the piano piece. It features a treble and bass clef. The right hand has a melodic line with some slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. The system concludes with a double bar line.

The third system continues the piano piece. It features a treble and bass clef. The right hand has a melodic line with some slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. The system concludes with a double bar line.

The fourth system continues the piano piece. It features a treble and bass clef. The right hand has a melodic line with some slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. The system concludes with a double bar line.

The fifth system continues the piano piece. It features a treble and bass clef. The right hand has a melodic line with some slurs, and the left hand has a rhythmic accompaniment. The system concludes with a double bar line.

№71

П. Бриль

Tempo di Polca

Musical score for No. 71, Tempo di Polca, by P. Bryl. The score is in 2/4 time, key of B-flat major, and consists of three systems of piano accompaniment. The first system has four measures. The second system has four measures, with a first ending bracket over the last two measures. The third system has three measures, with a second ending bracket over the last two measures.

№72 Дует

з оперети "Сільва"

І. Кальман

Musical score for No. 72, Duet, from the operetta "Silva" by I. Kalman. The score is in 2/4 time, key of B-flat major, and consists of two systems of piano accompaniment. The first system has four measures. The second system has four measures, with a triplet of eighth notes in the final measure of the treble staff.

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a complex melodic line with many sixteenth and thirty-second notes, including some accidentals. The lower staff is in bass clef and features a steady accompaniment of eighth notes. A fermata is placed over the final measure of the upper staff, which contains a triplet of notes.

The second system continues the piece with two staves. The upper staff has a melodic line with various ornaments and slurs. The lower staff provides a consistent rhythmic accompaniment with eighth notes. The system concludes with a double bar line.

№73 Фрагмент з оп. "Кармен"

Ж. Бизе

The third system begins with the tempo marking "Moderato" above the upper staff. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 2/4. The upper staff features a melodic line with a trill in the final measure. The lower staff starts with a forte dynamic marking "ff" and has a bass line of eighth notes.

The fourth system continues the piece with two staves. The upper staff has a melodic line with a trill. The lower staff has a bass line with eighth notes and some chords. The system ends with a double bar line.

The fifth system consists of two staves. The upper staff has a melodic line with a trill. The lower staff has a bass line with eighth notes and chords. The system concludes with a double bar line.

№74 Дитяча полька

М. Глінка

mf

f

№75 Піцикато

з балету "Сівіля"

Л. Деліб

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, with some chords and rests.

The second system of music continues the piece. It includes a dynamic marking of *sf* (sforzando) in the upper staff. The notation shows a continuation of the rhythmic patterns with some changes in the bass line.

The third system of music shows further development of the rhythmic motifs. The upper staff has a melodic line with some grace notes, while the lower staff provides a steady accompaniment.

The fourth system concludes the piece. It features a dynamic marking of *ff* (fortissimo) in the upper staff. The music ends with a final chord and a fermata over the last note of the upper staff.

№76 Польша

Л. Дюкомен

mf

1. 2.

№77 Полька

з балету "Лікар Айболить"

І. Морозов

Рухливо

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music begins with a *tr* (trill) marking in the first measure of the upper staff. The melody in the upper staff features eighth-note patterns with slurs, while the bass staff provides a steady accompaniment of chords and eighth notes.

The second system continues the piece with two staves. The upper staff features a more complex melodic line with slurs and ties, while the bass staff continues with a rhythmic accompaniment of chords and eighth notes.

The third system shows the continuation of the polka. The upper staff has a melodic line with slurs and ties, and the bass staff provides a consistent accompaniment of chords and eighth notes.

The fourth system concludes the piece with two staves. The upper staff features a melodic line with slurs and ties, and the bass staff provides a consistent accompaniment of chords and eighth notes. The system ends with a double bar line and repeat dots.

№78 Полька

М. Глінка

§

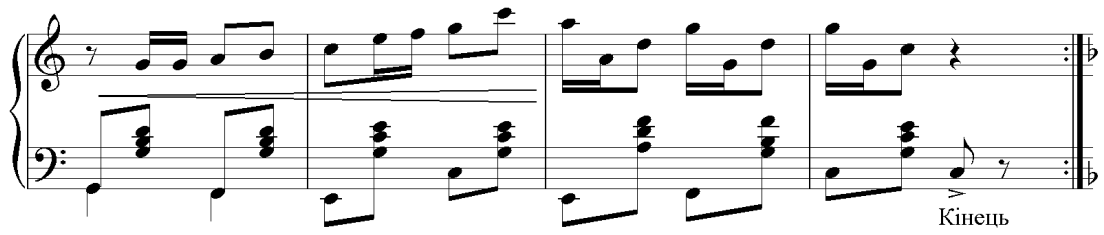
mf

f

f

ff

mf

First system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The music concludes with a double bar line and the word "Кінець" (The End) written below the bass staff.

Second system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The music begins with a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano).

Third system of musical notation, featuring a treble and bass clef.

Fourth system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The music begins with a dynamic marking of *ff* (fortissimo).

Fifth system of musical notation, featuring a treble and bass clef.

Sixth system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The system concludes with a double bar line and a fermata symbol.

№79 Польша

(уринок)

Й. Штраус

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The music begins with a piano (*pp*) dynamic. The upper staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system continues the piece. The upper staff has a melodic line with some grace notes. The lower staff features a rhythmic accompaniment. A forte (*f*) dynamic marking appears in the third measure of the lower staff. The system concludes with a fermata over the final note of the upper staff.

The third system features a more complex texture. The upper staff has a dense, sixteenth-note accompaniment. The lower staff continues with a steady accompaniment. A forte (*f*) dynamic is maintained. The system ends with a fermata over the final chord.

The fourth system is the final system on the page. It features a similar texture to the previous system, with a busy upper staff and a steady lower staff. The piece concludes with a final chord in both staves, marked with a fermata.

№80 Танок на майдані

з балету "Мідний вершник"

Р. Глієр

Moderato

The first system of the musical score is in 2/4 time. The right hand (treble clef) begins with a melody of eighth notes, starting on G4 and moving up to B4. The left hand (bass clef) provides a steady accompaniment of eighth notes, starting on G2 and moving up to G3. The dynamic marking *mf* is present. The system concludes with a fermata over the final chord.

The second system continues the piece. The right hand features a more complex rhythmic pattern with sixteenth notes. The left hand continues with eighth notes. A *rit. poco* marking is placed at the end of the system. The system concludes with a fermata over the final chord.

The third system returns to the initial melodic and accompaniment patterns. The tempo marking *a tempo* is placed at the beginning. The system concludes with a fermata over the final chord.

The fourth system continues the piece with the same rhythmic and melodic motifs. The system concludes with a fermata over the final chord.

№81 Фрагмент

з балету "Чарівна флейта"

Р. Дріго

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major (indicated by two sharps) and 2/4 time. The upper staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including slurs and a fermata. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes, including rests.

The second system continues the piece. The upper staff has a melodic line with a triplet of eighth notes marked with a '3' below it. The lower staff continues with a similar accompaniment pattern, featuring chords and rests.

The third system shows further development of the melodic and harmonic themes. The upper staff includes a long melodic phrase with a fermata. The lower staff maintains the accompaniment with chords and rests.

The fourth system concludes the fragment. The upper staff features a melodic line with a triplet of eighth notes marked with a '3' below it. The lower staff ends with a final chord and rests. The system concludes with a double bar line.

№82 Фрагмент

з балету "Чарівна флейта"

Р. Дріго

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including accents and slurs. The lower staff is in bass clef and provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes.

The second system continues the piece. The upper staff shows a melodic line with various ornaments like trills and grace notes. The lower staff continues with a steady accompaniment of chords and eighth notes.

The third system features a more active melodic line in the upper staff with sixteenth-note passages. The lower staff maintains the accompaniment with chords and eighth notes.

The fourth system concludes the fragment. The upper staff has a melodic line that ends with a final note and a fermata. The lower staff provides a final accompaniment with chords and eighth notes.

№83 Танец з балету "Червона квітка"

Р. Глієр

Moderato

p

cresc. *f* *p* *f*

№84 Танец

О. Даргомижский

Vivo

Кінець

p

№85 Танець

з балету "Мірандоліна"

С. Василенко

Tempo di Polca

Musical score for No. 85, Dance, by S. Vasilenko. The score is in 2/4 time, key of D major. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system has five measures. The second system has five measures, with a first ending (1.) and a second ending (2.) in the final two measures.

№86 Полька

з балету "Арлекінада"
(уривок)

Р. Дріго

Musical score for No. 86, Polka, by R. Drigo. The score is in 2/4 time, key of B-flat major. It consists of three systems of piano accompaniment. The first system has five measures, starting with a piano (*p*) dynamic and a crescendo (*cresc.*) marking. The second system has five measures, starting with a piano (*p*) dynamic. The third system has five measures, ending with a repeat sign.

№87 Піцикато

з балету "Раймонда"

О. Глазунов

Allegro

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two sharps (F# and C#) and the time signature is 2/4. The piece begins with a piano (*p*) dynamic. The first three measures feature a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand. The fourth measure introduces a mezzo-forte (*mf*) dynamic and features a more complex melodic line in the right hand.

The second system continues the piece. It maintains the same key signature and time signature. The right hand continues with eighth-note patterns, while the left hand provides harmonic support with chords. A mezzo-forte (*mf*) dynamic is indicated in the fourth measure of this system.

The third system of the score shows the continuation of the rhythmic and harmonic motifs. The right hand's eighth-note pattern is prominent. A mezzo-forte (*mf*) dynamic is marked in the fourth measure.

The fourth and final system of the score concludes the piece. It features a variety of dynamics, including forte (*f*) and piano (*p*). The right hand has a more active role with sixteenth-note passages in the final measures, while the left hand provides a steady accompaniment. The piece ends with a final chord in the right hand.

№88 Танец феї драже

з балету "Лускунчик"

П. Чайковський

Andante, ma non troppo

First system of musical notation. The piece is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is *Andante, ma non troppo*. The first measure is marked with a piano (*p*) dynamic. The system consists of two staves: a treble clef staff with a melodic line and a bass clef staff with a harmonic accompaniment.

Second system of musical notation. The piano (*p*) dynamic continues. The system concludes with a pianissimo (*pp*) dynamic marking. The melodic line in the treble clef features a series of chords and a final flourish.

Third system of musical notation. The piano (*p*) dynamic continues. The system concludes with a pianissimo (*pp*) dynamic marking. The melodic line in the treble clef features a series of chords and a final flourish.

Fourth system of musical notation. The system concludes with a fortissimo (*sf*) dynamic marking. The melodic line in the treble clef features a series of chords and a final flourish. Below the bass clef staff, there are five measures of pedal markings: *Ped.*, ***, *Ped.*, ***, and *Ped.*

№89 Танец

П. Бриль

Tempo di Polca

1. 2. $\ast \phi$

№90

П. Бриль

Moderato

1. 2. 1. 2.

№91 Марш

С. Прокофьев

The first system of the score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The music features a steady rhythmic pattern with chords and single notes.

The second system continues the piece. It includes dynamic markings: *mf* (mezzo-forte) and *p* (piano). The notation shows a mix of chords and moving lines in both staves.

The third system features a more active bass line with eighth-note patterns. The upper staff continues with chords and some melodic fragments.

The fourth system includes a dynamic marking of *f* (forte). The music becomes more dramatic with sustained chords in the upper staff and rhythmic patterns in the lower staff.

The fifth system concludes the piece with a dynamic marking of *poco a poco cresc.* (poco a poco crescendo). The music builds in intensity towards the end of the system.

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a final chord with a fermata. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes, mirroring the rhythmic pattern of the upper staff.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and features a series of chords and melodic fragments, some with accents. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and includes dynamic markings *p* and *f*, along with accents and a fermata. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes. The system concludes with a double bar line and a 4/4 time signature.

№92

П. Бриль

Marchmassig

The first system of musical notation for 'Marchmassig' consists of two staves in 4/4 time. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, starting with a *mf* dynamic. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes.

The second system of musical notation for 'Marchmassig' consists of two staves in 4/4 time. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with eighth and sixteenth notes. The system concludes with a double bar line.

№93 Варіація

на тему з опери В.Белліні "Капулетті та Монтеккі"

М. Глінка

Помірно

p *mf*

dolce *p*

f *R*

sf

1. *f* 2.

№94 Вальс

з к/ф "Світлий шлях"

І. Дунаєвський

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music begins with a piano (*mp*) dynamic marking. The melody in the upper staff features a series of chords and eighth notes, while the bass line provides a steady accompaniment with chords and eighth notes.

The second system continues the piece. The upper staff shows a melodic line with some grace notes and slurs, while the bass line maintains a consistent rhythmic pattern with chords. The dynamics and articulation are consistent with the first system.

The third system features a more active upper staff with slurs and ties, and a bass line with chords and eighth notes. The overall texture remains light and characteristic of a waltz.

The fourth system shows a continuation of the melodic and harmonic ideas. The upper staff has a prominent melodic line with slurs, and the bass line provides harmonic support with chords and eighth notes.

The fifth system concludes the piece. The upper staff features a melodic line with slurs and ties, leading to a final cadence. The bass line provides a steady accompaniment with chords and eighth notes. The piece ends with a double bar line.

№95 Вальс

з балету "День чудес"
(урибок)

М. Матвійів

First system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp (F#). The first measure of the treble staff is marked with a piano (*mp*) dynamic. The system contains four measures of music.

Second system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp (F#). The system contains four measures of music. A triplet of eighth notes is marked with the number '3' in the third measure of the treble staff.

Third system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp (F#). The system contains four measures of music. A first ending bracket labeled '1.' spans the last two measures of the treble staff.

Fourth system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp (F#). The system contains four measures of music. A second ending bracket labeled '2.' spans the last two measures of the treble staff.

Fifth system of the musical score. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp (F#). The system contains four measures of music. A first ending bracket labeled '1.' spans the last two measures of the treble staff. A second ending bracket labeled '2.' spans the first two measures of the treble staff. A *Sforzando* (*Sforz.*) dynamic marking is placed above the first measure of the treble staff.

№ 96 Мазурка

з балету "Лебедине озеро"

П. Чайковский

Tempo di Mazurca

f 6 *ff*

3

ff

3

№97 Вальс

з оперети "Барон циган"
(уривок)

Й. Штраус
соч.418

Tempo di valse

Musical score for No. 98, consisting of four systems of piano accompaniment. The first system includes dynamics *f* and *p*, and pedal markings *Ped.* with asterisks. The second system continues with *Ped.* markings and ends with *Ped. simile*. The third system shows melodic lines in both hands. The fourth system includes first and second endings, a *p* dynamic marking, and concludes with the word **Кінець** (The End).

№ 98

П. Чайковський

Уривок з балету "Лебедине озеро"

Allegretto

Musical score for **Allegretto**, in 2/4 time. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system shows a rhythmic pattern in both hands. The second system includes first and second endings, with the first ending leading to a repeat and the second ending concluding the piece.

№ 99 Галоп

з балету "Фея ляльок"

I. Баєр

Allegro moderato

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The music begins with a dynamic marking of *mf*. The upper staff features a series of eighth-note chords and single notes, while the lower staff provides a steady accompaniment of eighth-note chords.

The second system continues the piece. The upper staff shows a melodic line with eighth notes and a final flourish. The lower staff continues with its accompaniment, ending with a whole-note chord.

The third system features a change in the upper staff's melody, with a dynamic marking of *mf*. The lower staff continues with its accompaniment, including a brief rest in the bass line.

The fourth system shows a continuation of the rhythmic pattern in both staves, with the upper staff playing eighth-note chords and the lower staff playing eighth-note accompaniment.

The fifth system concludes the piece. The upper staff features a melodic line with eighth notes and a final flourish. The lower staff continues with its accompaniment, ending with a whole-note chord.

№ 100 Угорський танець №7

Й. Брамс

The image displays a musical score for Johannes Brahms's No. 100 Hungarian Dance No. 7, page 219. The score is written for piano in 2/4 time and consists of five systems of music. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The first system begins with a piano (*poco f*) dynamic and a *p* dynamic. The second system features a forte (*f*) dynamic. The third system continues with a *f* dynamic. The fourth system includes a *f* dynamic and a *f* dynamic. The fifth system concludes the piece with a *f* dynamic. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

№101 Музыкальный момент

Ф. Шуберт

sempre stacc. leggiero

Ped. *

Ped. *

Ped. *

f

Ped. * Ped. *

p

p

Ped. *

№102 Угорська рапсодія №2

Ф. Ліст

The image displays a musical score for Franz Liszt's Hungarian Rhapsody No. 2, measures 221 through 225. The score is written for piano and is in 2/4 time. It consists of five systems of music, each with a treble and bass staff. The key signature is one flat (B-flat major). The first system (measures 221-222) begins with a forte (*f*) dynamic. The second system (measures 223-224) features a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The third system (measures 225-226) includes dynamics of *pp*, *mf*, *pp*, and *p*. The fourth system (measures 227-228) contains a first ending marked with a dashed line and the word *Solo*. The fifth system (measures 229-230) contains a second ending, also marked with a dashed line and the word *Solo*. The piece concludes with a double bar line at the end of the fifth system.

№ 103 Варіація Базеля

з балету "Дон - Кіхот"

Л. Мінкус

Allegro

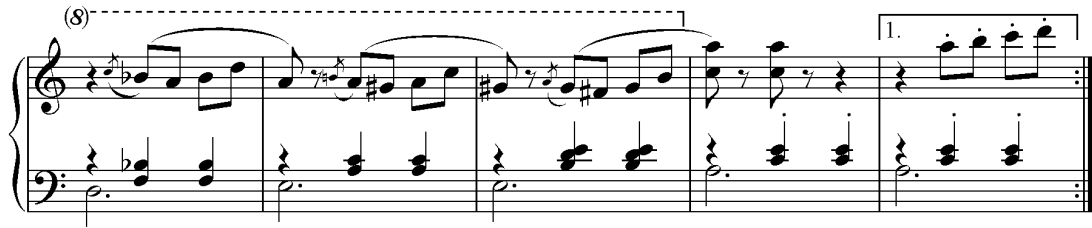
The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The music begins with a forte (*f*) dynamic. The upper staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system continues the piece. It features a melodic line in the upper staff with a prominent sixteenth-note figure and a sustained chord in the lower staff. The dynamics remain consistent with the first system.

The third system shows further development of the melodic and harmonic themes. The upper staff has a melodic line with eighth notes, and the lower staff continues with a steady accompaniment.

The fourth system is similar to the second, featuring a melodic line in the upper staff with a sixteenth-note figure and a sustained chord in the lower staff.

The fifth system concludes the piece. It features a melodic line in the upper staff with a sixteenth-note figure and a sustained chord in the lower staff. The dynamics change from *p* (piano) to *fp* (fortissimo) in the final measures. A dashed line above the staff indicates a repeat sign.

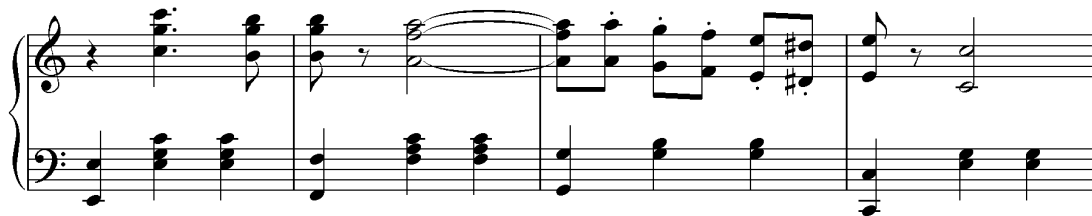
8. (8) 1.

First system of a piano score. The treble clef staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The bass clef staff contains a harmonic accompaniment of chords. A dashed box encloses the first four measures, and a solid box encloses the last two measures.

2. *ff*

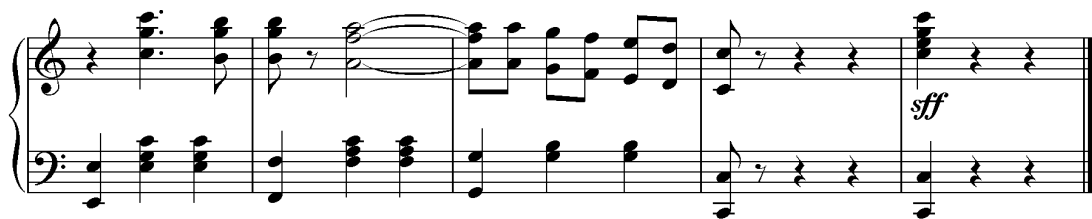
Second system of the piano score. The treble clef staff features chords with accents. The bass clef staff continues the harmonic accompaniment. The dynamic marking *ff* is present.

Third system of the piano score. The treble clef staff has a melodic line with a long note tied across two measures. The bass clef staff continues the harmonic accompaniment.

Fourth system of the piano score. The treble clef staff features chords with accents. The bass clef staff continues the harmonic accompaniment.

Fifth system of the piano score. The treble clef staff has a melodic line with a long note tied across two measures. The bass clef staff continues the harmonic accompaniment. The dynamic marking *ff* is present at the end of the system.

№ 104 Кода

з балету "Дон - Кіхот"

Л. Мінкус

♩ Allegro

cresc. *sf*

sf *p* *sf*

1. *sf* *cresc.* *f* 8va

2. *cresc.* *ff* Кінець

f

1. 2. *ff* *

№ 105 Польшка

К. Фауст

fp

fp

1. 2. f

№ 106 Польша

К. Фауст

First system of musical notation for 'Polka No. 106'. It features a treble and bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The piece begins with a piano (*p*) dynamic. The right hand plays a melody of eighth notes, while the left hand provides a bass line of eighth notes. The first system contains five measures.

Second system of musical notation for 'Polka No. 106'. It continues the melody and bass line from the first system. The second system contains five measures.

Third system of musical notation for 'Polka No. 106'. It continues the melody and bass line. The third system contains five measures.

Fourth system of musical notation for 'Polka No. 106'. It features a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The system includes first and second endings, with the second ending leading to a final cadence. The fourth system contains five measures.

№ 107

Уривок з опери "Фауст"

Ш. Гуно

Allegretto

p

cresc.

f

№108 Варіація Кітрі

з балету "Дон - Кіхот"

Л. Мінкус

Moderato §

p

8va

Φ

1. 2.

8va

§

Φ

ff

№ 109 "Пташиний спів"

Вальс

Е. Вальдгейфель

The first system of the piece consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music begins with a double bar line and repeat dots. The melody in the treble clef features eighth and quarter notes, while the bass clef provides a steady accompaniment of chords and eighth notes.

The second system continues the piece with two staves. The treble clef staff shows a continuation of the melodic line with some rests and eighth notes. The bass clef staff maintains the accompaniment pattern with chords and eighth notes.

The third system features a first ending bracket labeled '1.' and a second ending bracket labeled '2.'. The first ending leads back to the beginning of the piece, while the second ending concludes the section. The notation includes various rests and note values in both staves.

The fourth system continues the accompaniment and melodic development. The treble clef staff has several measures with rests, while the bass clef staff plays chords and eighth notes. The system ends with a double bar line and repeat dots.

The fifth and final system of the piece. The treble clef staff features a melodic line with a long note and a final cadence. The bass clef staff provides the concluding accompaniment with chords and eighth notes, ending with a double bar line and repeat dots.

№110 "Долорес"

Вальс

Е. Вальдгейфель

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 3/4 time signature. It begins with a repeat sign and contains a melodic line with eighth and quarter notes. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system continues the piece. The upper staff features a melodic line with eighth and quarter notes, including some rests. The lower staff continues the harmonic accompaniment with chords and single notes.

The third system continues the piece. The upper staff features a melodic line with eighth and quarter notes, including some rests. The lower staff continues the harmonic accompaniment with chords and single notes.

The fourth system concludes the piece. The upper staff features a melodic line with eighth and quarter notes, ending with a double bar line. The lower staff continues the harmonic accompaniment with chords and single notes, also ending with a double bar line.

№111 Вальс

Л. Ардіті

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. It contains four measures of music, primarily using chords and rests. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, containing four measures of music with chords and eighth notes.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff has a first ending bracket over the last two measures. The lower staff continues the accompaniment with chords and eighth notes.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff has a second ending bracket over the last two measures. The lower staff continues the accompaniment with chords and eighth notes.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff continues the melody with eighth notes and chords. The lower staff continues the accompaniment with chords and eighth notes.

The fifth system of musical notation consists of two staves. The upper staff has first and second ending brackets. The lower staff continues the accompaniment with chords and eighth notes.

№112 Вальс

Р. Дриго

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. It begins with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. It begins with a quarter note G2, followed by a quarter note A2, and a quarter note B2. The system concludes with a double bar line.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff continues the melody from the first system, starting with a quarter note C5, followed by a quarter note B4, and a quarter note A4. The lower staff continues the bass line, starting with a quarter note C3, followed by a quarter note B2, and a quarter note A2. The system concludes with a double bar line.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff continues the melody, starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The lower staff continues the bass line, starting with a quarter note G2, followed by a quarter note A2, and a quarter note B2. The system concludes with a double bar line.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff continues the melody, starting with a quarter note C5, followed by a quarter note B4, and a quarter note A4. The lower staff continues the bass line, starting with a quarter note C3, followed by a quarter note B2, and a quarter note A2. The system concludes with a double bar line.

The fifth system of musical notation consists of two staves. The upper staff continues the melody, starting with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The lower staff continues the bass line, starting with a quarter note G2, followed by a quarter note A2, and a quarter note B2. The system concludes with a double bar line.

№113 "Сирени"

(вальс)

Е. Вальдгейфель

The first system of musical notation for 'Sirens' consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music begins with a repeat sign. The upper staff features a melody of quarter notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

The second system of musical notation continues the piece. It maintains the same two-staff structure. The upper staff continues the melodic line with quarter notes and rests. The lower staff continues the accompaniment with chords and single notes, providing a steady harmonic foundation.

The third system of musical notation continues the piece. It maintains the same two-staff structure. The upper staff continues the melodic line with quarter notes and rests. The lower staff continues the accompaniment with chords and single notes, providing a steady harmonic foundation.

The fourth system of musical notation concludes the piece. It maintains the same two-staff structure. The upper staff features a melodic line that ends with a repeat sign and two endings. The lower staff continues the accompaniment with chords and single notes. The first ending leads back to the beginning of the piece, and the second ending provides a final resolution.

№114 Вальс "Русалка з Дунаю"

Й. Штраус

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The music begins with a forte (*f*) dynamic. The upper staff features a melodic line with a quarter rest, followed by eighth and quarter notes, and a half note. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines.

The second system continues the piece with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The upper staff shows a melodic line with a quarter rest, followed by a half note and a quarter note. The lower staff continues with a steady accompaniment of chords and eighth notes.

The third system features a melodic line in the upper staff with a quarter rest, followed by a half note and a quarter note. The lower staff continues with a steady accompaniment of chords and eighth notes.

The fourth system continues the melodic and harmonic development. The upper staff has a melodic line with a quarter rest, followed by a half note and a quarter note. The lower staff continues with a steady accompaniment of chords and eighth notes.

The fifth system concludes the piece with a first ending (1.) and a second ending (2.). The upper staff has a melodic line with a quarter rest, followed by a half note and a quarter note. The lower staff continues with a steady accompaniment of chords and eighth notes. The piece ends with a double bar line.

№115 "Прекрасний розмарин"

Вальс (уринок)

Ф. Крейслер

The musical score is presented in four systems, each with a treble and bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The piece is marked with a forte (*f*) dynamic throughout. The first system shows a rhythmic accompaniment in the bass with chords and a melodic line in the treble. The second system continues this pattern with some melodic development in the treble. The third system features more complex chordal textures in the bass. The fourth system concludes the piece with a final cadence in the bass and a melodic flourish in the treble, ending with a double bar line and repeat dots.

№116 Галоп

з балету "Есмеральда"

Ц. Пуни

The first system of the score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. It begins with a *mp* dynamic marking and contains six measures of music. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, containing six measures of music primarily consisting of chords and eighth-note patterns.

The second system continues the piece with two staves. The upper staff has six measures of music, including some sixteenth-note runs. The lower staff continues with six measures of accompaniment, featuring a consistent eighth-note bass line.

The third system consists of two staves. The upper staff has six measures of music, with a *mp* dynamic marking appearing in the fourth measure. The lower staff has six measures of accompaniment, maintaining the rhythmic pattern.

The fourth system consists of two staves. The upper staff has six measures of music. The lower staff has six measures of accompaniment, with some chords in the final measure.

The fifth and final system consists of two staves. The upper staff has six measures of music, ending with a fermata. The lower staff has six measures of accompaniment, also ending with a fermata. The piece concludes with a double bar line.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Альбом классического вальса для фотепиано: В 3т. / Сост. К.С. Сорокин. – 2-е изд. – М.: Советский композитор, 1986. – Т.1. – 191 с.
2. Альбом классического вальса для фотепиано: В 3т. / Сост. К.С. Сорокин. – 2-е изд. – М.: Советский композитор, 1986. – Т.2. – 176 с.
3. Альбом классического вальса для фотепиано: В 3т. / Сост. К.С. Сорокин. – 2-е изд. – М.: Советский композитор, 1986. – Т.3. – 190 с.
4. Альбом пианиста-любителя «Лира». Классическая и современная музыка: В 6 т. / Состав. и ред. К.С. Сорокина. – М.: Советский композитор, 1963. – Т.3. – 145 с.
5. Бетховен Л. 32 сонаты для фортепиано: В 3 т. / ред. А. Шнабеля. – М.: Музыка, 1982. – Т.1: Сонаты с 1-12. - 281 с.
6. В музыкальных ритмах. Музыка для занятий хореографией, художественной и ритмической гимнастики / Сост. В.Л. Клин. – К.: Музична Україна, 1987. – 248 с.
7. Музыка для ритмики / Сост. Л.И. Минеева. - Санкт-Петербург: композитор, 1998. – 40 с.
8. Музыка для уроков классического танца / Сост. Н. Ворновицкая. – М.: Советский композитор, 1989. – 112 с.
9. Музыкальная хрестоматия для уроков историко-бытового танца / Сост. Э. Крупкина, И. Воронина. – М.: Музыка, 1980. – 112 с.
10. Чайковский П. Детский альбом для фортепиано / П. Чайковский. – М.: Музыка, 1992. – С. 24.
11. Шопен Ф. Полное собрание сочинений: В 27 т. / Ред. И. Падеревского. - Варшава-Краков: Польское музыкальное издательство, 1977. Т.4: Экспромты. – 46 с.

12. Шопен Ф. Полное собрание сочинений: В 27 т. / Ред. И. Падеревского. - Варшава-Краков: Польское музыкальное издательство, 1977. Т.7: Ноктюрны. – 133 с.
13. Шопен Ф. Полное собрание сочинений: В 27 т. / Ред. И. Падеревского. - Варшава-Краков: Польское музыкальное издательство, 1977. Т.9: Вальсы. – 125 с.
14. Шопен Ф. Полное собрание сочинений: В 27 т. / Ред. И. Падеревского. - Варшава-Краков: Польское музыкальное издательство, 1977. Т.10: Мазурки. – 220 с.
15. Штраус Й. Избранные вальсы / Й. Штраус. – М.: Музыка, 1966. – С. 12
16. Шуберт Ф. Вальсы для фортепиано / Ф. Шуберт. – EDITIO MUSICA BUDAPEST. – 83 с.

Навчальне видання
(українською мовою)

Гончаренко Юліана Володимирівна
Єрмакова Ольга Аркадіївна

**ХОРЕОГРАФІЯ:
ОСНОВИ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ**

Навчально-методичний посібник
для студентів вищих навчальних закладів

Редактор *Г.В. Локарева*
Технічний редактор *Т.І. Шкута*
Коректор *О.В. Філь*